АДНА ЗЯМЛЯ

Маладзечна, Вілейка, Смаргонь, Ашмяны, Валожын, Мядзел, Астравец, Мінск

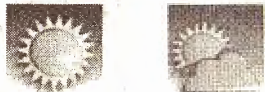
рэгіянальная газета

10 – 16 сакавіка 2000 года
ВЫХОДЗІЦЬ ПА ПЯТНІЦАХ
Цана ў розніцу 60 рублёў
№ 10 (255)

НАДВОР'Е НА ВЫХАДНЫЯ

Субота, 11 сакавіка

	Мінск	Вільня
Уначы	-3 – -5°C	-3 – -6°C
Удзень	+1 – +2°C	+1 - -3°C

Нядзеля, 12 сакавіка

	Мінск	Вільня
Уначы	-3 – -4°C	-1 – -10°C
Удзень	+1°C	+1 – -6°C

МАЛАДЗЕЧНА

Не ўсе купюры яшчэ завезлі

Два месяцы таму пачалася дэнамінацыя. Але, мусіць, ніхто ў рэгіёне не бачыў у абарачэнні купюры вартасцю 20 і 5 тысяч рублёў.

Кіраўнік маладзечанскага аддзялення Нацыянальнага банка **Ала Сямак** гаворыць, што гэтых купюр няма нават у банку, а тым болей у абароце – іх яшчэ не завезлі ў рэгіён.

А дзе яны знаходзяцца – у Маскве, дзе друкуюцца, ці ў Мінску – пакуль невядома.

Аддзел інфармацыі.

ВАЛОЖЫН

Вішнеўская бальніца – звычайна лепшая ў Мінскай вобласці

За высокія паказчыкі ў рабоце па абслугоўванні ў мінулым годзе сельскага насельніцтва названыя 5 лепшых участковых бальніц Мінскай вобласці. Сярод іх дыплом атрымаў калектыў Вішнеўскай участковай бальніцы.

Гэты калектыў называюць лепшым у вобласці другі год запар. Узнагародай яго **Людміла Рубан**, якая атрымала добры падарунак на свята 8 Сакавіка.

Наталля ШТЭЙНЕР.

СМАРГОНЬ

Грашовыя солтысы

Каардынацыйны савет па аказанні дапамогі старастам вёсак створаны ў раёне. Узначаліла яго старшыня раённага Савета дэпутатаў **Ірына Гардзей**.

Цяпер сельскія выканкомы будуць у залежнасці ад выніках работы ўстанаўліваць солтысам штомесячныя заахвочвальныя выплаты з улікам колькасці двароў. Да 100 – палову мінімалкі, ад 101 да 500 – мінімалку, звыш за 500 – паўтары. Але сумы будуць вагацца туды–сюды да 50%.

Павел МАКЛЮК.

ВАЛОЖЫН

Лепшы ў краіне інтэрнат

Продаж чырвоных цюльпанаў ды белых калаў, вырашчаных у цяпліцах Івянецкага дзіцячага дома–інтэрната, прынес у скарбонку гэтай установы звыш за 200 тысяч рублёў.

Акрамя таго, што дзеці атрымліваюць інтэнсіўнае лячэнне і вучацца, яшчэ яны далучаюцца да справы: вырошчваюць кветкі. Нездарма чацверты год запар інтэрнат называюць лепшым у краіне.

Наталля ШТЭЙНЕР.

СМАРГОНЬ

Дзяржпрадпрыемствы завінаваціліся

У 1999 годзе запазычанасць за энергарэсурсы прадпрыемстваў, арганізацый (апрача недзяржаўных) склала 996,1 мільярда недэнамінаваных рублёў ці 38,6% да агульнай запазычанасці за тавары, работы, паслугі. У тым ліку, за газ – 449,6 мільярда рублёў, за электраэнергію – 488,7 мільярда.

Прамысловасць завінавацілася 148,8; сельская гаспадарка – 404,3; жыллёва–камунальная гаспадарка – 437,9 мільярда рублёў.

Павел МАКЛЮК.

СМАРГОНЬ

Раён падтрымлівае бюджэты сельсаветаў

Трэці год запар сесія раённага Савета, на якой зацвярджаюць бюджэт, ці не адзіная ў Беларусі накіроўвае значныя грашовыя сродкі ў бюджэты сельскіх Саветаў.

Сёлета такім чынам сельскім выканкомам выдзелена 104 мільёны рублёў. Пойдуць яны на добраўпарадкаванне вуліц, рамонт агародкаў, асвятленне вёсак, рэканструкцыю сквераў і паркаў, вадаёмаў.

Павел МАКЛЮК.

МЯДЗЕЛ

У «Зубраняці» запальваюцца «зоркі»

У РПЛ «Зубраня» працягваецца змена пад назвай «Свая зорка». Кожны з дзяцей можа адкрыць у сабе «зорныя» якасці па намінацыях спорт, інтэлект, творчасць, лідэр, прыгажосць. Для гэтага трэба ўдзельнічаць і перамагаць у розных конкурсах.

Алесь ВЫСОЦКІ.

СМАРГОНЬ

Вечар шматдзетных маці

Прайшоў вечар–сустрэча шматдзетных маці. Да ўвагі прысутных былі конкурсы, розыгрышы. Усе мацяркі (прысутнічала іх каля 30) атрымалі падарункі.

Сярод іх «самыя багатыя» маці (тыя, хто мае 7–10 дзяцей) **Людміла Савіцкая, Тарэза Сямак і Любоў Родзіна**, «самая маладая» (вось–вось нарodзіць сёмае дзіця) **Вікторыя Арцюкевіч**, маці 5 сыноў **Галіна Варанішча**, маці 3 дачок **Наталля Лебедзь**, маці самых таленавітых дзяцей **Валянціна Танеева**.

Мясцовая паэтка **Ала Страшынская** чытала свае вершы, а за ўсіх мужчын Смаргоні «адрабляў» **Ігар Кавальскі**, які спяваў дзі граў для жанчын.

Аддзел інфармацыі.

Два чалавекі затрыманыя пры продажы зброі

ВАЛОЖЫН. 4 сакавіка пры продажы боепрыпасаў былі затрыманыя два жыхары Валожына. Затрыманне якраз прыйшлося на прафесійнае свята "затрымальнікаў" — Дзень міліцыі.

Крадзяжы адбываліся ў вайсковай часці. Боепрыпасы са склада выносіў старшы прапаршчык З. (прозвішча не ўказваем, бо вядзецца следства), які меў непасрэднае дачыненне да гэтага склада. Потым схема выглядала так: зброя хавалася ва ўстаноўленае месца на тэрыторыі часці (электрычную будку), адкуль лёгка можна было яе перапраўляць за межы часці. Яго "кампаньён" Б., які не мае дачынення да гэтай вайсковай часці, знаходзіў "рынак збыту", забіраў боепрыпасы і рэалізоўваў іх. У затрыманых знайшлі больш за 3 тысячы патронаў да аўтамата Калашнікава, патроны да пісталета Макарава, гранату.

Аперацыя адбылася, дзякуючы ўзгодненым дзеянням Маладзечанскага міжраённага аддзела Упраўлення па Мінскай вобласці Камітэта па арганізаванай злачыннасці пры МУС, Валожынскага РАУС і спецпадраздзялення "Алмаз".

Па гэтым факце ўзбуджаная крымінальная справа. "РГ" паведаміць чытачам пра далейшае развіццё падзей.

Юрый КАРПІЦКІ.

Мікола Іванавіч ЕРМАЛОВІЧ

У мінулую суботу трагічна загінуў Мікалай Іванавіч Ермаловіч.

Мікола Ермаловіч нарадзіўся 25 красавіка 1921 года ў вёсцы Малыя Навасёлкі Дзяржынскага раёна Мінскай вобласці ў 'сялянскай сям"і. У 1938 годзе паступіў на беларускае аддзяленне літаратурнага факультэта Мінскага педінстытута імя М. Горкага. У час Вялікай Айчыннай вайны працаваў настаўнікам рускай мовы і літаратуры ў Мардоўскай АССР. У канцы 1943 года вярнуўся ў Беларусь. Жыў у Суражы Віцебскай вобласці, а затым у Дзяржынску Мінскай вобласці. З 1948 года па 1955 працаваў выкладчыкам беларускай літаратуры ў Малазечанскім настаўніцкім інстытуце, а пасля яго закрыцця быў загадчыкам метадычнага кабінета Маладзечанскага абласнога інстытута ўдасканалення настаўнікаў. З 1957 года па стане здароўя выйшаў на пенсію. У 1989 годзе быў прыняты ў СП Беларусі.

Літаратурнай дзейнасцю займаўся з 1948 года. Ён напісаў вядомыя манаграфіі «Па слядах аднаго міфа» і «Старажытная Беларусь», а таксама мноства навуковых артыкулаў. Работы гісторыка ў 70—80 гады зрабілі пераварот у грамадскай свядомасці беларусаў. На аснове аналізу старажытных летапісаў і іншых крыніц М. Ермаловіч даказаў, што ў XIII стагоддзі Вялікае княства Літоўскае (ВКЛ) не захоплівала беларускія землі, як гэта падносілася афіцыйнай савецкай гісторыяй. Па высновах Ермаловіча, ВКЛ з'яўлялася ў аснове сваёй беларускай дзяржавай — адной з самых развітых і моцных у Еўропе.

Маладзечанскае аддзяленне Таварыства беларускай мовы імя Францішка Скарыны.

ПАМЯЦЬ

У аўторак у Маладзечне пахавалі вядомага беларускага гісторыка Міколу Ермаловіча, збітага ў Мінску аўтамабілем

*МІНСК. 7 сакавіка ў Доме літаратара з 10 да 12 гадзін прайшла цырымонія развітання з беларускім гісторыкам **Міколам Ермаловічам**, які трагічна загінуў. Пахавалі нябожчыка на могілках у Маладзечне, дзе спачываюць яго маці і жонка.*

Мікола Ермаловіч быў збіты аўтамабілем таксі ў суботу 4 сакавіка непадалёку ад свайго дома па вуліцы Рафіева ў Мінску, дзе жыў апошнія гады, калі выйшаў на пошту па газеты. 79-гадовы навуковец быў амаль што невідушчы, і, магчыма, гэта адыграла ракавую ролю. Ён памер праз суткі ў адной з гарадскіх бальніц. Хаця пры ім былі дакументы, ніхто не паведаміў сваякам пра здарэнне; тыя мусілі шукаць прапаўшага самастойна.

Генадзь БАРБАРЫЧ, БелаПАН.

Згасла зорка

Мікола Іванавіч Ермаловіч быў цэнтрам культурнага жыцця беларускага асяродка ў Маладзечне. Цяпер можна сказаць дакладна, што менавіта Ермаловіч разам са сваім аднадумцам Генадзем Кахаюўскім не даў згаснуць у Маладзечне той беларускасці, якая тут жыла ад часоў Браніслава Тарашкевіча, Аляксандра Уласава і Барыса Кіта.

Мала хто цяпер згадвае, што іменна Мікола Ермаловіч быў адным з першых у сучаснай падпольнай гістарычнай думцы, хто шляхам самвыдату распаўсюджваў звесткі аб гісторыі Беларусі. Лісток "Гутаркі", які выдаваў нелегальна навуковец, вокамгненна разыходзіўся сярод прагных да праўдзівых ведаў мінчукоў у сярэдзіне 70–х гадоў. Яму заўсёды хапала смеласці гаварыць праўду.

На небасхіле Беларусі стала яшчэ на адну зорку менш.

Мікола ГАЙДУК.

Рэдакцыя "Рэгіянальнай газеты" смуткуе з прычыны трагічнай смерці гісторыка і літаратуразнаўцы Міколы Іванавіча ЕРМАЛОВІЧА і выказвае шчырыя спачуванні родным і блізкім памерлага.

ЭКСПРЭС–АПЫТАННЕ СМАРГОНЦАЎ

– Ці закранула вас або вашых родных эпідэмія грыпу?

Святлана, *распаўсюджвальнік газет:*

– У мяне хварэлі малыя дзеці. Для іх лячэння выкарыстоўвала сродкі народнай медыцыны: травы, сок лімона.

Іван Кісель, *школа–інтэрнат, 9 "Б" клас:*

– Зачапіла, але не надта моцна. Хварэў толькі тыдзень. Поўны спакой, лекі і свежае паветра – мой рэцэпт.

Сяргей Путырскі, *радавы тэрміновай службы:*

– Ні я, ні мае знаёмыя не хварэлі. Заняткі спортам загартавалі мой арганізм, абаранілі ад гэтай хваробы.

Яўген Цыркуновіч, *7 "К" клас СШ №5:*

– Хварэў 2 тыдні. Мой брат яшчэ знаходзіцца ў бальніцы. Акрамя нас з братам, хварэлі і бацькі.

Юрый Жукоўскі, *7 "К" клас СШ №5:*

Увогуле, перахварэў амаль увесь наш клас. Я быў "на бальнічным" тыдзень. Цяпер вылечыўся, і, на жаль, зноў трэба ісці на заняткі.

Людміла, *распаўсюджвальнік газет:*

– Хварэла на грып паўтара тыдня ў лютым. Вылечылася, дзякуючы аспірыну і маліне.

ФОТААПЫТАННЕ ПАДРЫХТАВАЎ ЮРЫЙ КАРПІЦКІ.

ДНІ НАРАДЖЭННЯ

10 сакавіка 80 гадоў з дня нараджэння (1920) **А. Марціновіча**, беларускага пісьменніка.

15 сакавіка 150 гадоў з дня нараджэння **В. Савіча–Заблоцкага** (1850–пасля 1893), паэта, празаіка, публіцыста.

Дзень Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь

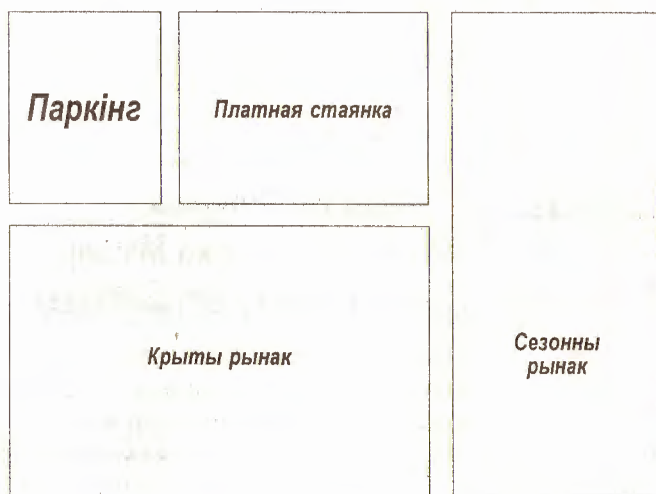
АЎТА–МОТА

Шматпавярховая аўтастаянка на Камароўцы

МІНСК. На Камароўцы адкрыўся першы ў краіне шматпавярховы паркінг для аўтамабіляў. Дызайн будынка — "еўра": шкло, бетон, акруглыя лініі.

На першым паверсе размясціўся гандлёвы выставачны цэнтр, астатнія чатыры прызначаныя для стаянкі. Пры ўездзе ў паркінг вадзіцель атрымлівае пластыкавую картку, служачы называе паверх, на якім можна паставіць машыну. Гадзіна стаянкі каштуе 200 рублёў. Пры выездзе сканер счытвае з пластыкавай карткі час стаянкі, і служачы паведамляе кошт стаянкі. Для таго, каб прыцягнуць аўтамабілі ў паркінг, вакол Камароўкі паставілі знакі, якія забараняюць стаянку, за гэтым пільна назіраюць супрацоўнікі ДАІ.

Ігар КІЦІКАЎ.

НАШЫЯ ІНТЭРВ'Ю

Раман Палужнікаў: «Хачу гуляць у футбол!»

У складзе ФК «Маладзечна» трэніруецца 22–гадовы хлопец з расійскага Іванава Раман Палужнікаў. Ён адказвае на пытанні "РГ".

– Я ніколі не займаўся ў футбольнай секцыі. З васьмігадовага ўзросту займаўся футболам сам. Гуляў за каманду "Чырвоны сцяг", якая выступала ў першай зоне чэмпіянату Іванаўскай вобласці. Я заўсёды хацеў гуляць у футбол на высокім узроўні, таму паехаў у маскоўскае "Дынама". Трэніраваўся там месяц, але не пацышоў фізічна. Калі зразумеў, што ў Расіі мне нічога не "свеціць", вырашыў паехаць у Беларусь. У дзяцінстве я гуляў у турніры "Хрустальны мяч" і пазнаёміўся з беларускімі хлопцамі.

Раман Палужнікаў падчас трэніроўкі ў спартыўнай зале маладзечанскага ЗМК.

ФОТА ЮЛІІ ВАНСЛАЎ.

Знайшоў адрас аднаго з іх і прыехаў у Мінск. Прыйшоў у ФК "Дынама", але футбалістаў не застаў: на зборах за мяжой. Мяне адтуль накіравалі ў Маладзечна. Я і паехаў. Ужо тры тыдні знаходжуся тут.

– Атрымліваецца, што ты настойлівы і нават крыху нахабны хлопец...

– Не зусім згодны з гэтым меркаваннем. Я проста хачу гуляць у футбол.

– І ты гатовы выступаць за ФК "Маладзечна"?

– Так, калі вырашацца пытанні па стварэнні каманды і калі падыду ёй.

– А ты валодаеш інфармацыяй пра гісторыю ФК "Маладзечна" апошніх год?

– Мне крыху расказвалі пра мінусы клубнай палітыкі, але я не ведаю, ці верыць гэтым расказам.

– Калі ў цябе нічога не атрымаецца ў Маладзечне, то...

– Параюся з Людасам Румбуцісам, куды ехаць.

– І ўсё ж ты нахабны...

– Не нахабны я! Гэта звычайнае жаданне гуляць у футбол. Разумееш, з перыферыі выбіцца ў людзі цяжка.

– Чаму ты выбраў футбол? Ішоў бы працаваць.

– Гэта паспею. Цяпер хачу гуляць у футбол.

Юлія ВАНСЛАЎ.

04.03 Металург – Дарожнік (Фаніпаль) 3:2 (1:0)

Галы: Раманаў (17), Сіткевіч (21), Янель (26); Лагутка (24, 39).

БАЗАРНЫ ДЗЕНЬ

Курсы валют НБ РБ

	2 сакавіка	9 сакавіка
Долар	415,00 руб.	419,00 руб.
Марка Герм.	205,66 руб.	205,39 руб.
Літ	103,74 руб.	104,72 руб.
Рас. руб.	14,50 руб.	14,68 руб.
Злоты	99,71 руб.	101,31 руб.
ЕЎРА	402,24 руб.	401,72 руб.

«Вулічныя» курсы ў Маладзечне

Долар	880 – 900 руб.	880 – 900 руб.

МАЛАДЗЕЧНА. Цэны ў сераду на рынку

ПРАДУКТЫ		ЦАНА (руб.) 01.03	07.03
Курыныя кумпячкі	1 кг	980	980
Кілбаса с/вэндж.	1 кг	3500	3720
Сасіскі	1 кг	980	1000
Селядзец салёны	1 кг	680	680
Рыс	1 кг	380	390
Грэчка	1 кг	550	550
Цукар	1 кг	258	255
Алей	1 л	670	640
Яйкі курыныя	1 дзес.	370	370
Маянэз	250 г	150	160
Кава "Пеле"	100 г	900	900
Шпроты, бляшанка	160 г	300	300
Соус там. «Мінскі»	0,5 л	200	200
Лімоны	1 кг	960	920
Апельсіны	1 кг	620	620
Цыбуля рэпчатая	1 кг	190	170
СЯЛЯНСКІЯ ПРАДУКТЫ			
Смятана	1 л	500	600
Масла	1 кг	1200	1200
Тварог	1 кг	600	500
Малако	1,5 л	220	220
Бульба	вял.вядро	800	800
Яйкі курыныя	1 дзес.	500	450
Яблыкі	1 кг	500	400
Капуста	1 кг	150	130
Морква	1 кг	280	250

РЭАЛІІ

Валянцін Халявінскі: «На жаль.., працуем з прыбыткам»

МАЛАДЗЕЧНА. З некаторага часу на заводзе "Рамбыттэхніка" самым рэнтабельным зрабіўся цэх рытуальных паслуг.

Валянцін Халявінскі.

– Мы «пахавалі» ўсіх канкурэнтаў у горадзе, – з такой фразы пачалася размова з дырэктарам завода **Валянцінам Халявінскім**. – Кліент можа ў нас купіць усё: ад свечкі да труны. Цэны розныя: для небагатых пакупнікоў, для сярэдняга класа і для "новых беларусаў".

– Разыходзіцца прадукцыя імгненна, – не без гонару гаворыць майстар **Яніна Казановіч**.

Справа, сапраўды, пастаўленая добра; робіцца ўсё, каб знізіць сабекошт прадукцыі: каркас кошычкаў, напрыклад, хутка будзе вырабляцца з лазы, а не з металу. Рынак збыту шырокі: Мінская вобласць, Смаргонь, Пінск, Ліда, Бяроза – далёка не поўны спіс пакупнікоў.

– На жаль, цэх працуе з прыбыткам, – гаворыць дырэктар. – Але хтосьці павінен і гэтым займацца.

Увод цэха дазволіў плаціць стабільна аванс і зарплату работнікам – сярэдняя зарплата за студзень склала 35 тысяч рублёў; на "рытуалцы" усё залежыць ад кошту вырабленай прадукцыі: рабочыя атрымліваюць 22% ад сумы (на ўсіх), таму не рэдкасць зарплаты па 40–50 тысяч рублёў. У памяшканні завода ўведзеная прапускная сістэма, робіцца еўрарамонт, кіраўніцтва перасялілася ў больш утульныя кабінеты. Хаця салон пачаў працаваць толькі ў канцы 1998 года.

Кіраўніцтва своечасова знайшло выйсце са становішча, калі асноўны від дзейнасці – рамонт бытавой тэхнікі – стаў стратны. Хаця ў дзяржаве, відаць, не ўсё ў парадку, калі найбольш паспяховы від вытворчасці заснаваны на смяротнасці.

За мінулы год аб'ём продаж у "рытуалцы" склаў без малога 23 мільёны рублёў. За студзень прадпрыемства выручыла ўжо 4,9 мільёна. Мяркуйце самі, колькі тавару прадалі на гэтую суму: труна каштуе 18–70 тысяч, кошыкі – 1,2–8,5 тысяч, вянкі – 2–21 тысяча, помнікі – 43–160 тысяч. Дадайце сюды іконы – да 2 тысяч, свечкі.

Толькі за першы месяц года на Маладзечаншчыне памерла 189 чалавек.

Юрый КАРПІЦКІ.

Салон-магазін рытуальных паслуг прапануе наведвальнікам шырокі асартымент тавараў.

ФОТА ЮРЫЯ КАРПІЦКАГА.

КРЫМІНАЛ, ЗДАРЭННІ, ХРОНІКА

Трагедыя ў раддоме

СМАРГОНЬ. У радзільным аддзяленні бальніцы памерла немаўля ва ўзросце 4 дзён. Смерць наступіла ў выніку механічнай асфіксіі. Малое спала на ложку побач са сваёй маці. У сне і адбылася гэтая трагедыя. Немаўля было пятым дзіцем ў гэтай сям'і.

Мікіта ЛІСТАПАД.

Ракаў багаты на фальшыўкі

ВАЛОЖЫН. Падчас правядзення рэйдавых мерапрыемстваў у Ракаве супрацоўнікі міліцыі затрымалі двух жыхароў Мінска, якія спрабавалі збыць фальшывую 100–доларавую купюру. Пры вобыску ў іх знайшлі яшчэ адну аналагічную банкноту. На наступны дзень на гэтым жа рынку затрымалі яшчэ двух мінчанаў, у якіх аказаліся фальшывыя долары.

Наталля ШТЭЙНЕР.

1/3 аварый – па віне «зялёнага змея»

АШМЯНЫ. Летась у раёне адбылося 39 дарожна–транспартных здарэнняў. У іх 12 чалавек загінулі і 37 атрымалі пашкоджанні.

У 13 выпадках аварыі адбываліся па віне вадзіцеляў, якія знаходзіліся ў нецвярозым стане. Цвярозых у раёне больш не стала і сёлета: за 2 месяцы затрымана каля 50 чалавек, якія былі ў нецвярозым стане.

Ганна СУСЛАВА.

У Валожыне музыка не гучыць

ВАЛОЖЫН. Толькі за ноч адразу 5 уладальнікаў машын пазбавіліся аўтамагнітол. Пацярпелы транспарт знаходзіўся на розных вуліцах горада. Злодзеяў шукаюць.

Наталля ШТЭЙНЕР.

Эксгумацыя ў Смаргоні

СМАРГОНЬ. У горадзе нядаўна праведзеная эксгумацыя – даставанне трупа з магілы з мэтай правядзення судова–медыцынскай экспертызы.

У Смаргоні памер 60–гадовы мужчына. Апошнія гады ён жыў з сужыцелькай. Інвалід 2 групы, пакутаваў на сардэчныя захворванні. Даведку аб смерці ўрачы выдалі без паталага–анатамічнага даследавання. Адразу пасля пахавання папаўзлі чуткі, што ён памер не ад хваробы, а быў збіты.

Следчыя органы правялі эксгумацыю. Па заключэнні судмедэкспертызы, смерць наступіла ў выніку чэрапна–мазгавой траўмы, якую мужчына атрымаў пры падзенні. Дачыненне пабочных асоб да смерці не ўстаноўлена. Труп зноў пахавалі, а ўрачы выдалі новую даведку аб смерці.

Мікіта ЛІСТАПАД.

Вясной чакаюцца праблемы

МАЛАДЗЕЧНА. Аналіз праваапарушэнняў, якія ствараюць пагрозу бяспечнаму руху цягнікоў, сведчыць: самыя значныя з іх здзяйсняюцца ў першым квартале года.

12 лютага на чыгуначнай станцыі Залессе Смаргонскага раёна трое вучняў мясцовай школы не прыдумалі нічога лепшага, як пагаспадарыць на чыгуначным палатне. У выніку бацькам падлеткаў давядзецца кампенсаваць прадпрыемствам чыгуначнага транспарта ўрон у суме 114000 дэнамінаваных рублёў за 5 раскамплектаваных манеўровых святлафораў. Ад крымінальнай адказнасці непаўналетніх выратаваў іхні ўзрост.

Вясна няўхільна набліжае вясеннія канікулы, таму раім бацькам засцерагчы дзяцей ад наведвання без патрэбы аб'ектаў чыгуначнага транспарта. Потым не давядзецца сутыкацца з матэрыяльнымі і прававымі праблемамі.

Вадзім КУЛЯШЭЎСКІ.

ТэлеТыдзень 13 – 19 сакавіка

ФУТБОЛ–ПРАГНОЗ

Вынікі жэрабя 1/8 фіналу турніру «РГ»

1. "Тотэнхэм" – ФК "Рэал"
2. "Спартак–Д" – Анжы/Мідлсбро
3. "Фартуна" – "Грын/Уайт Хартс"
4. БДПА 108419 – ФК "Міколка"/"Спартак–Б"
5. Клесіна–ЦДКА" – "Будаўнік"/"Газ"
6. ФК "МБГ–РОКІ"/"Легіянер" – "Дзюбель"
7. "Спартак–Г"/ФК "ГАС" – "Эльдарада"
8. "Дракоша" – ФК "1978"

Прагнозы на матчы накаўт–раунда

		1234567890	123
1.	"Спартак–Г"	1122111211	x12
	ФК "ГАС"	-------------	---
2.	ФК "Міколка"	2222221211	2x2
	"Спартак–Б"	21222x1221	2x1
3.	"Будаўнік"	x12x22122x	x12
	"Газ"	2222221222	222
4.	"Анжы"	1122x21221	212
	"Мідлсбро"	1122122xxx	212
5.	ФК "МБГ–РОКІ"	1122111111	x12
	"Легіянер"	-------------	---

Юрый КАРПІЦКІ.

ПАНЯДЗЕЛАК, 13 сакавіка

ІМЯНІНЫ. Праваслаўныя: Марыны, Васіля, Кіра, Мікалая, Несцера. Каталіцкія: Бажэны, Хрысціны.

БТ

6.30, 7.10 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00 (с/с), **19.00, 0.25** Новости.
8.15 Резонанс.
9.10 Потребительская корзина.
9.25 «Сегодня с вами...». Доктор искусствоведения Анатолий Красинский.
9.50 Здоровье. Тележурнал.
10.15 Семейный телеканал «На волне взаимопонимания».
11.10 Т/с «Кофе с ароматом женщины».
11.50 Теленавигатор.
12.10 «София Полоцкая». Киноочерк.
12.25 Музыкальный салон с Элеонорой Езерской. «Покидая навсегда...». Часть 2-я.
13.15 Х/ф «Когда святые маршируют».
15.15 Т/с «Тайный мир Алекс Мак».
15.40 М/ф.
16.15 «Седьмое небо». Телеочерк о директоре Института биохимии НАН Беларуси докторе медицинских наук Леониде Нефедове.
16.35 Авто-парк.
16.45 Премьера песни.
17.15 Бездельник.
17.40 Туроб'ектив.
18.00 «А музыка звучит...». Поет заслуженная артистка Беларуси Анна Редько.
18.30 «Понедельник с «Христофором».
18.45 Международные спортивные новости.
19.20 Политические диалоги.
19.50 Т/с «Кофе с ароматом женщины».
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.40 Событие.
22.00 Х/ф «Семь стариков и одна девушка».
23.20 Криминальная хроника.
23.25 Третий тайм.
23.55 Гандбол. Международный турнир среди юниорок. Беларусь – Россия. 2-й тайм.

ОРТ

14.00 (с/с), **17.00, 23.25** Новости.
13.30 Программа «Вместе».
14.20 М/с «Охотники за привидениями».
14.45 Один дома.
15.00 Звездный час.
15.25 ...До шестнадцати и старше.
16.00 Т/с «Нежный яд».
17.25 Выборы-2000.
17.30 «С легким паром!». В гостях у Михаила Евдокимова.
17.55 Мы и время.
18.35 Погода.
18.40 Т/с «Убойная сила». 1-я с.
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время. Информационный канал.
21.00 Т/с «Секретные материалы».
21.55 Т/с «Десять лет, которые...». 1-я с. Год 1990. «Наши надежды».
22.40 Взгляд.
23.40 Т/с «Майк Хаммер. Убить друга».

РТР

7.00, 8.00, 16.00, 19.00, 23.00 Вести.
7.25, 0.05 «Дежурная часть».
7.40 Семейные новости.
8.20 Квантовая медицина.
8.30 «Арена – спорт». Тележурнал.
9.00 Гомеопатия и здоровье.
9.15 Т/с «Цыганка».
10.05 Т/с «Санта-Барбара».
16.20 «Башня».
16.40 Х/ф «Ва-банк».
18.25 «Круглый стол». Теледебаты кандидатов в Президенты РФ.
19.45 Х/ф «Двойной обман». 1-я с.
20.45 Х/ф «Есть о чем поговорить».
22.45, 23.20 «Спорт + ТВ».

Культура

7.05, 11.30, 13.30, 19.30, 23.00 Новости культуры.
7.20, 21.15 После новостей...
7.40 Х/ф «Рецепт ее молодости».
9.05 «Российский курьер». Женщины России.
9.45 Кино вчера и всегда. Авторская программа В.Божовича.
10.10 Дж.Гершвин. «Рапсодия в стиле блюз».
10.30, 16.35 Т/с «И огонь, и пламя».
11.45, 13.45 Опера К.Дебюсси «Пеллеас и Мелизанда».
14.40 «Каникулы». Выставка кукол.
15.00, 17.30 Новости.
15.10 Т/с «Тайна Сагалы». 1-я с.
15.35 «Научная карта России». Обнинск.
16.05 Играет пианист Жан Поль Арманго.
17.40 «Мир авиации». Тележурнал.
18.05 Власть факта.
18.20 Н.А.Римский-Корсаков. Фантазия на тему оперы «Золотой Петушок».
18.30 Былое в лицах. «Легенда об императоре». Часть 1-я.
19.10 Вечерняя сказка.
19.20 М/с «Болек и Лелек на Диком Западе».
19.50, 21.35 Спектакль. Ф.Достоевский. «Фома Опискин».

НТВ

5.00, 5.30, 5.45, 6.00, 6.30, 6.45, 7.00, 7.30 «Сегодня утром».
5.15, 7.10 Спорт, погода.
5.20, 6.15, 13.30, 17.40 Криминал.
5.35, 6.50 Большие деньги.
5.50, 7.15, 16.35 Впрок.
6.20 Карданный вал.
6.35 М/ф.
7.45, 16.25 Интересное кино.
7.55 Т/с «Она написала убийство».
9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
9.25 Вчера в «Итогах».
10.45 Куклы.
11.30 «Старый телевизор» вспоминает: «Место встречи изменить нельзя».
13.55 Т/с «Улицы разбитых фонарей-II». «Все это рок-н-ролл».
15.35 Т/с «Лоис и Кларк. Новые приключения супермена».
16.50 Т/с «Любовь и тайны Сансет Бич».
18.40 Герой дня.
19.00 Т/с «Скорая помощь».
19.55 Совершенно секретно.
21.45 Двое.
22.35 Сегоднячко.
23.15 Сегодня в полночь.
23.40 «Антропология».
0.15 «Футбольный клуб» представляет Лигу чемпионов.

ТВ-ЦЕНТР

5.00, 7.15 Телеканал «Настроение».
7.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 22.00 События.
8.00, 10.15, 16.15 Выборы-2000.
8.50, 23.15 «Петровка, 38».
9.00 Т/с «Узурпаторша».
10.30, 12.15 Телеканал «Дата».
11.00 Х/ф «Профессия – следователь». 1-я с.
13.30 Т/с «Лесси».
14.00 Т/с «Инспектор Деррик».
15.00 «Регионы: прямая речь».
15.30 Т/с «Бестолковые».
17.15 «Деловая Москва».
17.30 Тележурнал «Просто «Россия».
18.00 Т/с «Навсегда».
18.45 «Мульти-пульти».
19.55 Т/с «Кровавые банкноты».
21.45 «Постскриптум».
22.15 «Времечко».
22.45 «Ночной полет».
23.25 Т/с «Сказки с того света».

ТВ-6

5.50, 12.05 День за днем .
7.40, 17.15, 21.45 Дорожный патруль.
8.00, 10.00, 14.00, 19.00, 22.00 Новости..
8.10 Х/ф «Огненный дракон».
9.35, 10.05, 11.50, 14.15, 15.25 Телемагазин «Спасибо за покупку!».
10.10 Скандалы недели.
11.00 Катастрофы недели.
12.00 ЦитаДЕНЬ.
14.30 Т/с «Никто кроме тебя».
15.15 «Знак качества».
15.45, 0.10 Диск-канал.
16.20 Т/с «Тарзан – защитник джунглей».
16.45 Т/с «Грейс в огне».
17.30 Юмористическое шоу «Амба–ТВ».
18.00 Т/с «Пси-фактор».
19.25 «Место встречи» с Ариной Шараповой.
19.40 «Вы очевидец» с И. Усачевым.
20.35 Т/с «Телохранители». «Устами младенца».
22.15 «Аллё, народ!».
22.30 Х/ф «Переступив черту».

ТНТ

6.00, 15.30 М/ф «Планета монстров».
6.30, 16.00 Т/с «Отважные».
7.00 Программа «На свежую голову!»
8.00 Т/с «Верность любви».
9.00, 16.30 Из жизни женщины.
9.25 Сонник.
9.30, 18.30 Т/с «Диагноз: убийство».
10.35 Т/с «Икве».
12.30, 22.25 Телемагазин.
13.30 Т/с «Сеньора».
14.30 Т/с «Незабываемая».
17.00 Т/с «Я люблю Люси».
17.30 Ток-шоу «Страсти по Соловьеву».
18.00 «Очевидец-3».
18.25, 22.40 «Глобальные новости». Астрологический прогноз Павла Глобы.
19.30 Европейский футбол на ТНТ.
20.30 Х/ф «Продлись, продлись, очарованье...».
22.45 Титаны рестлинга на ТНТ.
23.45 Концерт «Гринвич: навстречу новому тысячелетию».

АСТ

5.00 М/ф «В мире пернатых», «Дерево и кошка», «Друзья мои, где вы?».
5.30, 8.30, 11.30, 14.30, 17.30, 20.30, 23.30, 2.30 «Факт».
5.45, 21.20 Т/с «Манекенщица».
6.45, 12.05, 21.10 Экономика для вас.
6.55, 13.15 Сериал «На страже природы» (Франция). Фильм 4-й. «Клайв и носороги».
7.20, 14.55 Открытый форум телевидения России «Лазурная Звезда».
7.55, 16.55, 22.55 «Дикая природа» (Англия). «Морская выдра».
8.00, 14.00 Т/с «Маленький бродяга».
8.45, 23.45 Т/с «Мечта моя».
9.40, 19.40, 1.40 Муз. мозаика.
10.00, 4.00 Документальный экран.
10.55, 4.55 Целебные советы.
11.00 М/ф «Колосок», «Кто получит ананас», «Мальчик и облако».
11.40, 2.00 «Мужские заботы». .
12.15 Т/с «Алло, ты меня любишь?».
13.45 Музыкальная программа.
13.55, 19.55, 1.55 «Чайные церемонии» (Англия). «Подъем! Подъем!»
14.40, 3.45 Я люблю зверей.
15.25 Х/ф «Противостояние». 2-я с.
16.25 Вас приглашает А.Солодуха.
17.00 Алло, Россия!
17.45, 2.45 Т/с «Хищник».
18.45, 0.45 «Точка зрения».
19.00, 1.00 Д/ф «Никс и Кукры».
20.00 «Хадж». Тел. фильм о паломничестве мусульман в Мекку.
20.45 Вас приглашает А.Солодуха.
22.20 «Будапешт. Берег Дуная и Замковый квартал», «Соляной рудник Виличка. Польша».
23.00 «Только для женщин».

EUROSPORT

9.30 Конькобежный спорт.
11.00 Лыжное двоеборье.
12.00 Горнолыжный спорт.
13.00, 18.00, 1.30 Прыжки с трамплина.
14.30 Биатлон.
16.30, 22.00 Теннис.
19.30, 0.00 Футбол. Евроголы
21.00 Триал.
23.30 Бокс.

8 канал

17.45, 20.25 Телемагазин.
18.00 Программа Кеннета Коупленда.
18.30 Музыкальная программа.
18.35, 19.35 Хорошие новости.
18.40 «8 самых...».
18.50, 19.50 «Вопрос, конечно, интересный».
19.00, 20.00 «Польский час».
19.10, 20.10 «Ой, кто это?».
19.20, 20.20 Истории Александра Суворова.
19.40 8 сюрпризов с Надеждой Коупской.
19.45 «К-видео Топ-8».
20.15 «Автопилот».
20.30 «Вечарніца».
20.40, 0.00 Новости.
20.50 Д/ф «Александр Македонский».
21.45 «Прогулки по Египту».
21.50 Х/ф «Живые».
0.15 Х/ф «Офисные истории».
1.00 Музыкальная коллекция 8 канала: «QUEEN – live in Budapest».

ОРТ 18.40 «Убойная сила»

Премьера сериала. Опытные оперативники расследуют дело о заказном убийстве. Режиссер – А.Рогожкин. В ролях: Иг.Хабенский, А.Федорцов, С.Селин, А.Нилов, А.Половцев, М.Трухин, Е.Леонов-Гладышев, Н.Лавров. Россия, 2000 г.

РТР 20.45 «Есть о чем поговорить»

Мелодрама. В благополучной американской семье жена неожиданно узнает, что муж ей изменяет. А обиженная женщина способна на многое. Режиссер – Л.Холлстром. В ролях: Дж.Робертс, Р.Дювалл. США, 1995 г.

ТВ-ЦЕНТР 19.55 «Кровавые банкноты»

В подпольной типографии прогремел взрыв. Она была разрушена, но пожар уничтожил не все: полицейские обнаружили фальшивые банкноты и труп художника-гравера. Наварро решает внедриться в преступный мир, чтобы выявить фальшивомонетчиков.

Обозначения в программе:

д/ф – документальный фильм; м/с – мультсериал; м/ф – мультфильм; с. – серия; с/с – с сурдопереводом; т/с – телесериал; х/ф – художественный фильм; ч. – часть;
У праграме тэлебачання магчымыя змяненні.
Перадрук праграмы забаронены.

АЎТОРАК, 14 сакавіка

ІМЯНІНЫ. Праваслаўныя: Антаніны, Еўдакіі, Антона, Несцера. Каталіцкія: Мацільды, Лазара, Лявона.

БТ

6.30, 7.10 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 15.00, 17.00 (с/с), 19.00, 0.25 Новости.
8.15 Политические диалоги.
8.40 Потребительская корзина.
9.15 М/ф.
15.10 Т/с «Тайный мир Алекс Мак».
15.35 Видеокурс итальянского языка.
16.05 Видеокурс английского языка.
16.30 ТВ – школе. География Беларуси. 9-й класс. «Центральная Беларусь как природно-хозяйственный район».
17.10 «А музыка звучит...». «Голоса прошлого». Фортепианные произведения Яна Тарасевича исполняет Ирина Шумилина.
17.30 «Лошади на асфальте». Телеочерк о Борисовской конноспортивной базе.
17.50 Х/ф «Хозяин».
18.20 Хоккейная лига.
18.40 Международные спортивные новости.
19.15 «Москва – Минск».
19.50 Т/с «Кофе с ароматом женщины».
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.40 Событие.
22.00 Х/ф «Время ее сыновей». 1-я с.
23.20 Криминальная хроника.
23.25 Музыка без границ. Музыкально-информационная программа.
23.55 Гандбол. Международный турнир среди юниорок. Беларусь – Литва. 2-й тайм.

ОРТ

8.00, 11.00, 14.00 (с/с), 17.00, 23.50 Новости.
8.15 Т/с «Нежный яд».
9.15 Джентльмен-шоу.
9.45 «Серебряный шар». Марина Цветаева. Ведущий – В.Вульф.
10.20 Вкусные истории.
10.30 Т/с «Новые приключения Синдбада».
13.30 Программа «Вместе».
14.20 М/с «Охотники за привидениями».
14.45 Возможно все!
15.00 Юные гладиаторы в программе «Царь горы».
15.25 ...До шестнадцати и старше.
16.00 Т/с «Нежный яд».
17.25 Выборы-2000.
17.30 Смехопанорама.
17.55 Ищу тебя.
18.35 Погода.
18.40 Т/с «Убойная сила». 2-я с.
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время. Информационный канал.
21.00 Т/с «Противостояние». 1-я с.
22.05 Т/с «Десять лет, которые...». 2-я с. Год 1991. «Противостояние».
23.10 Борис Покровский в программе «Жизнь замечательных людей».

РТР

7.00, 8.00, 16.00, 19.00, 23.00 Вести.
7.25, 0.15 «Дежурная часть».
7.40 Семейные новости.
8.20 Квантовая медицина
8.30 «Арена – спорт». Тележурнал.
9.00 Гомеопатия и здоровье.
9.15 Т/с «Цыганка».
10.05 Т/с «Санта-Барбара».
11.00 Телеспецназ.
11.30 Москва – Минск.
16.20 «Башня».
16.40 Х/ф «Ва-банк-II».
18.25 «Круглый стол». Теледебаты кандидатов в Президенты РФ.
19.45 Х/ф «Двойной обман». 2-я с.
20.45 Х/ф «Живая мишень».
22.30 «Круглая дата». Егор Яковлев.
23.20 Лев Кулиджанов в программе Аркадия Когана «Персона».

Культура

7.05, 11.30, 13.30, 19.30, 23.00 Новости культуры.
7.20, 20.50 После новостей...
7.40 Куда редко заходит солнце.
7.55 Консилиум.
8.20 Интермеццо в стиле оперетты.
9.05 Х/ф «Ностальгия». Часть 1-я.
10.10 «Мир авиации». Тележурнал.
10.35, 16.35 Т/с «И огонь, и пламя».
11.35 «Нормандия – Неман». Х/ф.
13.50 «38 попугаев». М/с.
14.20 «Театр + футбол».
15.00, 17.30 Новости.
15.10 Т/с «Тайна Сагалы».
15.35 Рассказы старого сплетника. «Слово об Александре Твардовском».
16.10 Ортодокс.
17.40 «Ноу-хау». Тележурнал.
17.55 Музыка на все времена.
18.40 Былое в лицах. «Легенда об императоре». Часть 2-я.
19.20 Вечерняя сказка.
19.50 «Русская». Д/ф. Часть 1-я.
21.10 «Геракл у Адмета». М/ф.
21.30 «Из концертного зала». В программе произведения Р.Штрауса.
22.00 «Ностальгия». Х/ф . Часть 1-я.

НТВ

5.00, 5.30, 5.45, 6.00, 6.30, 6.45, 7.00, 7.30 «Сегодня утром».
5.15, 7.10 Спорт, погода.
5.20, 6.15, 17.40 Криминал.
5.35, 6.50 Большие деньги.
5.50, 7.15, 16.35 Впрок.
6.20 Карданный вал.
6.35 М/ф.
7.45, 16.25 Интересное кино.
7.55 Совершенно секретно.
9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
9.25 «Один день». Программа К.Набутова.
9.55 Пойми меня.
10.25 Путешествия натуралиста.
11.30 «Старый телевизор» вспоминает: «Место встречи изменить нельзя».
13.30 «Итого» с Виктором Шендеровичем.
13.50 «В нашу гавань заходили корабли». Программа Э.Успенского.
15.35 Т/с «Лоис и Кларк. Новые приключения супермена».
16.50 Т/с «Любовь и тайны Сансет Бич».
18.40 Герой дня.
19.00 Т/с «Скорая помощь».
19.50 «Глас народа». Программа Евгения Киселева.
21.35 Футбол. Лига чемпионов. «Реал» (Мадрид, Испания) – «Динамо» (Киев, Украина).
23.35 Сегодня в полночь.
0.00 Х/ф «Американский бизон».

ТВ-ЦЕНТР

5.00, 7.15 Телеканал «Настроение».
7.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 22.00 События.
8.00, 10.15, 16.15 Выборы-2000.
8.50, 23.15 «Петровка, 38».
9.00 Т/с «Узурпаторша».
10.30, 12.15 Телеканал «Дата».
11.00 Х/ф «Профессия – следователь». 2-я с.
13.15 «Как добиться успеха. Доктор Богданов».
13.20 «Комильфо».
13.30 Т/с «Лесси».
14.00 Т/с «Инспектор Деррик».
15.00 «Регионы: прямая речь».
15.30 Т/с «Бестолковые».
17.15 «Деловая Москва».
17.30 Все о здоровье в тележурнале «21 кабинет».
18.00 Т/с «Навсегда».
18.45 «Мульти-пульти».
19.15 Лицом к людям.
20.10 Х/ф «Сицилианская защита».
21.45 «Постскриптум».
22.15 «Времечко».
22.45 «Ночной полет».
23.25 Х/ф «Железный легион».

ТВ-6

5.50, 12.05 День за днем.
7.45, 17.15, 21.45, 0.10 Дорожный патруль .
8.00, 10.00, 14.00, 19.00, 22.00 Новости.
8.10 Х/ф «Патриот».
9.45, 14.15, 15.20 Телемагазин «Спасибо за покупку!».
10.05 Т/с «Пси-фактор».
10.55 Т/с «Телохранители». «Устами младенца».
12.00 ЦитаДЕНЬ.
14.30 Т/с «Никто кроме тебя».
15.50, 23.35 Диск-канал .
16.20 Т/с «Тарзан – защитник джунглей».
16.45, 0.20 Т/с «Грейс в огне».
17.30 Юмористическая программа «Бис».
18.00 Т/с «Пси-фактор».
19.25 «Место встречи» с Ариной Шараповой.
19.40 Св-шоу. Михаил Ефремов.
20.40 Т/с «Телохранители». «Знай своего врага».
22.15 «Аллё, народ!».
22.35 Концерт бенефис Ксении Георгиади.

ТНТ

6.00, 15.30 М/ф «Планета монстров».
6.30, 16.00 Т/с «Отважные».
7.00 Программа «На свежую голову!»
8.00 Т/с «Верность любви».
9.00, 16.30 Из жизни женщины.
9.25 Сонник.
9.30, 18.30 Т/с «Диагноз: убийство».
10.35 Х/ф «Продлись, продлись, очарованье...».
12.20 М/ф «Котенок по имени Гав».
12.30, 22.40 Телемагазин.
13.30 Т/с «Сеньора».
14.30 Т/с «Незабываемая».
17.00 Т/с «Я люблю Люси».
17.30, 0.05 Ток-шоу «Страсти по Соловьеву».
18.00 «Очевидец-3».
18.25, 22.55 «Глобальные новости». Астрологический прогноз Павла Глобы.
19.30 Музыка на ТНТ
20.30 Х/ф «Частный детектив».
23.00 Т/с «Чисто английские убийства».

АСТ

5.00 М/ф «Если падают звезды», «Жар-птица», «Золотая липа».
5.30, 8.30, 11.30, 14.30, 17.30, 20.30, 23.30, 2.30 «Факт».
5.45, 21.20 Т/с «Манекенщица».
6.45, 21.10 Экономика для вас.
6.55, 13.15 Сериал «На страже природы» (Франция). Фильм 5-й. «Жак и кожистые черепахи».
7.20, 14.55 Открытый форум телевидения России «Лазурная Звезда».
7.55, 16.55, 22.55 «Дикая природа» (Англия). «Колибри и нектар».
8.00, 14.00 Т/с «Маленький бродяга».
8.45, 23.45 Т/с «Мечта моя».
9.40, 16.35 Музыкальная мозаика.
9.55, 3.55 Д/ф «275 лет Российской Академии наук».
10.55, 4.55 Целебные советы.
11.00 М/ф «Олешка-белые рожки», «Сказка про лунный свет», «Сказка о карасях, зайце и бубликах».
11.40, 2.00 «Мужские заботы».
12.05 Экономика для вас.
12.15 Т/с «Алло, ты меня любишь?».
13.40 Музыкальная программа.
13.55, 19.55, 1.55 «Чайные церемонии» (Англия). «Бешеные собаки и англичане».
14.40, 3.40 Хрустальный мир природы.
15.25 Х/ф «Противостояние». 3-я с.
17.00 «Россия далекая и близкая». Тульская область.
17.45, 2.45 Т/с «Хищник».
18.45, 0.45 «Точка зрения».
19.00, 1.00 «Люди и судьбы». Д/ф. «Меценат». О драматической судьбе Василия Сталина.
20.00 Спорт на планете.
20.45 Мальчишник.
22.20 «Представляет Большой...». «Сэр Питер, или Фантазия в апельсиновых тонах».
23.00 Тележурнал «Только для женщин».

EUROSPORT

9.30 Прыжки с трамплина.
10.00, 12.00, 15.30, 18.00 Горнолыжный спорт.
11.00 Лыжный спорт.
13.00, 20.30 Футбол.
14.30 Биатлон.
16.30, 22.00 Теннис.
19.00 Экстремальный спорт.
21.00 Автогонки.
23.30 Бокс.
0.30 Мотогонки.
1.30 Триал.

8 канал

17.45, 20.25 Телемагазин.
18.00 Программа Кеннета Коупленда.
18.30 «Этот невероятный West World».
19.00 Музыкально-развлекательная программа с Тамарой Лисицкой.
19.05, 20.05 Хорошие новости.
19.10 «Ой, кто это?».
19.20 «К-видео Топ-8»
19.30 8 сюрпризов с Надеждой Крупской.
19.40 «Вопрос, конечно, интересный».
19.50 «Польский час».
20.00 «8 самых...».
20.10 «Автопилот».
20.20 Истории Александра Суворова.
20.30 «Вечарніца».
20.40, 23.50 Новости.
20.50 Т/с «Таинственный мир Рут Рендел». «Недуг тщеславия», 1 с.
21.45, 0.00 «Погода на завтра».
21.50 «Прогулки по Египту».
22.00 Х/ф «Анна и волки».
0.05 «Ночь с Ларисой Грибалевой».
0.50 Музыкальная коллекция 8 канала: VAN MORRISON – «The Concert».

НТВ 0.00 «Американский бизон»

Криминальный фильм о троице авантюристов, решивших со скуки ограбить богатого нумизмата. Режиссер – М.Корренте. В ролях: Д.Хоффман, Д.Франц, Ш.Нелсон. США, 1996 г.

ОРТ 21.00 «Противостояние»

Детективный сериал по одноименной повести Юлиана Семенова. Милиция расследует дело об убийстве человека, направлявшегося с золотых приисков домой. Режиссер – С.Аранович. В ролях: О.Басилашвили, А.Болтнев, Ю.Кузнецов, М.Джинория, А.Филиппенко, Е.Никищихина, С.Садальский, С.Бехтерев, Н.Сайко. СССР, 1985 г.

РТР 20.45 «Живая мишень»

В небольшой провинциальный городок, где господствуют коррумпированные власти и мафиозный клан, заслан с секретной миссией сотрудник МВД. Режиссер – М.Айзенберг. В ролях: А.Абдулов, А.Фатюшин, А.Пороховщиков, И.Кваша, Э.Виторган, Д.Банионис. СССР, 1990 г.

ТВ-ЦЕНТР 23.25 «Железный легион»

По приказу Дайаны, злобной владычицы затерянного в пустыне государства, похищены двое влюбленных – Билл и Эллисон. Владычица хочет сделать юношу своим гладиатором и любовником, но тот предан невесте. Режиссер – Я.Бентуви. В ролях: К.Т.Уолш, Э.Нанн, Р.Де Мортон, К.Карриган. США, 1991 г.

СЕРАДА, 15 сакавіка

ІМЯНІНЫ. Праваслаўныя: Агафона, Арсеня, Багдана, Фядота. Каталіцкія: Клеменса, Людвіка.

БТ

6.30, 7.10 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00 (с/с), 19.00, 23.40 Новости.
8.15 «Сегодня с вами...». Председатель Комиссии Палаты представителей Национального собрания Республики Беларусь Анатолий Красуцкий.
8.40 Потребительская корзина. Социально-экономическая программа.
9.10 ТВ – школе. География Беларуси. 9-й класс. «Центральная Беларусь как природно-хозяйственный район».
9.40 Видеокурс итальянского языка.
10.10 Компьютерный полигон.
10.30 «Зорная ростань». Телеконкурс молодых артистов эстрады.
11.15 Т/с «Кофе с ароматом женщины».
12.35 М/ф.
13.15 Видимо-невидимо.
14.25 Ток-шоу «Карамболь» с участием Василия Раинчика.
15.10 Т/с «Тайный мир Алекс Мак».
15.35 «5 х 5». Информационно-развлекательная программа для старшеклассников.
16.05 ТВ – школе. Учебные заведения Могилевщины.
16.30 Окружающая среда.
16.35 М/ф.
17.10 «А музыка звучит...». Поет народная артистка Беларуси Ирина Шикунова.
17.30 «Макаенка, 9». Информационно-аналитическая программа по письмам зрителей.
18.00 Гандбол. Международный турнир среди юниорок. Финал. 2-й тайм. Передача из Гомеля.
18.40 Международные спортивные новости.
19.15 «Сегодня с вами...». Главный врач Центра лазерной коррекции зрения «Оптимед» доктор медицинских наук Андрей Гацу.
19.40 Лотерея «Толока».
19.54 Т/с «Кофе с ароматом женщины».
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.40 Событие.
22.00 Х/ф «Время ее сыновей». 2-я с.
23.00 Криминальная хроника.
23.10 Королевская охота.

ОРТ

8.00, 11.00, 14.00 (с/с), 17.00, 22.50 Новости.
8.15 Т/с «Нежный яд».
9.15 Смехопанорама Евгения Петросяна.
9.45 Ищу тебя.
10.20 Вкусные истории.
10.30 Т/с «Новые приключения Синдбада».
13.30 Программа «Вместе».
14.20 М/с «Охотники за привидениями».
14.45 Классная компания.
15.00 Зов джунглей.
15.25 ...До шестнадцати и старше.
16.00 Т/с «Нежный яд».
17.25 Выборы-2000.
17.30 Маски-шоу.
18.00 Человек и закон.
18.40 Погода.
18.45 Т/с «Убойная сила». 3-я с.
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время. Информационный канал.
21.00 Сериал «Противостояние». 2-я с.
22.05 Т/с «Десять лет, которые...». 3-я с. Год 1992. «Шоковая терапия».
23.05 Гении и злодеи уходящей эпохи в программе «Цивилизация».

РТР

7.00, 8.00, 16.00, 19.00, 23.00 Вести.
7.25, 0.15 Телеспецназ: «Дежурная часть».
7.40 Семейные новости.
8.20 Квантовая медицина.
8.30 «Арена – спорт». Тележурнал.
9.00 Гомеопатия и здоровье.
9.15 Т/с «Цыганка».
10.05 Т/с «Санта-Барбара».
16.20 «Башня». Молодежная информационно-развлекательная программа.
17.10 Х/ф «Золотая мина». 1-я с.
18.25 «Круглый стол». Теледебаты кандидатов в Президенты РФ.
19.44 Промо.
19.45 Х/ф «Двойной обман». 3-я с.
20.50 Х/ф «Наемник-II».
23.20 «Мода + ТВ». Тележурнал.

Культура

9.05 Х/ф «Ностальгия». Часть 2-я.
10.05 «Штрихи к портрету художника». И.Каменев.
10.30 Т/с «И огонь, и пламя».
11.30, 13.30, 19.30, 23.00 Новости культуры.
11.40 Х/ф «Я шагаю по Москве».
13.00 Поезд на третьем пути.
13.45 М/ф «Шайбу! Шайбу!», «В гостях у лета», «Салют, Олимпиада!»
14.30 15-й подъезд.
15.00, 17.30 Новости.
15.10 Т/с «Тайна Сагалы».
15.35 «Необыкновенный матч». М/ф.
15.55 Мелодии Исаака Дунаевского.
16.35 Т/с «И огонь, и пламя».
17.40 Архитектурная галерея. «Атриумы».
17.55 В.Моцарт. Концерт для ф-но с оркестром.
18.15 Кто ты? «Хроника смутного времени».
18.45 Тайны портретного фойе. Авторская программа А.Смелянского. «Максим Горький». Передача 1-я.
19.10 Вечерняя сказка.
19.20 М/с «Болек и Лелек на Диком Западе».
19.50 Д/ф «Русская». Часть 2-я.
20.45 После новостей...
21.05 «Исторические концерты». Дирижирует Евгений Мравинский.
21.30 Х/ф «Ностальгия». Часть 2-я.
22.30 «Полифем, Акид и Галатея». М/ф.

НТВ

5.00, 5.30, 5.45, 6.00, 6.30, 6.45, 7.00, 7.30 «Сегодня утром».
5.15, 7.10 Спорт, погода.
5.20, 6.15 Криминал.
5.35, 6.50 Большие деньги.
5.50, 7.15, 16.35 Впрок.
6.20 Карданный вал.
6.35 М/ф.
7.45, 16.25 Интересное кино.
7.55 Дневник Лиги чемпионов.
8.40 М/ф «В гостях у гномов».
15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
15.35 Т/с «Лоис и Кларк. Новые приключения супермена».
16.50 Т/с «Любовь и тайны Сансет Бич».
17.40 Криминал.
18.35 Герой дня.
18.55 Т/с «Скорая помощь».
19.45 Т/с «День рождения Буржуя».
21.35 Футбол. Лига чемпионов. «Барселона» (Испания) – «Герта» (Германия).
23.35 Сегодня в полночь.
0.00 Дневник Лиги чемпионов.

ТВ-ЦЕНТР

5.00, 7.15 Утренний телеканал «Настроение».
7.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 22.00 События.
8.00, 10.15, 16.15 Выборы-2000.
8.50, 23.15 «Петровка, 38».
9.00 Т/с «Узурпаторша».
10.30, 12.20 Телеканал «Дата».
11.00 Х/ф «Профессия – следователь». 3-я с.
13.15 «Дамский клуб».
13.20 «Н... помощь».
13.30 Т/с «Лесси».
14.00 Т/с «Инспектор Деррик».
15.00 «Регионы: прямая речь».
15.30 Т/с «Бестолковые».
17.15 «Деловая Москва».
17.30 «Особая папка».
18.00 Т/с «Навсегда».
18.45 «Мульти-пульти».
19.55 Х/ф «Под гипнозом».
21.45 «Постскриптум».
22.15 «Времечко».
22.45 «Ночной полет».
23.25 Х/ф «Соперники».

ТВ-6

14.00, 19.00, 22.00 Новости .
14.15, 15.30 Телемагазин «Спасибо за покупку!».
14.30 Т/с «Никто кроме тебя».
15.20 «Знак качества».
15.55, 23.55 Диск-канал.
16.25 Т/с «Тарзан – защитник джунглей».
16.50 Т/с «Грейс в огне».
17.20, 21.45, 0.25 Дорожный патруль.
17.30 Юмористическая программа «Наши любимые животные».
18.00 Т/с «Пси-фактор».
19.25 «Место встречи» с Ариной Шараповой.
19.40 «Ток-шоу «Я – сама». «Русские мужчины. взгляд со стороны».
20.40 Т/с «Телохранители». «Цель».
22.15 «Аллё, народ!».
22.35 Х/ф «Монстр подсознания».
0.40 Плейбой.

ТНТ

6.00, 15.30 М/ф «Планета монстров».
6.30, 16.00 Т/с «Отважные».
7.00 Утренняя программа «На свежую голову!»
8.00 Т/с «Верность любви».
9.00, 16.30 Из жизни женщины.
9.25 Сонник.
9.30, 18.30 Т/с «Диагноз: убийство».
10.35 Х/ф «Частный детектив».
12.30, 22.35 Телемагазин.
13.30 Т/с «Сеньора».
14.30 Т/с «Незабываемая».
17.00 Т/с «Я люблю Люси».
17.30, 0.00 Ток-шоу «Страсти по Соловьеву».
18.00 «Очевидец-3».
18.25, 22.50 «Глобальные новости». Астрологический прогноз Павла Глобы.
19.30, 22.55 Т/с «Чисто английские убийство».
20.30 Х/ф «Невероятные приключения янки в Африке».

АСТ

5.00 М/ф «Как казаки мушкетерам помогали», «Мальчик с уздечкой».
5.30, 17.30, 20.30, 23.30, 2.30 «Факт».
5.45, 21.20 Т/с «Манекенщица».
6.45, 21.10 Экономика для вас.
6.55 Научно-популярный сериал «На страже природы» (Франция). Фильм 6-й. «Жак и сурки».
7.20 Конкурсные работы Открытого форума телевидения России «Лазурная Звезда».
7.55, 22.55 «Дикая природа» (Англия). «Лемур».
17.00 Русская партия. Теледебаты.
17.45, 2.45 Т/с «Хищник».
18.45, 0.45 «Точка зрения». Ведущий С.Ломакин.
19.00, 1.00 «Люди и судьбы». Д/ф «Сентиментальный гротеск». Об истории создания Еврейского камерного театра и его актерах.
19.45, 1.45 Музыкальная мозаика.
19.55, 1.55 «Чайные церемонии» (Англия). «Чашечка горячего чая».
20.00, 3.40 Телеобозрение «Спорт каждый день».
20.45 Познавательное шоу (Германия).
22.20 «Хвалите имя Господне». Н.Сенчукова.
23.00 Тележурнал «Только для жёнщин».
23.45 «Телевидение – любовь моя». Ведущая К.Маринина
4.05 К 55-летию Победы. «Стратегия победы». «Дороги жизни».
4.55 Целебные советы.

EUROSPORT

9.30, 15.30, 18.00 Горнолыжный спорт.
14.00, 1.00 Экстремальный спорт.
14.30 Мотокросс.
15.00 Сноуборд.
16.30, 22.00 Теннис.
19.00 Триал.
20.00 Автомотоспорт.
21.00 Аэробика.
23.30 Бокс.

8 канал

17.45, 20.25 Телемагазин.
18.00 Программа Кеннета Коупленда.
18.30 Музыкально-развлекательная программа с Тамарой Лисицкой.
18.35 Хорошие новости.
18.40 «Вопрос, конечно, интересный».
18.50 «Автопилот».
18.55 «Польский час».
19.00 «К-видео Топ-8».
19.10 «Ой, кто это?».
19.15 8 сюрпризов с Надеждой Крупской.
19.20 Истории Александра Суворова.
19.30 «Реактивная восьмерка».
20.30 «Вечарніца».
20.40, 23.35 Новости.
20.50 Т/с «Таинственный мир Рут Рендел». «Недуг тщеславия», 2 с.
21.45, 23.45 «Погода на завтра».
21.50 «Прогулки по Египту».
22.00 Х/ф «Такси».
23.50 В баре «У Олега».
0.30 Музыкальная коллекция 8 канала: «STING» – «Unplagget».

ОРТ 18.00 «Человек и закон»

Попытка раскрытия заказного убийства (по материалам Генеральной Прокуратуры РФ) операция, связанная с концерном по продаже недвижимости.

ТВ-6 22.35 «Монстр подсознания»

Когда-то автор популярных ужастиков стал жертвой кровожадного чудовища, рожденного его же собственным воображением. Спустя много лет в доме художника поселилась его пылкая поклонница. И, о ужас, страшный монстр неожиданно возвращается из небытия. Режиссер – Дж.К.Бьюклер. США, 1987 г.

РТР 20.50 «Наемник-2»

Боевик. В Мексике плохие парни крадут негра-миллионера, а хорошие парни во главе с красавцем-суперменом идут их искать. Режиссер – Ф.Мора. В ролях: Р.Таунсенд, О.Грюпер, Н.Туртурро, К.Кристиан. США, 1998 г.

ТВ-ЦЕНТР 23.25 «Соперники»

Молодежная психологическая драма. В городском классе появляется новый ученик – сын фермера. Он не такой, как все. С ним вступает в единоборство признанный авторитет класса. Режиссер – Л.Дэйтон. В ролях: С.Петерсен, Ф.Браун, Д.Киммел.

Хай жа ўсе, усе, хто можа,
Возьмуць свой кіёк дарожны,
У край айчынны час ісці нам
Вывучаць свой люд.

Ф. Багушэвіч.

КУФЭРАК №15

Культурна–гістарычная ўкладка да "Рэгіянальнай газеты"

МОВАЗНАЎСТВА

Як слова наша адгукнецца

Цяпер у друку можна сустрэць, відаць, не без уплыву рускай мовы, слова **аднойчы**, хоць у народных казках заўсёды было: **аднаго разу, аднаго летняга дня** (однажды в летний день), **таго дня, тае вясны, таго году** (нароўні з прыназоўнікавымі формамі: **у** тую вясну, **у** той год). Такім чынам, для нашай мовы характэрна побач з прыназоўнікавымі формамі **у** тое лета, **у** тую нядзелю і беспрыназоўнікавы родны склон.

З гэтага беспрыназоўнікавага роднага склону, які служыць для абазначэння часу, вынікае і беспрыназоўнікавы родны склон даты: перш**ага** студзе**ня**, Восьм**ага** сакаві**ка**, Перш**ага** мая (а не Першае мая). А між тым, у некаторых школах настаўнікі вымушаюць вучняў пісаць: дваццат**ае** студзеня і гэтак далей.

У беларускай мове побач з формамі **кожны год, кожны месяц, кожны тыдзень** (слова **кожны** + назоўнікі часавага значэння – дзень, ноч, гадзіна, хвіліна, мінута, секунда, сезон, квартал, дэкада, тыдзень, нядзеля ды іншыя) ужываюцца ў тым жа значэнні складаныя словы з пачатковым **што**: штогоду (штогод), штомесяца (штомесяц), штотыдня (штотыдзень), штонядзелі і гэтак далей. Пашыраныя ў нас аналагічныя прыметнікі, назоўнікі: штотыднёвы, штотыднёвік.

Паглядзіце, як перакладаюцца на рускую мову такія прыслоўі:

штодэкадна – ежедекадно, подекадно

штодня, штодзённа – ежедневно, каждодневно, повседневно.

Так вы засцеражэце сябе ад розных штучных слоў, як **паўсядзённа** і г. д., якія гуляюць на старонках газет.

Працяг будзе.

УГОДКІ

Да 110-годдзя Казіміра Сваяка

Вялікі паэт-духоўнік

Нядоўгае, але надзвычай творчае, насычанае ідэаламі духоўнасці і гуманізму, было жыццё нашага земляка, каталіцкага святара, паэта і публіцыста Казіміра Сваяка. Канстанцін Стаповіч, а гэта яго сапраўднае імя, нарадзіўся 19 лютага 1890 года ў вёсцы Барань на Астравеччыне ў працавітай сялянскай сям'і. Як і іншыя вясковыя дзеці, ён разам са сваім братам Альбінам (у будучым – грамадска-палітычным дзеячам Заходняй Беларусі) дапамагаў бацькам па гаспадарцы. Ужо ў маленстве пад уплывам пачутых казак, баек, хараства навакольнай прыроды пачынае фармавацца паэтычная натура Кастуся. Бацькі, дбайныя заможныя сяляне, марылі даць сваім дзецям добрую адукацыю і таму аддалі яго спачатку ў Свянцянскае гарадское вучылішча, пасля якога ён у 1908 годзе паступіў у Віленскую каталіцкую духоўную семінарыю. Там юнак упершыню сутыкнуўся з беларускім нацыянальна-вызвольным рухам, да якога далучыўся і ідэалам якога заставаўся верным усё сваё жыццё. У 1913 годзе ў газеце "Беларус", якая выходзіла тут жа, ў Вільні, публікуюцца першыя вершы Казіміра Сваяка. А ў 1914 г., абараніўшы дыплом тэолага, ён накіроўваецца ў родныя мясціны служыць у касцёле вёскі Клюшчаны. Там малады святар разгортвае сярод парафіянаў культурна-асветніцкую працу, стварае хор, адкрывае ў ваколіцах сем беларускіх школ і нават настаўніцкія курсы. У 1916 годзе на базе Клюшчанскага хору, у які ўваходзіла блізу 40 чалавек, узнікае гурток беларускай моладзі "Хаўрус сваякоў", які ладзіць канцэрты, ставіць спектаклі, у тым ліку, напісаныя Казімірам Сваяком. Асаблівым поспехам сярод гледачоў карыстаецца яго драма "Янка Канцавы" і драматычная паэма "Купалле", заснаваная на фальклорным матэрыяле. Такая грамадска-культурная дзейнасць святара, які да таго ж вёў свае казані ў роднай мове, не спадабалася вышэйшаму каталіцкаму кліру. Спачатку пайшлі папярэджанні, а затым і пераводы ў іншыя мясціны: у лістападзе 1916 г. – на Беласточчыну, у 1919 – на Берасцейшчыну, у 1920 – у Засвір каля Свянцян. Але і там, насуперак усяму, ён не пакідае сваёй асветніцкай дзейнасці. На жаль, пачынае прагрэсаваць хвароба на сухоты, і яму ўсё часцей і часцей даводзіцца выязджаць на лячэнне ў польскі курортны горад Закапанэ. Адчуваючы блізкасць свайго скону, ён яшчэ больш энергічна і апантана працуе не толькі ў грамадскім жыцці, уключыўшыся ў стварэнне новай нацыянальнай партыі – Хрысціянска-дэмакратычнай злучнасці (ХДЗ), але і на творчай ніве. Хочацца паспець ажыццявіць задуманае. У 1924 годзе ў Віленскім выдавецкім таварыстве выходзіць у свет яго галоўная кніга – зборнік вершаў "Мая ліра", змест якога прасякнуты духам пратэсту супраць сацыяльна-нацыянальнага ўціску беларускага народа, вераю ў перамогу дабра, сілу роднай зямлі. У 20-я гады яго паэзію і шматлікія публіцыстычныя артыкулы друкуюць такія заходнебеларускія выданні, як "Наша думка", "Беларускі звон", "Новае жыццё", "Сялянская ніва", "Беларуская крыніца". Шмат часу ён аддаў і падрыхтоўцы саліднага, на 320 старонак, малітоўніка для беларусаў-католікаў "Голас душы", які яшчэ пры яго жыцці паспеў выйсці ў друк. Трэба зазначыць, што ўсё сваё свядомае жыццё К. Сваяк вёў уласны дзённік. У 1932 годзе ён быў увасоблены ў кніжку "Дзеля маёй мыслі, сэрца і волі", якая выйшла ў адной з друкарняў Вільні.

Памёр Казімір Сваяк 6 мая 1926 года на шпітальным ложку. Тут, у Вільні, на могілках Роса, на літаратурнай горцы, ён і пахаваны.

К. СВАЯК

МАЯ ЛІРА

БЕЛАРУСКАЕ ВЫДАВЕЦКАЕ ТАВАРЫСТВА. ВІЛЬНЯ ... 1924 г.

Вокладка кнігі К. Сваяка «Мая ліра».

Казімір Сваяк.

Алесь ЦАДКО.

НА ВАШУ КНІЖНУЮ ПАЛІЦУ

Прага да святла

Лічым мы сябе юнакамі,
А цяжкія лічбы гадоў
Пераспелымі жалудамі
Ападаюць са стукам на дол...

Пімен Панчанка

Ала Клемянок

Яны не ведалі мяне...

Вершы

Паэзія Віленскага краю

Вокладка кнігі А. Клемянок.

Першы раз я ўбачыў маладзенькую, прыгожую і танюткую, як былінка, Алу Клемянок у далёкім ужо 80-м годзе. Ішло пасяджэнне літаратурнага аб'яднання "Купалінка", якое вёў незабыўны Генадзь Аляксандравіч Каханоўскі. Чыталіся вершы, праходзіла вялае іх абмеркаванне. Было лета, недзе сярэдзіна ліпеня, гарачыня і духата стаяла невыносная. Далі слова Але. Я не памятаю, што яна чытала, але да гэтага часу помню яе ўсмешку. Па-чалавечаму добрую, па-жаночаму мудрую і адначасова іранічна-паблажлівую. Такой і ведаю яе амаль дваццаць гадоў.

Ала Клемянок – паэт адметны, ні на каго не падобны. І ў гэтым зарука яе будучыні. Яна вельмі чулая (што важна) і паэтычная натура. Вершы свае не выседжвае: яны самі ліюцца з глыбіні яе душы. Яна нясе ў беларускую літаратуру па-свойму асэнсаваныя тэмы, свой стыль, сваю арыгінальную і непаўторную манеру пісьма. І таму выданне яе твораў – падзея не выпадковая, а цалкам заканамерная.

Не веру ў шчасце вечнае,
Ды мару, каб праз гады
Сыноў маіх рукі надзейныя
Паднеслі маці вады.

Вось так проста і адначасова мудра заканчваецца адзін з вершаў Алы Клемянок. І ў ім, мусіць, закладзена ўсё яе жыццёвае крэда. Усюды і заўсёды, у першую чаргу, жанчына, маці, і ў гэтым яна бачыць свой жыццёвы сэнс, сваё прызначэнне. У яе вершах няма голай і барабаннай рыторыкі, непатрэбнага пафасу, выскубанай патэтыкі. Яны вельмі жаночыя і адначасова беларускія. Апошняму сцвярджэнню не патрэбна здзіўляцца, бо спецыфічнымі нацыянальнымі рысамі беларусаў з'яўляюцца сціпласць, прастата (не блытаць з халуйствам і прымітывізмам), дабрыня і чалавечнасць, на чым па сутнасці і трымаюцца вершы Алы Клемянок. Яна паэт з цвёрдым грунтам пад нагамі, які стаіць на трох асновах, на трох кітах: любові да сваёй зямлі, свайго каханага і сваіх дзяцей. А гэта самы моцны і надзейны падмурак.

Каб без каша і без граша
Былі б шчаслівыя, як дзеці,
Тым фактам, што жывём на свеце,
Што кожны дзень для нас спярша...

У такіх вершах яна імкнецца надаць пэўным жыццёвым з'явам канкрэтныя філасофска-мастацкія абагульненні, пераасэнсаваць іх, паказаць іх пераемнасць, Боскую трываласць і непарушнасць. Бо ўсё пачынаецца з чалавечай любові і кахання. І, мусіць, менавіта таму гэтымі пачуццямі напоўнены ўсе вершы паэткі. Яны дамінуюць скрозь і ўсюды. Гэта своеасаблівыя мастацкія і эстэтычныя прынцыпы яе жыцця, яе поглядаў і мараў.

Не губляйце пяшчоту,
Дабрыню беражыце.
У гадзіны турботы
Пра каханне кажыце...

Вершы Алы Клемянок насычаны вялікай эмацыйнасцю, душэўнай адкрытасцю і вобразнай шчодрасцю. У яе творах няма абстрактна-зацемненых, незразумелых для чытача вобразаў-сімвалаў. У яе адметны і непаўторны моўны рытм, яскравае метафарычнае мысленне.

Надыходзіць вечар зімні,
Маразяны, сіні-сіні.
Злева – вокнаў жоўты колер,
Справа – лес ды бела поле.

Здаецца, спыніўся бацька-час, а мы з вамі недзе там, далёка, дзе знаходзіцца "дом, быццам вежа", аб які "вятрыскі б'юцца і завеі гнуцца". І бачым, як "сыпле снегам снежань белы", і стаіць "гай халодны і няўтульны". У Алы Клемянок багата вершаў, якія хочацца чытаць і перачытваць, бо гэта сапраўдны залаты запас, сапраўдны скарб беларускай паэзіі, а значыць, і наш з вамі, яе чытачоў. Да такіх вершаў можна аднесці: "Не пішуцца вершы ў шчасці...", "Мокры лістапад...", "Казка для каханага", "Святло апошняга кахання", "Вось і знікла цяпло", "Сынам", "Я на мілай тваёй Смаргоншчыне...", "Што ж ты, лета маё, заблудзілася", "Зялёным лугам ішла Купала" і шмат іншых. Што датычыць апошняга з пералічаных твораў, то пра яго можна сказаць, што ён адзін з нямногіх, дзе паэтка выкарыстоўвае народную рытміку, інтанацыю, метафару ды іншыя выяўленчыя сродкі, творча перапрацоўваючы іх. Вось адзін з прыкладаў, дзе ўсе моманты выступаюць вельмі выразна:

Зялёным лугам ішла Купала,
Чорныя косы ў росах купала,
Вымаклі косы, вымаклі вочы –
Што ж ты кароткі, лёс мой дзявочы?

А некаторыя тэмы проста нехарактэрныя для паэзіі Алы Клемянок, яны для яе далёкія і нават чужыя, хоць іншы раз і сустракаюцца ў яе творчасці. У першую чаргу гэта вершы на гістарычную і патрыятычную тэматыку. Адзіным вершам-выняткам можна назваць "Адгукніцеся мне, хто мяне разумее...", дзе, мусіць, упершыню грамадзянскія матывы арганічна спалучаюцца з унутраным, інтымна-задушэўным светам паэткі.

Адгукніцеся мне, хто мяне разумее!
Клічу я не сяброў – аднадумцаў заву,
Не братоў па крыві, а братоў па надзеі,
Тых, хто верай пустой не марыў галаву...

У гэтым вершы яе радкі гучаць як заклінанні, як крык, як боль сэрца. Як кожны сапраўдны паэт, яна гаворыць прарочыя словы, глядзіць у будучыню, у сённяшні і заўтрашні дзень:

Няўтульны свой край непрыхільныя дзеткі
Самазванцам аддалі на сорам і гвалт.
Я выходжу шукаць, ды не папараць-кветку,
Я збіраю братоў на апошні парад.

Як я сказаў у пачатку свайго слова на дарогу, Ала Клемянок вершы не выседжвае, яны ідуць з глыбіні яе душы самі, нараджаюцца і спяваюць самі, і іншы раз здаецца, што яны не слухаюцца яе, а жывуць як бы асобным самастойным жыццём... Ала Клемянок – паэт ад нараджэння. Дастаткова толькі паглядзець у вочы, каб пераканацца ў гэтым. Глыбінныя, з меланхалічнай задуменнасцю, яны, здаецца, працінаюць наскрозь. Такія людзі, знешне самастойныя і незалежныя, тым не менш, вельмі безабаронныя і кволыя ў жыцці. Неардынарныя ў думках і паводзінах, яны іншы раз шакіруюць акаляючых іх людзей сваім падыходам і стаўленнем да тых ці іншых падзей і жыццёвых фактаў. Яны – паэты і гэтым усё сказана.

Міхась КАЗЛОЎСКІ

ЭПІСТАЛЯРНАЯ СПАДЧЫНА

Ліст Паўліны Мядзёлкі да М. Ермаловіча і Г. Каханоўскага

14.04.69

Браткі даражэнькія, Міко-ла і Генадзь!

Даруйце, што так даўно не пісала вам, а столькі сабралася ўсяго ўсякага расказаць, што ў лісце не змесціцца, і чакала, што хутка вярнуся на радзіму, пабачымся і пагутарым.

Завязалася перапіска з Людвікай Войцік (Зоська Верас) – в. цікавыя лісты ад яе. Прыслала мне адрас Паўла Карузы (ці вы ведалі яго з 1947-8 гг., калі ён працаваў у Маладзечанскім Доме нар. творчасці?) У 1948 г. ён другі раз трапіў пад калёсы культу і апынуўся аж у Краснаярскім краі. Якісь час я перапісвалася з ім, пасылала яму ноты, а пасля чамусьці перарвалася наша перапіска. Я доўга шукала яго, распытвалася і ўжо думала, што яго на свеце няма. Аказваецца, ён з 1957 г. жыве ў Вільні. Напішу яму. Абгукнуўся кароценькім лістом. Абяцаў праз дзень-два напісаць поўную справаздачу аб сваім жыцці-быцці, але нешта марудзіць з гэтай "справаздачай".

Ядзя Раманоўская, (пляменніца Я. К.) піша, што мае вялікія непрыемнасці. Заг. масавага аддзела музея Я. К., член СП, у № 12 "Маладосці" напісаў "пасквіль не толькі на Я. К-лу. Але на ўсіх нашых старых пісьменнікаў" – "на кожнай старонцы адны памылкі". Я чытала яго "Спадчыну" ў "Маладосці". Нічога не магу сказаць аб праўдзе падзей тых гадоў, калі я не была ў Менску, але, чытаючы фрагменты эвакуацыі Я. К. з Менска ў 1941 г. і прыездзе яго ў Маскву, я смяялася б,

Паўліна Мядзёлка (унізе) з сяброўкамі. 8.01.1914 г.

каб не было сумна... Брахня! Я ж то добра ведаю, як гэта было! Шкада, што не чытала ў "Звяздзе" адказу гэтаму Клазу з боку Астрэйкі і Няхая. Ядзя просіць мяне апісаць пастаноўку "Паўлінкі" ў Пецярбургу ў 1913 г., пытаецца, колькі гадзіннікаў прыпаднеслі Янку ў 1913 г. – **адзін ці два**. *Гэта пытанне, мабыць, у сувязі з арт. Шарахоўскага ў ЛіМе пад рубрыкай "З архіўных паліц" аб першай пастаноўцы "Паўлінкі". Дарэчы, мне прыслалі ад траіх выразкі з ЛіМа, а ў іншых лістах дыпламатычна пытаюцца, ці чытаю я ЛіМ. Дык вось – гэтыя два допісы ў "Нашай Ніве" пра першыя пастаноўкі "Паўлінкі" я даўно ўжо ведаю. Яшчэ пры жыцці цёткі Уладзі, калі я ў Менску, працуючы над сваімі "Сцежкамі", капалася ў Лен. біб-цы ў старых падшыўках нашых газет. Я зрабіла выпіскі гэтых допісаў і спыталася ва Уладкі, дзе ж была* **першая** *пастаноўка – у Вільні ці Пец-гу?*

– Янка казаў, што ў Пецярбургу, – цвёрда адказала.

– А вось жа ў "Н. Ніве", – паказала ёй выпіскі.

– Не ведаю, нічога не разумею...

А я добра памятаю, што пасля вечарыны з "Паўлінкай" Янка праводзіў мяне на кватэру а гадз. 4 ночы і, не заходзячы на сваю кватэру ў Эп.-Шыпілы, накіраваўся на вакзал, каб паспець у Вільню на пастаноўку "Паўлінкі". Цяпер і я разгубілася і не ведаю, **дзе** і **калі** была першая.

Цяпер адносна залатога гадзінніка. У Пцб. на сцэне Янку прыпаднеслі залаты гадзіннік з надпісам на крышцы "Бацьку "Паўлінкі" ад беларускіх студэнтаў у Пецербургу" (і дата). Гэты гадз-к я бачыла яшчэ ў старым будынку музея ў вітрыне экспазіцыі, а вось аб віленскім падарунку залатога гадз-ка я ніколі не чула ні ад Янкі, ні ад Уладкі. Ніколі яго не бачыла і была здзіўлена, калі прачытала ў допісе ў Н. Н.; што і ў Вільні яму прыпаднеслі такі гадз-к "ад віленскіх беларусаў". Ядзі Рам-скай я так і напісала і паслала ёй выпіску з "Нарачанскай Зары" № 12 за 1968 г. з выказваннямі гр. Давідовіч аб вечарыне з "Паўлінкай" у Пц-гу. А сама я з'ездзіла да К. Буйло – ці не ведае яна што ў гэтай справе. На пастаноўцы ў Вільні ў 1913 г. яна не была. Аб віленскім гадзінніку яна таксама нічога не чула і не бачыла ў Янкі. Праўда, у Янкі быў залаты гадз-к, які ён насіў на руцэ. Але гэты быў пазнейшага вырабу, не такі вялікі, як пецярбургскі (яна яго бачыла), але такі, сярэдняга памеру, якія і цяпер ёсць мужчынскія гадз-кі, наручныя.

А непрыемнасці ў Ядзі, мабыць, ад таго, што Шарахоўскі падазрае, нібы яна ўтаіла гэты віленскі гадзіннік. Дык вось якая каша заварылася!

"Каласы" Ул. Караткевіча мне прыслала яго маці – Надзея Васільеўна – з яго надпісам. А кнігі Стральцова пра М. Багдановіча не бачыла. Можа, знайду яе ў кнігарнях Менска. Даўно хачу вярнуцца дамоў, але мяне не пускаюць, пакуль не ўстаткуецца надвор'е. Яно то праўда – частая змена надвор'я выбівае мяне з нормы, да таго паганае адчуванне, што на нагах не магу ўтрымацца. Аднак памаленьку збіраюся, пакуюся, частку ўжо адаслала пасылкай паштовай, каб лягчэй было з сабой цягаць у дарозе.

Сц. Александровіч прыслаў мне сваю рэцэнзію на мой рукапіс (тры гады яму спатрэбілася, каб напісаць 1,5 стар. машынапісу!). Рэцэнзія вельмі добрая, у якой падкрэслена, што кнігу **трэба абавязкова выдаць**. Марыя Канст-на павядоміла, што ў сакратарыяце СП абмяркоўвалі гэту рэцэнзію і будуць гаварыць з Канавалавым аб аднаўленні ў выд. плане маіх успамінаў. З/IV я пасылала ей пасылку, але вось і сёння няма ад яе ліста, і не ведаю, ці дайшла пасылка.. Мо' яе Янка захварэў, ці яна сама. Непакоюся.

Думаю каля 20/IV ці 22-га крануцца ў дарогу. Затрымаюся на дзень-два ў Менску – і дахаты. Летам хачу з'ездзіць у Вільню, пабачыцца з Зоськай Верас, Карузам. Заедуся і да вас, калі будзеце дома.

Сардэчнае прывітанне вам асабіста і вашым жонкам.

Паўліна.

ПАЭЗІЯ

Вольга Грыц нарадзілася ў 1977 годзе ў вёсцы Доры Валожынскага раёна. Пасля заканчэння школы вучылася ў Маладзечанскім музычным вучылішчы імя М. К. Агінскага на аддзяленні народнага мастацтва. Цяпер вучыцца на IV курсе Гродзенскага ўніверсітэта імя Я. Купалы. Акрамя вершаў, захапляецца вырабам адмысловых выцінанак.

Вольга Грыц.

* * *

Скончыўся дзень,
Зоркі ў небе зазззялі,
Вечнасць адчыніла дзверы,
Стома заплюшчыла людзям вочы.

Калі ў небе з'яўляюцца зоркі,
Калі ноч ахінае зямлю,
Дрэвы ў неба распростваюць крылы
І ўбіраюць ў сябе цішыню.
Каб жа ім ды птушыныя лёсы
Паляцелі б яны ў вышыню.

Смутак глядзіць у вочы
Люструецца ў слязе
Табе з надыходам ночы
Ён мроі свае нясе
Ён думкі твае ахопіць
Агнём, што нутро пячэ
А толькі засвеціць сонца
Ён у нікуды ўцячэ.

Холадам прадзімае душу
Шэры лютаўскі вечар
Сіняе шкло – кавалак змерзлага дажджу
Думкі лятуць у бясконцае цямнеючае неба
Да зорак блукаць, каб вярнуцца дажджом
І ператварыцца ў празрыстае шкло
І прапушчаць холад, што
Прадзімае душу наскрозь.

* * *

Маўклівa.
Дрэвы застылі ў чаканні ночы
Хмары зацягнулі футрам неба
Заплюшчылі зоркам вочы
Маўклівa.
Ліхтары гараць на мокрым асфальце
Ім не да нас
Бо нават гадзіннік на вежы
Моўчкі паказвае час –
Час надыходу ночы.

* * *

Халадна, няўтульнасць
Нікому непатрэбнасць
Дождж. Сцюдзёныя кроплі
Счарнелае мокрае лісце –
Учора золата – сёння зямля
А калісьці – кроплі дажджу,
Што марудна прайшоў –
Штосьці пэўна шукаў
І, мабыць, не знайшоў.

* * *

Ноч. На душы цяжар.
Чаму? Сама не ведаю, на жаль.
Шчымлівa сэрца стала неяк біцца.
Чаму? Напэўна, нечага баіцца.
Ноч. Хачу я памаліцца – табе, мой Божа,
Мне дапамажы: пераадолець, зразумець, дайсці
Да глыбіні жыцця, быцця, зямлі,
Да шчасця, да кахання, чысціні,
Парваць ланцуг, што думкі мне скаваў,
Знайсці свой шлях, што шмат разоў губляў,
Прабач мне, мой Бог,
За ўсё, што я не змог,
Што страціў, не аддаў, не абярог –
Прабач мне, мой Бог.

* * *

Здаецца мне,
Што дрэвы – гэта людзі
І, пэўна, за якіясьці грахі
Стаяць навечна ўкопаныя мусяць
У лузе, пры дарозе, ля ракі.
Падобны вобраз іх на чалавека.
Прыглядзьцеся: у іх вачах пакора і любоў,
А стомленыя плечы
Апушчаны пад цяжарам грахоў.

* * *

Я іду па нябеснаму шляху
Я блукаю між зор
Чую голас, які ўсё кліча
Мяне за сабой
Я шукаю між зор голас той
Я блукаю у цемры між зор
Пад нагамі прастор.

* * *

Шуміць нястомны дождж –
Аб вечнасці жыцця,
Аб безупынным часе мне гаворыць.
Шуміць нястомны дождж
Апаўшага лісця,
Ён абмывае цела.
Яго непакоіць нястрыманасць слязы,
Міжволі з воч упаўшай
У цемень ночы, у непраглядны змрок.
І вось ужо, здаецца, незнарок
Калюжына зазззяла зоркай ярка,
Ды вецер наляцеў павольна,
Потым шпарка
Пабеглі хвалі, рабізна, кругі,
І мне пачулася – як голасам тугі, самоты,
неспакойнасці і святасці –
Шуміць нястомны дождж у вышыні.

Зорка, чаму адзінокай
Здаешся сярод тысячы зор?
Чаму святлом цьмяным
Асвятляеш начны прастор?
Зорка, чаму слязой
Вяртаешся ў ранні?
Чаму патухаеш назаўжды
У безнадзейным чаканні?

СПАДЧЫНА

Мемуарная літаратура і краязнаўства

(Працяг. Пачатак у №№ 13-14)

Сярод падарожнікаў праз Беларусь быў і пасол Свяшчэннай Рымскай імперыі Сігізмунд Герберштэйн /1486-1556/. Ён зрабіў вывад: "Бліжэй да ўсіх да Масковіі Літва. Я гавару цяпер не пра адну толькі вобласць, але аб краінах, якія да яе прылягаюць і разумеюцца пад агульнай назвай Літва". Гэта ўжо сведчанне таго, як разумелі нашу этнічную тэрыторыю замежныя госці. А вось пад "Белай Руссю" тады, напрыклад, Мацей з Мехава разумеў Уладзіміра-Суздальскае княства. Прыкладна так разумеў Беларусь і Я. Рэйтэнфельс, венецыянец па паходжанні. А напрыклад, С. Хейс называў Дуброўну пагранічнай крэпасцю паміж Масковіяй і Літвой, І. Корб тое ж сказаў пра Шклоў, а прыкладна тое ж самае рускі дзяк Т. Карабейнікаў пра Оршу /Аршу/, адзначыўшы, што гэта горад мураваны.

Падарожнікі далі цікавую геаграфічную характарыстыку рэкам, азёрам, балотам, пушчам, землям, клімату Беларусі. Праўда, часам аўтары гіпербалізуюць беларускія горы. Напрыклад, С. Хейс праязджаў каля Радашкавічаў праз "высокае ўзгор'е на некалькі міляў", ці ад Трок да Слоніма "праз лясы і горы". Іншыя прыкмецілі на нашай зямлі "бізонаў, буйвалаў, ласёй". Ёсць у тых аўтараў няма краязнаўча-этнаграфічных замалёвак. Той жа Герберштэйн апісаў падарожжа са Смаленска ў Дуброўну як цяжкае, асабліва для купцоў, якія везлі збожжа, плёнку, паташ. "Калі мы плылі ракой, з купцоў здзіралі мыта. Часта на іх шляху траплялі плаціны млыноў, хоць на сплаўных рэках і забаранялася будаваць. Усё ж млынаўласнікі іх будавалі. Нават купцам часам даводзілася раскопваць тыя плаціны, а праплыўшы з цяжкім грузам той бар'ер – закопваць". Аўтары апісваюць фактычна ўвесь транспарт, што меўся тады ў беларусаў.

Падарожнікі часта апісвалі самі дарогі. Аўтары кожны раз называлі мясціны, праз якія пралягалі іх шляхі. Так, І. Корб апісаў сваю паездку з Ашмян да Ракава: "Нязмерныя лясы, непраездныя дарогі, заслоненыя дрэвамі, часта затрымлівалі нас... Каб пракласці шлях, даводзілася ламаць галлё, ссякаць шматгадовыя дрэвы". Ёсць апісанні некаторых населеных месцаў, што заўсёды мае выключную каштоўнасць для краязнаўцаў. Напрыклад, пра той жа горад Арш /Орша/ сказана, што ён "мураваны, стаіць на Няпры / Дняпры – Г. К./ – рацэ, на беразе..., а ў горадзе на пасадзе сем цэркваў". П. Персан пісаў, што ў Беларусі шмат гарадоў і замкаў, якія "пабудаваны пераважна з дрэва". Ці вось што пісаў у 1593 г. С. Хейс, пабываўшы ў беларускай Начы: што яна пабудавана ўсяго дзевяць гадоў назад, а яе жыхароў кароль на дваццаць гадоў вызваліў ад падаткаў і павіннасцяў.

Пра Менск пісалі розныя аўтары, і кожны з іх бачыў сваю прывабнасць. П. Талстой у 1697 г. сказаў наступнае: "Каменнай пабудовы было тут нямала". Асабліва ён указаў на дамінуючае становішча камяніц пана Глябовіча і ваяводы К. Завішы. На Свіслачы яму кінуўся ў вочы вялікі млын на чатыры камяні, а за той ракой млын значна драўляны". Г. Тэктандэру падалося так: "...увесь збудаваны з дрэва". А вось Б. Тэнер сказаў больш як этнограф: "Гэты горад вялікі, шырока раскінуўся ён па ўзгорках і далінах. Нядрэнныя і вельмі вялікія цэрквы схізматыкаў /праваслаўных – Г. К./ і цяпер робяць горад прывабным. Вобраз жыцця і вопратка, асабліва жаночая, у параўнанні з іншымі больш прыгожыя".

Каштоўныя назіранні над беларускай даўнінай пакінуў аўстрыйскі пасол Даніэль Бухаў, які, не разумеючы значэння ў гістарычным мінулым курганаў, назваў іх "штучнымі ўзвышэннямі, якія мясцовыя жыхары называюць па-свойму – "курганы". Ён з прыемнасцю для сябе адзначыў, што гэтыя помнікі маюць свае легенды, і людзі расказваюць іх з задавальненнем.

Працяг будзе.

Генадзь КАХАНОЎСКІ.

ПАДАННІ РОДНАГА КРАЮ

Жменька Крэўскіх легендаў

Мікола Купава. Крэўскі замак.

Зямля беларуская шчодра ўсыпаная легендамі і паданнямі. Некаторыя з іх знаходзяцца на паверхні, іх ведаюць усе. Іншыя ж, крыху прысыпаныя часам, ляжаць у памяці людской і чакаюць: а ці не знойдзецца хто, каб дастаць іх на свет боскі.

Вучні Крэўскай школы, якія наведваюць краязнаўчы гурток "Нальшаны", вырашылі заняцца зборам мясцовых легендаў і паданняў. Перш за ўсё, успомнілі тое, што чулі калі-небудзь самі. Пасля ўзяліся распытваць аднавяскоўцаў. І ў першую чаргу, тых, хто пражыў доўгі век і трымаў у памяці гісторыі, пачутыя яшчэ ад сваіх дзядоў. Тое-сёе ўдалося выцягнуць са старых кніг і разнастайных мемуараў. І кожнага разу, калі траплялі на нешта нязведанае ці напаўзабытае, дзівіліся: які каштоўны скарб мог пайсці ў нябыт!

Хто ведае, ці захавалася б да нашага часу легенда пра будаўніцтва Крэўскага замка, каб не запісалі яе ў XIX стагоддзі Уладзіслаў Сыракомля і Чэслаў Янкоўскі. Бо ўжо ніхто з мясцовых старажылаў не мог яе прыпомніць. І толькі з кніг гэтых краязнаўцаў вядома, што такая легенда была. Яна расказвала, што Крэўскі і Медніцкі замкі будаваліся адначасова. І ўзводзілі іх не звычайныя муляры, а магутныя волаты. Працуючы адначасова ў Крэве і Медніках, яны пазычалі адзін аднаму малаток, перакідваючы яго ў паветры праз чатыры мілі.

Яшчэ адной з крэўскіх легендаў даў другое жыццё Юзаф Грынкевіч, наш зямляк, які пасля II Сусветнай вайны апынуўся ў Польшчы. У сваім вершы "Пра Крэўскі замак" ён пераказвае легенду, пачутую ад бацькоў яшчэ ў дзяцінстве.

Быццам бы ў далёкія часы жыла ў Крэве дзяўчына, дачка мясцовага млынара. Была яна прыгожая, набожная і прыстойная. І вось аднаго разу ў яе закахаўся жудасны дух, што гаспадарыў у лёхах Крэўскага замка. З таго часу не даваў ён дзяўчыне спакою, штоапоўначы клікаў яе ў сваё змрочнае падзямельнае спатканне. У роспачы млынарова дычка заказала ў касцёле імшу за вечны супакой духа. І вось у дзень Задушны прыйшла ў Замак працэсія з ксяндзом, каб адслужыць там малебен. Дзень быў пагодны, але ў час імшы раптоўна пачалася бура. Нечакана з падзямелля выпаўзла хмара, ахутала млынарову дачку сваімі клубамі і пацягнула туды, адкуль з'явілася. У гэты момант заблішчалі маланкі, ударыў гром, і падзямелле засыпала зямлёй. З таго часу ніхто больш не чуў пра злога духа і ніхто не трывожыў мясцовых дзяўчат.

Легенда пра паходжанне назвы Крэва аказалася больш жывучай, чым дзве папярэднія. І няхай спрачаюцца вучоныя-гісторыкі, адкуль яна пайшла: ці ад наймення племені крывічоў, ці ад імя літоўскага паганскага жраца Крэва-Крэвейты, усё роўна мясцовыя жыхары будуць стаяць на сваім: у аснове назвы – слова "кроў". У старажытныя часы на нашых землях адбылося жорсткае пабоішча. Пасля яго вада ў мясцовай рэчцы была чырвоная ад крыві. І таму назвалі гэту рэчку Краўлянкай, а паселішча, якое тут узнікла – Крэвам.

Сярод маляўнічых крэўскіх пагоркаў сваёй веліччу і прыгажосцю вылучаецца Юрава гара. Знаходзіцца яна адразу ля замка і па колькасці складзеных пра яе легендаў можа паспаборнічаць са сваім таямнічым суседам. Даследчыкі лічаць, што названая гара ў гонар хрысціянскага святога Юрыя. І сапраўды, старажылы ўспамінаюць, што калісьці на веснавое свята Юр'я сюды збіралася местачковая моладзь на гулянні. Але, разам з тым, народная фантазія дала жыццё іншым тлумачэнням назвы пагорка. Адны вам распавядуць пра хлопца Юрку, якому загадалі за нейкую правіннасць нацягаць шапкай гару, вышэйшую за замак. І як усе здзівіліся, калі гэта работа была зробленая за адну ноч.

Ад іншых людзей можна пачуць пра другога Юрыя. Таму, быццам бы, прыснілася, што на гары ля замка закапана золата. Прачнуўшыся, Юрый кінуўся на пошукі скарба. Залез на гару і пачаў там капаць. Капаў-капаў, пакуль не заглынуў яго пясчаны вір, што ўтварыўся на дне ямы.

Сярод легендаў, запісаных у Крэве, нямала аказалася і такіх, якія расказваюць у многіх іншых кутках Беларусі. Вядома ж. Дзе ёсць замак, там абавязкова павінны быць свае прывіды, свой фантастычны падземны ход, які можа весці да самай Вільні. Таксама шмат дзе расказваюць пра царкву, што праваліліся пад зямлю. Толькі ў кожнай мясцовасці гэтыя легенды маюць свае асаблівасці, свае адметныя дэталі. Калі, напрыклад, у Крэве расказваюць пра царкву, што пайшла пад зямлю, то абавязкова распавядуць пра тое, як гэта адбылося.

Кажуць, такая царква стаяла калісьці на вяршыні Крэўскага гарадзішча. У тыя часы жылі тут хлопец і дзяўчына, якія моцна кахалі адно аднаго. Усё было б добра, але бацькі дзяўчыны былі супраць іх шлюбу. Здаецца, закаханым трэба расстацца. Але пачуццё іх было такое моцнае, што яны не ўяўлялі свайго далейшага жыцця не разам. І тады яны вырашылі павянчацца патаемна, без бацькоўскага благаславення. Так і зрабілі. І ў той час, калі на гарадзішчы ішло вянчанне, маці маладой даведалася пра змову. "Ах, каб вы праваліліся!" – вырваўся з вуснаў разгняванай маці праклён. І ў гэты ж момант і царква, і ўсе, хто там знаходзіўся, праваліліся пад зямлю. Кажуць яшчэ, што пасля гэтага здарэння ля гарадзішча пачала біць крынічка. Гавораць, гэта – слёзы. Ці то маладыя плачуць. Што пайшлі супраць волі бацькоў і загінулі, ці то маці раскайваецца, што ўпартасцю і гневам сваім загубіла родную дачку.

А жыццё, тым часам, ішло далей. Людзі ў мястэчку нараджаліся і паміралі. Кажуць, лёс жыхароў Крэва знаходзіцца ў руках таямнічай жанчыны, якая з'яўляецца тут па начах і ходзіць па замку. Апранутая ў белае адзенне, ходзіць яна і час ад часу скідвае з замкавых муроў па камені. А скіне – то ў Крэве хто-небудзь памірае.

Расказваюць яшчэ, як адзін чалавек захацеў пакончыць з жыццём, скочыўшы з высокай замкавай вежы. Але ў апошні момант паўстала перад ім постаць той белай жанчыны. Спалохаўшыся яе, чалавек вярнуўся да хаты і распавёў усё сваёй жонцы. А назаўтра ён усё роўна памёр. Відаць, гаспадыня чалавечых лёсаў перадумала, і ў падножжы замкавых муроў з'явіўся яшчэ адзін камень.

Легенды, як і людзі. Таксама маюць свае лёсы. Ды толькі гаспадарамі іх лёсаў з'яўляемся мы з вамі. Юныя краязнаўцы працягваюць сваю цікавую і карысную справу. І калі хто-небудзь мае чым папоўніць скарбонку крэўскіх легендаў – калі ласка. Рады будуць не толькі вучні, дакрануцца да гэтага багацця змогуць усе нашы нашчадкі.

Аляксандр КАМІНСКІ.

МЕМУАРЫ

Чужы на Бацькаўшчыне

Мінула шмат гадоў, але той канцэрт мне запомніўся на ўсё жыццё.

Тады, у 1961 годзе, я вучыўся на філалагічным факультэце Белдзяржуніверсітэта. А ў вольны ад заняткаў час хадзіў на рэпетыцыі ў студэнцкі хор. Нашым спеўным калектывам кіраваў тады слынны Рыгор Шырма. Вядома, маючы такога знакамітага мастацкага кіраўніка, хор хутка стаў вядомы не толькі ў Беларусі, але і за яе межамі. І хутка яму было прысвоена званне Народнай харавой капэлы.

Аднаго разу Рыгор Раманавіч прыйшоў на рэпетыцыю ў нейкім святочным і ўзнёслым настроі. Калі мы падрыхтаваліся развучваць новую народную песню, ён абвёў нас сваім бацькоўскім позіркам і ўрачыста-таямнічым голасам сказаў:

– Да нас з Прагі прыехаў на гастролі выдатнейшы беларускі спявак Міхал Забэйда-Суміцкі. Спявак сусветнай славы. Я маю некалькі запрашальных білетаў на яго канцэрт, які адбудзецца ў актавай зале кансерваторыі. Усіх парадаваць не магу, але тыя з вас, хто акуратна наведваў усе рэпетыцыі, змогуць заўтра пачуць голас знакамітага спевака.

Мы пачалі распытваць пра у Рыгора Раманавіча пра Забэйду–Суміцкага, прозвішча якога мы чулі першы раз, пра яго спеўныя поспехі, але ён больш адмоўчваўся, толькі паведаміў, што спявак апынуўся на чужыне не па сваёй волі. Мы здагадаліся, што мастацкаму кіраўніку не хацелася казаць пра цяжкі і пакутлівы лёс М.Забэйды-Суміцкага, шмат гаварыць пра яго вялікі талент, адданасць Бацькаўшчыне, якую ён пранёс праз усё жыццё, любоў да роднай песні і матчынай мовы. Нічога дзіўнага тут не было: тым часам у былой БССР набірала сілу дэнацыяналізацыя.

Пад канец нашай гутаркі Рыгор Раманавіч прызнаўся:

– З Міхалам Іванавічам я знаёмы даўно. Яшчэ з Вільні. Гэта было пры польскім часе. Пасля кожнага канцэрта студэнты-беларусы выносілі яго з залы на руках.

– А тут, у Мінску, могуць цяпер вывесці пад рукі, – нехта з нас няўдала пажартаваў.

Рыгор Раманавіч спахмурнеў і змоўк.

У той вечар пашчасціла: адно запарашэнне наш мастацкі кіраўнік пакінуў мне. Я з нецярплівасцю пачаў чакаць заўтрашняга дня, каб пайсці на канцэрт.

Кансерваторская зала не змагла ўмясціць усіх, хто жадаў паслухаць голас знакамітага спевака. Не выклікала сумненняў, што ўлады знарок выбралі для канцэрта Забэйды-Суміцкага гэтае невялічкае памяшканне, каб туды трапіла абмежаванае кола людзей. Ды і сачыць за паводзінамі людзей было лягчэй.

Спяваў замежны артыст – госць на сваёй роднай зямлі – прачула і натхнёна сакавітым першым тэнарам. Яго рэпертуар быў насычаны арыямі з опер, чэшскімі, польскімі песнямі. Але асаблівую ўвагу і сваё спеўнае майстэрства ён аддаваў матчынай роднай песні. Часта, спеўшы беларускую песню, даставаў з кішэні хустачку і прыкладаў яе да вачэй. Зала горача яму апладзіравала. Пасля кожнай песні і апладысментаў знакаміты спявак звяртаўся да слухачоў, расказваў пра сваю творчую біяграфію. А часта кідаў у залу і крытычныя заўвагі пра тое, што дзеецца ў роднай яму Беларусі.

Міхась Забэйда-Суміцкі (з кветкамі ў руках) з хорам Рыгора Шырмы. Вільня, 1936 г.

Па-майстэрску праспяваўшы "Зялёны дубочак", ён раптам звярнуўся да слухачоў:

– Вось мой акампаніятар, чэх, пахадзіў сёння па вуліцах Мінска, паслухаў, як тут людзі гавораць, і кажа мне: "Пан Міхал, я не ведаю, куды мы прыехалі на гастролі. У вашую Беларусь ці ў Расію? Тут жа ўсе гавораць па-расійску. Можа, мы памыліліся і не ў той цягнік ускочылі?"

Зала пасля гэтых слоў сціхла, нібы замёрла. Але ненадоўга. Хутка на першых крэслах пачулася спярша злоснае, нібы вужачае, шыпенне, а затым цвёрды і рэзкі голас:

– В самом деле, вы сели не в тот поезд!

– И давно в нем едете! – падтрымаў яго з кута залы яшчэ адзін правакатар.

Прыхільнікаў таленту і выдатнага спевака і патрыётаў, што сабраліся тут, нібы кіпнем абдалі. Стала сорамна, балюча і крыўдна за тых людзей, якія прыйшлі сюды, выконваючы заданне абразіць, збэсціць спевака. Але Забэйда-Суміцкі не разгубіўся:

– Я еду ў правільным кірунку, да сваёй Радзімы. Гэта вы не туды прыехалі і спыніліся не на тым прыпынку. Заблудзіліся, панове!

У адказ зала ўзарвалася апладысментамі.

Пасля таго канцэрту спеваку забаранілі выступаць на Радзіме. Яго больш не запрашалі ў Мінск. Не дазволілі нават прыехаць, каб памерці на Бацькаўшчыне.

З таго часу мінула шмат гадоў. Распалася, нарэшце, савецкая імперыя. Пачала ажыццяўляцца мара спевака, гарачага патрыёта М.Забэйды-Суміцкага: яго родная Беларусь абвешчана незалежнай дзяржавай. Пачала ўзнаўляцца яе сапраўдная, а не ўяўная гісторыя. У выдавецтвах пабачылі свет кнігі пра слынных дзеячоў нашай гісторыі і культуры, пачалі выходзіць кнігі аўтараў беларускага замежжа. Імёны слаўных сыноў нашай краіны закрасаваліся ў назвах вуліц, плошчаў, школ і ўстаноў.

Міхал Забэйда-Суміцкі жадаў, каб пасля смерці ягоны архіў быў перададзены з Прагі, дзе жыў спявак, на Радзіму. Воля спевака была выканана, але ніхто не ведае пра далейшы лёс архіва. Дзе ён? На падставе архіўнага матэрыяла, які захоўваўся ў архіве, можна б было напісаць цікавую кнігу. Не знайсці ні касэты, ні кружэлкі з запісам спеўнай спадчыны нашага слаўнага спевака.

І апошняе. У 1914-1918 гадах Міхал Іванавіч вучыўся ў Маладзечанскай настаўніцкай семінарыі. Адсюль павяла яго дарога ў вялікі свет спеўнага мастацтва і культуры. Унашым горадзе як нідзе шануюць памяць Міхала Забэйды-Суміцкага. Маладзечанская грамадскасць некалькі гадоў назад назвала адну з вуліц горада яго імем. Хацелася б яшчэ, каб і нашыя музычныя вучылішча і школа нейкім чынам ушанавалі памяць слыннага спевака зямлі беларускай.

Мікола КАПЫЛОВІЧ.

ПАМЯЦЬ

Маўклівыя сведкі мінулага

Гістарычныя камяні Вілейшчыны

На тэрыторыі Беларусі, асабліва ў паўночнай і цэнтральнай яе частках, шырока распаўсюджаны валуны, якія былі прынесеныя сюды ледавіком з Фенаскандынавіі. Мноства валуноў засталося і на Вілейшчыне. З'яўляючыся неад'емнай часткай навакольнага асяроддзя, валуны здаўна занялі пэўнае месца ў духоўнай культуры беларускага народа. Культ камянёў узнік яшчэ ў каменным веку. У значнай ступені культавыя валуны звязаны з язычніцтвам. Пазней старажытныя культы ўліліся ў хрысціянскія культы святых месцаў і святых рэліквіяў. Валунам пакланяліся, прыносілі ім у ахвяру манеты, ежу, тканіны. Камяні атаясамлялі з людзьмі, з чортам. Такія валуны маюць спецыфічныя назвы і авеяны паданнямі.

Вывучэнне культавых камянёў Вілейшчыны распачалі яшчэ ў сярэдзіне мінулага стагоддзя А. Кіркор, К. Тышкевіч, пазней былі А. Сапуноў, Е. Раманаў, Ф. Пакроўскі. У 1930-ыя гады валуны Вілейшчыны вывучалі польскія геолагі.

Разнастайнасць культавых камянёў прывяла да неабходнасці іх кваліфікацыі, што і было зроблена вучонымі Акадэміі навук Беларусі. Яны былі падзеленыя імі на два асноўныя тыпы: культавыя валуны і культавыя вырабы з валуноў. Абодва тыпы дзеляцца на класы, а класы, у сваю чаргу, дзеляцца на віды. Культавыя валуны падзелены на пяць класаў. З класа магічных валуноў на Вілейшчыне, у першую чаргу, адзначаюцца камяні-следавікі і камяні-скарбнікі. Да нашага часу захаваўся камень-следавік з вёскі Бараўцы. Цяпер ён знаходзіцца каля будынка ...... імя М. Ю. Сілівановіча. Па паданні, на камяні сядзеў Бог і пакінуў на ім адбіткі пятак – дзве ямкі яўна штучнага паходжання дыяметрам каля 5 см, што дае падставы аднесці дадзены культавы камень да класа крыптагенных валуноў – да валуноў з ямкамі і выемкамі. Яшчэ адзін камень-следавік ляжыць на беразе ракі Нарач ля в. Вайдзені. На ім ёсць выемка прыроднага паходжання, якая па форме нагадвае след стапы нагі чалавека.

Паблізу вёскі Вязынь быў камень-скарбнік, пад якім, згодна з паданнем, шведы зарылі скарб. У в. Селішча быў камень з высечанай на ім падковай. Па паданні, пад каменем схавалі золата французы пасля паходу на Маскву. Яшчэ адно паданне пра схаваны скарб звязана з шырока вядомым Варацішыным камянём.

Цікавым класам культавых валуноў з'яўляюцца анімістычныя валуны, альбо пярэваратні. Гэта адгалоскі вераванняў у тое, што камяні раней маглі быць жывымі істотамі. Найбольш распаўсюджаныя паданні пра аратага, які акамянеў разам з валамі за тое, што працаваў на Вялікдзень. Такія камяні вядомыя ля вёсак Клесіна, Кузьмічы.

К. Тышкевіч пісаў, што, па паданні, Варацішын камень з в. Камена – гэта араты, ператвораны ў камень за тое, што араў на Вялікдзень. Каля в. Сцебяракі ёсць камяні з высечанымі на іх значкамі. Мясцовы жыхары называюць іх "Быкі каменныя" і расказваюць тое ж паданне.

У Беларусі вядомы дзесяць камянёў-шаўцоў і камянёў-краўцоў. Адзін з такіх помнікаў – самы буйны валун у Вілейскім раёне – знаходзіцца ля в. Куранец. Валун завуць Гомсін або Комсін Камень. Па паданню, на гэтым месцы стаяла хата шаўца Гомсіна, ператвораная ў камень за тое, што ён шыў абутак на Вялікдзень.

У Беларусі даволі шырока распаўсюджаны валуны, якія, па паданнях, звязаны з чортам. На Вілейшчыне Чортаў камень вядомы ля Жукаўка. На яго верхняй плоскасці вылучалася штучнае паглыбленне. Дажджавая вада, якая збіралася ў ім, лічылася лекавай. Гэтай вадой лячылі дзяцей ад перапуду. Такія звесткі даюць падставы адносіць камень да групы валуноў-гойбітаў, якія, па павер'ях, дапамагаюць ад розных хваробаў. Найбольш вядомым культавым камянём Вілейшчыны з'яўляецца валун, які знаходзіцца ў в. Камена на беразе Віліі. На ім высечаны крыж з дзвюма перакладзінамі і надпіс "Варацішын Хрэст". Адсюль і назва каменя. Некаторыя даследнікі адносяць камень да шырокавядомых Барысавых камянёў. Аднак першапачаткова камень быў язычніцкай святыняй, пра што сведчаць дзве штучныя ямкі дыяметрам каля 5 см на вяршыні каменя. Адкрыў помнік К. Тышкевіч. Пазней камень вывучалі А. Сапуноў і вядомы этнограф Е. Раманаў. Яны адкрылі сляды другога надпісу на валуне.

Найбольш загадкавай групай культавых валуноў з'яўляюцца крыптагенныя валуны, прызначэнне якіх пакуль дакладна не вызначана. Да гэтага класа адносяць валуны са знакамі і валуны з ямкамі і выемкамі. Група з пяці вертыкальна пастаўленых камянёў з выбітымі на іх неразгаданымі знакамі знаходзіцца ў лесе ля в. Сцебяракі. На чатырох з іх выбітыя розныя знакі, прычым на трох камянях выбіты знак "рог рытон". Больш нідзе на тэрыторыі Беларусі такі знак не сустракаецца.

Найбольш шматлікая група культавых камянёў Вілейшчыны – гэта валуны з ямкамі. Ямкі зафіксаваныя на шасці камянях раёна. Гэта камень-следавік з Бараўцоў, Варацішын камень, а таксама камяні ля вёсак Дварэц, Вуткі, Мішуты і Канстанполле. На плоскай паверхні каменя ля в. Мішуты высвідравана больш за 80 ямак – з'ява ўнікальная для Беларусі, а пра камень з Канстанполля гавораць, што пад ім схавана золата. На думку даследнікаў, ямкі высвідраваў старажытны чалавек прыкладна два тысячагоддзі назад.

Асобную групу камянёў складаюць валуны, звязаныя з суднаходствам па Віліі, якія ляжалі ў рэчышчы ракі і заміналі руху. Камень "Лысіна Паца" ляжаў у рэчышчы Віліі насупраць гарадскога парку. Паходжанне такой назвы яскрава апісаў Ігнат Ходзька ў аповесці "Берагі Віліі". Яшчэ два камяні – Пеўнік і Тапчак – ляжаць у рэчышчы Віліі ля в. Шведы.

Да другога тыпу культавых камянёў – культавыя вырабы з валуноў – адносяцца адпаведныя пабудовы, ідалы і каменныя крыжы. Шырока вядомы ў краіне каменны ідал з-пад в. Даўгінава, які перавезены ў Мінск у музей валуноў. Вучоныя лічаць каменную скульптуру язычніцкім ідалам жаночага бажаства.

Каштоўнымі гістарычнымі помнікамі з'яўляюцца і каменныя крыжы. На Вілейшчыне іх вядома два – з вёсак Любань і Кузьмічы.

Да пахавальных збудаванняў з каменя адносяцца магілы. Яны маюць каменныя вымасткі, каменныя абкладкі ў форме прастакутніка, радзей – у форме кола. Такія магілы датуюцца XI-XVII стст. і адзначаны на Вілейшчыне ў пяці мясцінах. Гістарычную каштоўнасць уяўляе і надмагільны камень у лесе ля в. Зацемень, на якім выбіты надпіс на польскай мове і дата "1655".

Найбольш позняй групай гістарычных камянёў з'яўляюцца камяні, звязаныя з падзеямі пачатку XX стагоддзя. Ля в. Студзенкі ляжыць камень з надпісам на польскай мове, зробленым падчас савецка-польскай вайны. На ім выбітая і дата – "1920". Другі камень мае выбітую дату "1935" і надпіс, прысвечаны Ю. Пілсудскаму. Знаходзіцца гэты камень у в. Будзькі.

Агляд гістарычных камянёў Вілейшчыны паказвае, што ў раёне дастаткова шмат падобных помнікаў. Яны адлюстроўваюць розныя перыяды гісторыі края. Пасля абследавання раёна ў 1997 годзе экспедыцыяй Інстытута геалагічных навук АН Беларусі найбольш каштоўныя валуны аб'яўленыя помнікамі прыроды рэспубліканскага значэння. Такімі помнікамі сталі Гомсін Камень у в. Куранец, Варацішын Камень у в. Камена, "каменныя валы" ля вёсак Сцебяракі і Кузьмічы, а таксама камяні з ямкамі паблізу вёсак Дварэц, Вуткі і Мішуты.

Аляксандр ЗАЙЦАЎ.

З ГІСТОРЫІ ШКОЛЬНІЦТВА

Развіццё асветы ў Хаценчыцкім краі: мінулае і сучаснасць

У другой палове XIX ст. у Расійскай імперыі праводзілася школьная рэформа. Пачатак яе на Беларусі супаў з падаўленнем паўстання 1863 г. і масавымі рэпрэсіямі, якія ахапілі і сістэму адукацыі. Закрываліся навучальныя ўстановы, выключаліся навучэнцы, замяняліся мясцовыя настаўнікі выхадцамі з цэнтральных губерняў, ужыванне ў школе беларускай мовы забаранялася. Уся сістэма адукацыі арыентавалася на русіфікацыю вучняў, выхаванне іх у духу манархізму, праваслаўя і афіцыйнай народнасці.

Але жыццё рухалася, час дыктаваў сваё. І ў гэты трагічны для краю момант было адкрыта ў м. Хаценчыцы двухкласнае, Міністэрства народнай адукацыі, народнае вучылішча. Дакладная дата пачатку работы вучылішча пакуль што яшчэ не ўстаноўленая. Толькі ў ведамасці царквы "Успения Божей матери" в. Хаценчыцы адзначана, што "попечительство" пры школе існуе з 1880 г.

У канцы 90-х гадоў працавалі тры школы граматы і царкоўна-прыходская школа ў м. Батурына.

Народнае вучылішча давала больш грунтоўныя пачатковыя веды. Школы граматы адносіліся да ведамства сінода і мелі абмежаваную праграму навучання.

Сродкаў на асвету выдзялялася вельмі мала. Школы граматы ўтрымліваліся за кошт насельніцтва. Вось як запісана ў даведцы аб царкве в. Хаценчыцы святаром Сярэбранікавым: "В районе Хотенчицкой церкви существует три церкви грамоты: одна в д. Будьки, другая в д. Ловцевичи, а третья в д. Дубовое. Первая с 1893 года, вторая с 1898 года. Третья с 1900 года. Содержатся на средства крестьян упомянутых деревень. В 1899/1900 учебном году обучалось 43 мальчика и 4 девочки. При церкви находится Хотенчицкое народное училище, в нём обучается 78 мальчиков и 14 девочек. Приходское попечительство существует с 1880 года".

У некаторых вёсках – Карпавічы, Лядзвені, Беражок, Чарвякі, Скалбішча ды інш. – навучанне праводзілася па хатах так званымі "дарэктарамі".

Адсутнічалі ў краі земскія школы, паколькі земства на дадзенай тэрыторыі не існавала.

Становішча школы і настаўнікаў на рубяжы XIX-XX стст. было цяжкае і гаротнае. Асноўная прычына: адсутнасць сродкаў. Школы ўтрымліваліся мясцовым насельніцтвам шляхам збору падаткаў згодна з рашэннем валаснога сходу. Аб гэтым пісала "Наша ніва" у № 23 ад 21 чэрвеня 1907 г: "З Вілейскага ўезду нам піша адзін народны настаўнік аб сваім цяжкім становішчы. На сходзе пісар сказаў мужыкам, што настаўнікі атрымліваюць пенсію з казны. Тады сход пастанавіў не ўносіць у расклад 270 руб. на пенсію настаўніку. Тым часам казна дадае ўсяго 30 руб. да гэтых 270 руб. а з гэтых 30 руб. яшчэ вылічваецца 18 руб. у пенсіённую касу, так што настаўніку трэба жыць за 12 руб. у год, значыць, за тры капейкі ў дзень".

З-за недахопу грашовых сродкаў Хаценчыцкае народнае вучылішча на некаторы час закрывалася ў 1907/1908 навучальным годзе. 8 лістапада 1907 г. мужыкі сабралі сход і пастанавілі зноў даваць усё патрэбнае на ўтрыманне школы. Пастанавілі паслаць куды трэба прашэнне, адкрыць зноў школу і вярнуць настаўніка, што быў раней", – такое паведамленне зрабіла "Наша ніва" у № 34 за 1907 г.

У пачатку года ў краі настаўнікамі працавалі:

у Хаценчыцкім народным вучылішчы – Сапрык Восіп Восіпавіч, Пракапец Аляксей Іванавіч, Якубіцкі Уладзімір Мікалаевіч; у школах граматы в. Дубавое – Казлоў Георгій Мікалаевіч, потым Вораг Якаў Якаўлевіч; у школе граматы в. Лоўцавічы – Быкаў Мікалай Емяльянавіч.

Школы граматы в. Дубавое і в. Лоўцавічы ў 1913 годзе адзначаны святаром Баярчуком як народныя вучылішча.

Сапрык В. В. нарадзіўся ў 1870 г. на хутары Сіўкава (цяпер Лагойшчына) Хаценчыцкай воласці. Закончыў Маладзечанскую семінарыю. Па поглядах быў эсэрам. Часта праводзіў сходы сялян, накіраваныя супраць цара і памешчыкаў, у варожых стасунках знаходзіўся са святаром Баярчуком Хаценчыцкага прыхода.

У лістападзе 1917 г. разам з членамі РСДРП Кажурам Уладзімірам Фёдаравічам і Ворагам Якавам Якаўлевічам усталёўваў Савецкую ўладу ў воласці. Прымаў актыўны ўдзел у настаўніцкіх з'ездах. 15-16 сакавіка 1919 г. ад Вілейкі быў дэлегатам на Усерасійскім з'ездзе настаўнікаў. У 1920 г. працаваў загадчыкам аддзела народнай адукацыі Вілейскага ваенна-рэвалюцыйнага камітэта. Пасля 1921 г. (Рыжскага мірнага дагавора) жыў разам з братам у в. Мачулішчы Лагойскага раёна, працаваў у школе в. Вяпраты. Скончыў сваю працоўную дзейнасць паштальёнам.

Акрамя грашовай праблемы, настаўнікаў у пачатку стагоддзя хвалявала і праблема моўная, а таксама стан вучэбна-выхаваўчай работы ў народных школах. У жніўні 1908 г. газета "Наша ніва" паведамляла: "У Вілейскім павеце ў прошлым тыдні быў з"езд групы народных настаўнікаў з гэтага павету. Найбольш гаварылі аб навучанні беларускіх дзяцей у народных школах. Усе прызналі, што школы прыносяць дзецям куды больш карысці, калі вучыць іх будуць пачынаць па-беларуску, як яны прывыклі гаварыць з бацькамі ў хаце; цяпер дзецям вельмі цяжка пазнаваць у школе адразу і незнаёмыя навукі і незразумелую расійскую мову. Казалі, што беларускі мужык лічыць родную мову сваю за "хамскую", дрэнную, брыдкую. Дый праз гэта ў сабе не бачыць чалавека, а толькі хама. Дык трэба паказаць нашаму мужыку, што яго мова – таксама людская і добрая, як усе іншыя, што і сам ён не "хам", а чалавек".

Каб шырыць гэтакія думкі, каб дабівацца навучання дзяцей у пачатковых школах па-беларуску, каб дабіцца перабудовы ўсяго народнага навучання на карысць народу і каб палепшыць жыццё настаўнікаў, усе прысутныя на з'ездзе пастанавілі далучыцца да "Беларускага настаўніцкага саюза". Як гэтыя словы газеты сугучны нашаму часу, як яны адпавядаюць сучасным рэаліям жыцця Беларусі, стану беларускай мовы!

У 1911 г. навучанне дзяцей было арганізавана ў в. Малявічы, а ў 1914 г. – у в. Новая Гута.

Старажылы вёсак нашага краю добра памятаюць тых, хто сеяў добрае, вечнае, разумнае ў сялянскіх хатах – Кажуру Уладзіміра Фёдаравіча, Шарамета Іосіфа.

З хатняга настаўніка пачынаў сваю педагагічную дзейнасць Яноўскі Пётр Піліпавіч. Ён нарадзіўся ў 1891 г. у в. Залескія Хаценчыцкай воласці ў сялянскай сям'і. З 1909 па 1912 гады вучыўся ў Барунскай царкоўна-настаўніцкай школе на Ашмяншчыне, атрымаў званне настаўніка царкоўна-прыходскай школы без права вучыць царкоўным спевам. З 1912 па 1960 гады – да выхаду на пенсію – працаваў на радзіме настаўнікам пачатковай школы. У 1927 г. беларуская школа ў в. Залескія была закрыта палякамі, Пётр Піліпавіч уладкоўваецца на працу рахункаводам у гуту "Залессе". З верасня 1939 г. зноў працуе настаўнікам. У час нямецкай акупацыі працуе на гаспадарцы, з'яўляецца сувязным партызанскага атрада "Жалязняк". За шматгадовую бездакорную працу ў сакавіку 1945 г. узнагароджаны Граматай Прэзідыума Вярхоўнага Савета БССР.

У мястэчку Батурына хатнім настаўнікам некаторы час працаваў Самуіл Плаўнік, будучы пісьменнік Змітрок Бядуля. Аб гэтым паведамляе член-карэспандэнт НАН РБ І. Я. Навуменка ў сваёй кнізе "Змітрок Бядуля": "Нейкі час Самуіл Плаўнік працуе настаўнікам яўрэйскай мовы. Спачатку ў мястэчку Батурына, затым у Пасадцы. Мы вельмі мала ведаем і пра гэты перыяд жыцця будучага пісьменніка". Праца настаўніка яўрэйскай мовы была пасля вучобы Самуіла Плаўніка ў хедары в. Ілья.

Працяг будзе.

Я. БУДАВЕЙ, гісторык, былы дырэктар Хаценчыцкай СШ.

Беларуская моладзь.

КУФЭРАК № 15

Адказны за падрыхтоўку матэрыялаў Міхась Казлоўскі.
У падрыхтоўцы "Куфэрка" прымалі ўдзел Таіса Трафімава, Алесь Капуцкі, Анатоль Акулік.

ЧАЦВЕР, 16 сакавіка

ІМЯНІНЫ. Праваслаўныя: Заіла, Зянона. Каталіцкія: Ізабелы, Гіляра, Рэната.

БТ

6.30, 7.10 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00 (с/с), 19.00, 0.15 Новости.
8.15 «Сегодня с вами...». Заведующий кафедрой Белорусской академии искусств Григорий Боровик.
8.40 Потребительская корзина.
9.10 Королевская охота.
9.40 Х/ф «В кругу Зодиака».
10.00 Мультиклуб.
10.30 Телевизионный Дом кино. Актер театра и кино Никита Джигурда.
11.15 Т/с «Кофе с ароматом женщины».
11.55 Наш край. Участие Беларуси во Всемирной выставке 1867 года в Париже.
12.25 «Белорусские напевы». Фильм-концерт.
13.15 Л.Разумовская. «Ночные карлики и Антигона». Спектакль.
14.35 Д/ф «На Беларуси Бог живет...».
15.10 Т/с «Тайный мир Алекс Мак».
15.35 Видеокурс итальянского языка.
16.05 Видеокурс английского языка.
16.30 ТВ – школе. История Беларуси. 8-й класс. «Культура Беларуси в начале XX века».
17.10 «Поет Елена Камбурова». Фильм-концерт.
17.35 Усадьба.
18.00 К 55-летию Победы. «Служили два товарища». Телеочерк о бывших командире партизанского отряда «За Родину» П.Гончарове и комиссаре А.Белогорцеве.
18.20 Д/ф «И осталась музыка».
18.40 Международные спортивные новости.
19.20 Политические диалоги.
19.50 Т/с «Кофе с ароматом женщины».
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.40 Событие.
22.00 «Крок-2». «Герой нашего времени». Прямая линия.
22.45 Х/ф «Наш американский Боря».
0.10 Криминальная хроника.

ОРТ

8.00, 11.00, 14.00 (с/с), 17.00, 22.50 Новости.
8.15 Т/с «Нежный яд».
9.15 Маски-шоу.
9.45 Курбан-Байрам. Трансляция из Уфимской соборной мечети.
10.30 Т/с «Новые приключения Синдбада».
13.30 Программа «Вместе».
14.20 М/с «Охотники за привидениями».
14.45 Семь бед – один ответ.
15.00 Программа «100%».
15.25 ...До шестнадцати и старше.
16.00 Т/с «Нежный яд».
17.25 Выборы-2000.
17.30 «Каламбур». Юмористический журнал.
18.00 Процесс.
18.40 Погода.
18.45 Т/с «Убойная сила». 4-я с.
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время. Информационный канал.
21.00 Сериал «Противостояние». 3-я с.
22.05 Т/с «Десять лет, которые...». 4-я с. Год 1993. «За что боролись».
23.05 А.Гордон. «Собрание заблуждений».

РТР

7.00, 8.00, 16.00, 19.00, 23.00 Вести.
7.25, 0.15 «Дежурная часть».
7.40 Семейные новости.
8.20 Квантовая медицина.
8.30 «Арена – спорт». Тележурнал.
9.00 Гомеопатия и здоровье.
9.15 Т/с «Цыганка».
10.05 Т/с «Санта-Барбара».
16.20 «Башня». Молодежная информационно-развлекательная программа.
17.05 Х/ф «Золотая мина». 2-я с.
18.25 «Круглый стол». Теледебаты кандидатов в Президенты РФ.
19.45 Х/ф «Двойной обман». 4-я с.
20.55 Х/ф «Крутые».
23.20 «Кино + ТВ». Тележурнал.
0.30 Биатлон. Кубок мира. Передача из Ханты-Мансийска.

Культура

15.00, 17.30 Новости.
15.10 Т/с «Тайна Сагалы».
15.35 «Гномы и горный король». М/ф.
15.45 Х/ф «А если это любовь?»
17.40 «Российский курьер». Кабардино-Балкария.
18.20 «Время музыки». Тележурнал.
18.45 «Кумиры». Николай Трофимов.
19.10 Вечерняя сказка.
19.20 М/с «Болек и Лелек на Диком Западе».
19.50 Д/ф «Колыбельная для сверчка».
20.15 Театр одного художника.
20.35 После новостей...
20.55 Х/ф «Беларусский вокзал».
22.30 Джазофрения.

НТВ

5.00, 5.30, 5.45, 6.00, 6.30, 6.45, 7.00, 7.30 «Сегодня утром».
5.15, 7.10 Спорт, погода.
5.20, 6.15, 17.40 Криминал.
5.35, 6.50 Большие деньги.
5.50, 7.15, 16.35 Впрок.
6.20 Карданный вал.
6.35 М/ф.
7.45, 16.25 Интересное кино.
7.55, 19.50 Т/с «День рождения Буржуя».
9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
9.25 «Глас народа». Программа Евгения Киселева.
10.30 Фитиль.
10.40 «Среда».
11.30 «Старый телевизор» вспоминает: «Место встречи изменить нельзя».
13.30 Х/ф «Наводнение: кто спасет наших детей?»
15.35 Т/с «Лоис и Кларк. Новые приключения супермена».
16.50 Т/с «Любовь и тайны Сансет Бич».
18.40 Герой дня.
19.00 Независимое расследование с Николаем Николаевым.
21.45 Д/ф «От Медины до Мекки. Дневник паломника».
22.45 Сегоднячко.
23.35 Сегодня в полночь.
0.00 Х/ф «Я тебя люблю».

ТВ-ЦЕНТР

5.00, 7.15 Телеканал «Настроение».
7.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 22.00 События.
8.00, 10.15, 16.15 Выборы-2000.
8.50, 23.15 «Петровка, 38».
9.00 Т/с «Узурпаторша».
10.30, 12.10 Телеканал «Дата».
11.00 Х/ф «Профессия – следователь». 4-я с.
13.15 «История болезни».
13.30 Т/с «Лесси».
14.00 Т/с «Инспектор Деррик».
15.00 «Регионы: прямая речь».
15.30 Т/с «Бестолковые».
17.15 «Деловая Москва».
17.30 «Мир женщины».
18.00 Т/с «Навсегда».
18.45 «Мульти-пульти».
19.55 Х/ф «Грязная игра».
21.45 «Постскриптум».
22.15 «Времечко».
22.45 «Ночной полет».
23.25 Х/ф «Потоки любви».

ТВ-6

5.50, 12.05 День за днем.
7.45, 17.15, 21.45, 0.50 Дорожный патруль .
8.00, 10.00, 14.00, 19.00, 22.00 Новости.
8.10 Вкусная передача «Пальчики оближешь».
8.35 «Своя игра».
9.05 Людмила Николаева и ансамбль «Русская душа».
10.05, 18.05 Т/с «Пси-фактор».
11.00 Т/с «Телохранители». «Цель».
12.00 ЦитаДЕНЬ.
14.15, 15.15 Телемагазин «Спасибо за покупку!».
14.30 Т/с «Никто кроме тебя».
15.50, 0.15 Диск-канал .
16.20 Т/с «Тарзан – защитник джунглей».
16.50, 1.05 Т/с «Грейс в огне».
17.35 Т/с «Мистер Бин». «Снова в школу».
19.25 «Место встречи» с Ариной Шараповой.
19.40 «О.С.П. – студия».
20.35 Т/с «Телохранители». «Отступник».
22.15 «Аллё, народ!».
22.35 Х/ф «Безумие».

ТНТ

6.00, 15.30 М/ф «Планета монстров».
6.30, 16.00 Т/с «Отважные».
7.00 Утренняя программа «На свежую голову!»
8.00 Т/с «Верность любви».
9.00, 16.30 Из жизни женщины.
9.25 Сонник.
9.30, 18.30 Т/с «Диагноз: убийство».
10.35 Х/ф «Невероятные приключения янки в Африке».
12.30, 22.30 Телемагазин.
13.30 Т/с «Сеньора».
14.30 Т/с «Незабываемая».
17.00 Т/с «Я люблю Люси».
17.30, 23.55 Ток-шоу «Страсти по Соловьеву».
18.00 «Зверюшки» 1-я с.
18.25, 22.45 «Глобальные новости». Астрологический прогноз Павла Глобы.
19.30, 22.50 Т/с «Чисто английские убийства».
20.30 Х/ф «Мерилин, моя любовь».

АСТ

5.00 М/ф «Очень старая сказка», «Песенка в лесу», «Петушок и солнышко».
5.30, 8.30, 11.30, 14.30, 17.30, 20.30, 23.30, 2.30 «Факт».
5.45, 21.20 Т/с «Манекенщица».
6.45, 12.05, 21.10 Экономика для вас.
6.55, 13.15 Научно-популярный сериал «На страже природы» (Франция). Фильм 7-й. «Обезьяний человек».
7.20, 14.55 Конкурсные работы Открытого форума телевидения России «Лазурная Звезда».
7.55, 16.55, 22.55 «Дикая природа» (Англия). «Дикие собаки Индии».
8.00, 14.00 Т/с «Маленький бродяга».
8.45, 23.45 Т/с «Мечта моя».
9.40, 23.00 Тележурнал «Только для женщин».
10.05, 3.55 Д/ф «Академик Николай Лаверов».
10.35, 16.30 Музыкальная мозаика.
10.55, 4.55 Целебные советы.
11.00 М/ф «Про полосатого слоненка», «Сказка о царевиче и трех лекарях», «Ссора».
11.40, 2.00 «Мужские заботы». Тележурнал.
12.15 Т/с «Алло, ты меня любишь?».
13.40 «Счастливого пути!». Музыкальная программа.
13.55, 19.55, 1.55 «Чайные церемонии» (Англия). «Чай и симпатии».
14.40, 3.40 Хрустальный мир природы.
15.25 Х/ф «Противостояние». 4-я с.
17.00 Страна моя.
17.45, 2.45 Т/с «Хищник».
18.45, 0.45 «Точка зрения». Ведущий С.Ломакин.
19.00, 1.00 Курбан-Байрам.
20.00, 4.25 Телеобозрение «Спорт каждый день».
20.45 «Тайны и мифы XX века». «Тайна гибели дирижабля «Гинденбург».
22.20 Классика. Избранное.

EUROSPORT

9.30, 13.00, 15.15 Горнолыжный спорт.
11.00, 15.30 Лыжное двоеборье.
12.30 Сноуборд.
14.15, 18.00 Биатлон.
16.30, 22.00 Теннис.
19.00 Плавание.
21.00 Автомотоспорт.
23.30 Футбол. Кубок УЕФА
1.30 Автомотоспорт.

8 канал

17.45 Телемагазин.
18.00 Программа Кеннета Коупленда.
18.30 Музыкально-развлекательная программа с Тамарой Лисицкой.
18.35 Хорошие новости.
18.40 «К-видео Топ-8».
18.50 «Ой, кто это?»
19.00 КВН «Чтобы поняли».
20.25 «Прогулки по Египту».
20.30 «Вечарніца».
20.40, 0.00 Новости.
20.50 Т/с «Таинственный мир Рут Рендел». «Недуг тщеславия», 3 с.
21.45, 0.10 «Погода на завтра».
21.50 «Новости К-видео».
22.15 Х/ф «Мой любимый марсианин».
0.15 «Ночь с Ларисой Грибалевой».
1.15 Музыкальная коллекция 8 канала: «TINA TURNER» – «Simple The Best».

ТВ-6 22.35 «Безумие»

Алекс служит в банке, но, чтобы оплатить покупку роскошного особняка, ночами ублажает богатых извращенцев. И вот один из таких клиентов решил использовать Алекс в своей нечистой игре. Режиссер – Д.Кэмелл. В ролях: К.Уокен, Дж.Чен, С.Бауэр, Э.Жеч. США, 1995 г.

НТВ 0.00 «Я тебя люблю»

Философская притча об одиночестве современного человека. Парень нашел странный брелок в виде головы девушки и неожиданно сроднился с этой игрушкой, как с дорогой подругой. Режиссер – М.Феррери. В ролях: К.Ламбер, Ж.Рено, Э.Митчелл, Ф.Барилеро. Франция – Италия, 1986 г.

РТР 20.55 «Крутые»

Убит кумир женщин модный певец Сева Райский. Но за будничной разборкой «попсы» таится преступная деятельность наркомафии. По горячим следам преступления идет тройка молодых и отчаянных. Их фамилии складываются в динамичное и модное слово «Крутые». Россия, 1998 г.

ТВ-ЦЕНТР 23.25 «Потоки любви»

Психологическая драма о судьбе родственников – брата и сестры. Брат – известный писатель, любимец женщин, ведущий свободный образ жизни. Сестра, напротив, очень любит свою семью, но неадекватна в своих поступках и часто лечится в неврологических клиниках. США, 1984 г.

ПЯТНІЦА, 17 сакавіка

ІМЯНІНЫ. Праваслаўныя: Ульяны, Васіля, Вячаслава, Герасіма, Данілы, Паўла, Рыгора, Якава. Каталіцкія: Збігнева, Патрыка, Яна.

БТ

6.30, 7.10 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00 (с/с), 19.00, 23.45 Новости.
8.15 Политические диалоги.
8.40 Потребительская корзина.
9.15 ТВ – школе. История Беларуси. 8-й класс. «Культура Беларуси в начале XX века».
9.40 Видеокурс итальянского языка.
10.15 М/ф.
11.15 Т/с «Кофе с ароматом женщины».
11.55 Сделано в Беларуси. Дайджест.
12.10 Усадьба. Программа для дачников.
12.35 Д/ф «Балканский поход».
13.15 Л.Разумовская. «Ночные карлики и Антигона». Спектакль.
14.10 «Хореографические новеллы». Фильм-концерт.
15.15 Т/с «Тайный мир Алекс Мак».
15.40 М/ф.
16.00 Регион. Передача из Могилева.
16.25 «Риск-версия». Телеигра.
17.10 «Песнь о зубре». М/ф.
17.30 Наш край. «Картинки с выставки». Участие Беларуси во Всемирной выставке 1867 года в Париже.
18.00 «Палитра». К 70-летию с дня рождения художника М.Карпука.
18.40 Международные спортивные новости.
19.20 «Сегодня с вами...». Лауреат международных конкурсов певица Надежда Балковая (г.Брест).
19.50 Т/с «Кофе с ароматом женщины».
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.40 Событие.
22.00 Х/ф «Цареубийца».
23.40 Криминальная хроника.

ОРТ

8.00, 11.00, 14.00 (с/с), 17.00, 23.00 Новости.
8.15 Т/с «Нежный яд».
9.15 «Каламбур». Юмористический журнал.
9.45 Человек и закон (с/с).
10.20 Вкусные истории.
10.30 Т/с «Новые приключения Синдбада».
13.30 Программа «Вместе».
14.20 Мультазбука.
14.50 КВН-2000.
17.25 Выборы-2000.
17.30 Джентльмен-шоу.
18.00 Д/ф «В прицеле – президент».
18.40 Погода.
18.45 Поле чудес.
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
20.45 Х/ф «Убийство в старом стиле».
22.15 Т/с «Десять лет, которые...». 5-я с. Год 1994. «Все дозволено».
23.15 «Эх, Семеновна!». Всероссийский частушечный суперкубок.
23.55 Х/ф «Мужской зигзаг».

РТР

7.00, 8.00, 16.00, 19.00, 23.00 Вести.
7.25, 0.50 Телеспецназ: «Дежурная часть».
7.40 Тысяча и один день.
8.20 Квантовая медицина.
8.30 «Арена – спорт». Тележурнал.
9.00 Гомеопатия и здоровье.
9.15 Т/с «Цыганка».
10.05 Т/с «Санта-Барбара».
15.20 Диалоги о рыбалке.
16.20 Акуна матата.
17.15 Дежурная часть.
17.45 Гараж.
18.25 «Круглый стол». Теледебаты кандидатов в Президенты РФ.
19.50 Т/с «Убийство на балу».
20.55 Д/ф «Неизвестный Путин».
21.55 «Панорама недели». .
23.20 Х/ф «Лолита».
1.05 Биатлон. Кубок мира. Передача из Ханты-Мансийска.

Культура

7.05, 11.30, 13.30, 19.30, 23.00 Новости культуры.
7.20, 20.40 После новостей...
7.40, 21.00 «Чернов/Chernov». Х/ф.
9.15 Любимые женщины.
10.20 Семь сердец ношу по свету.
10.55 Д/ф «Колыбельная для сверчка».
11.40 «Кот в сапогах». М/ф.
11.55, 13.45 «Миллионерша». Спектакль.
15.00, 17.30 Новости.
15.10 Т/с «Тайна Сагалы».
15.35 Живое дерево ремесел
15.45 «Время музыки». Тележурнал.
16.10 «Метель». Х/ф.
17.40 Новое кино.
18.05 «Новый век российского пианизма». Д.Мацуев.
18.40 «Парижский журнал». «Выстрел Горгулова».
19.05 Вечерняя сказка.
19.15 М/с «Лелек и Болек».
19.50 Д/ф «Древо Васнецовых».
22.35 «Кто там...». Авторская программа В.Верника.

НТВ

5.00, 5.30, 5.45, 6.00, 6.30, 6.45, 7.00, 7.30 «Сегодня утром».
5.15, 7.10 Спорт, погода.
5.20, 6.15, 17.40 Криминал.
5.35, 6.50 Большие деньги.
5.50, 7.15, 16.35 Впрок.
6.20 Карданный вал.
6.35 М/ф.
7.45, 16.25 Интересное кино.
7.55, 19.50 Т/с «День рождения буржуя».
9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
9.25 Без рецепта.
9.55 Дог-шоу «Я и моя собака».
10.25 Служба спасения.
11.30 «Старый телевизор» вспоминает: «Место встречи изменить нельзя».
13.30 Независимое расследование с Николаем Николаевым.
14.20 Большие родители.
15.35 Т/с «Лоис и Кларк. Новые приключения супермена».
16.50 Т/с «Любовь и тайны Сансет Бич».
18.40 Герой дня.
19.00 «Экстремальные ситуации». Программа Н.Фоменко.
21.40 Профессия – репортер.
22.05 «Криминальная Россия». «Бешеное золото». 1-я с.
22.40 Х/ф «Инспектор-разиня».

ТВ-ЦЕНТР

5.00, 7.15 Утренний телеканал «Настроение».
7.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 22.00 События.
8.00, 10.15, 16.15 Выборы-2000.
8.50, 22.45 «Петровка, 38».
9.00 Т/с «Узурпаторша».
10.30, 12.00 Телеканал «Дата».
11.00 Х/ф «Профессия – следователь». 5-я с.
13.15 «Столичные истории».
13.30 Т/с «Лесси».
14.00 Т/с «Инспектор Деррик».
15.00 «Регионы: прямая речь».
15.30 Т/с «Бестолковые».
17.15 «Деловая Москва».
17.30 Григорий Горин в программе «Грани».
18.00 Т/с «Навсегда».
18.45 «Мульти-пульти».
19.55 «Секретные материалы».
20.25 Х/ф «Побег из ада».
22.15 «Времечко».
22.55 Х/ф «Убийственное лето».

ТВ-6

5.50, 12.05 День за днем.
7.45, 17.15, 23.00 Дорожный патруль .
8.00, 10.00, 14.00, 19.00, 22.25 Новости.
8.10 «Без вопросов...»
8.40 «Star Старт».
9.10 «Мое кино» с Виктором Мережко.
9.45, 14.15 Телемагазин «Спасибо за покупку!».
10.05 Т/с «Пси-фактор».
10.55 Т/с «Телохранители». «Отступник».
12.00 ЦитаДЕНЬ.
14.30 Т/с «Никто кроме тебя».
15.20 «Знак качества».
15.40 Диск-канал .
16.15 Т/с «Тарзан – защитник джунглей».
16.40 Т/с «Дежурная аптека».
17.25 «Как стать звездой?» с Сергеем Сивохой.
17.55 Шоу Бенни Хилла.
19.25 «Место встречи» с Ариной Шараповой.
19.40 Т/с «Телохранители». «Территория смерти».
20.45 Х/ф «Тихо умереть».
22.40 «Аллё, народ!»
23.10 Х/ф «Темные лошадки».
0.50 «Радио хит».

ТНТ

6.00 М/ф «Планета монстров».
6.30, 16.00 Т/с «Отважные».
7.00 Программа «На свежую голову!»
8.00 Т/с «Верность любви».
9.00, 16.30 Из жизни женщины.
9.25 Сонник.
9.30 Т/с «Диагноз: убийство».
10.35 Х/ф «Найти и обезвредить».
12.20 М/ф «Затруднительное положение»
12.30, 21.40 Телемагазин.
13.30 Т/с «Сеньора».
14.30 Т/с «Незабываемая».
15.30 М/ф «Планета монстров».
17.00 Т/с «Я люблю Люси».
17.30, 0.00 Авторская программа Элины Николаевой «Первые лица». Наталья Гундарева.
18.00 «Зверюшки».
18.26, 21.55 «Глобальные новости». Астрологический прогноз Павла Глобы.
18.30 Т/с «За пределами возможного». 1-я с.
19.30 Т/с «Чисто английские убийства».
20.30 Т/с «Новые приключения ментов»: «Собака Сталина».
22.00 Х/ф «Дитя убийцы».

АСТ

5.00 М/ф «Почему у елочки колючие иголочки», «Про мышонка, который хотел стать сильным», «Сказка о яблоне».
5.30, 8.30, 11.30, 14.30, 17.30, 20.30, 23.30, 2.30 «Факт».
5.45, 21.20 Т/с «Манекенщица».
6.45, 12.05, 21.10 Экономика для вас.
6.55, 13.15 Сериал «На страже природы» (Франция). Фильм 8-й. «Ларс и филины».
7.20, 14.55 Конкурсные работы Открытого форума телевидения России «Лазурная Звезда».
7.55, 16.55 «Дикая природа» (Англия). «Хоботные обезьяны».
8.00, 14.00 Т/с «Маленький бродяга».
8.45, 23.45 Т/с «Мечта моя».
9.40, 23.00 Тележурнал «Только для женщин».
10.10, 3.55 Д/ф «Бомба». Об истории создания атомной бомбы в СССР.
10.55, 4.55 Целебные советы.
11.00 М/ф «Старик и петух», «Солнышко и снежные человечки», «Из жизни карандашей».
11.40, 2.00 «Мужские заботы».
12.15 Т/с «Алло, ты меня любишь?».
13.40 «Счастливого пути!». Музыкальная программа.
13.55, 19.55, 1.55 «Чайные церемонии» (Англия). «Чай для двоих».
14.40, 3.45 Я люблю зверей.
15.25 Х/ф «Противостояние». 5-я с.
16.30, 4.35 Музыкальная мозаика.
17.00 Темная для И.Охлобыстина.
17.45, 2.45 Т/с «Хищник».
18.45, 0.45 «Точка зрения». Ведущий С.Ломакин.
19.00, 1.00 Д/ф «Если бы был жив Пьер де Кубертен».
20.00 «Спорт каждый день».
20.45 Джаз и не только.
22.20 Дом актера. Людмила Целиковская.

EUROSPORT

9.30 Горнолыжный спорт.
10.30, 15.15 Лыжный спорт.
11.30, 13.00 Сноуборд.
12.00 Лыжное двоеборье.
14.00, 18.00 Биатлон.
16.30, 22.00 Теннис.
19.00 Плавание.
21.00, 1.30 Футбол.
23.30 Бокс.
0.00, 2.15 Новости. СпортЦентр
0.15, 2.00 Ралли.
0.30 Мотогонки.

8 канал

17.45, 20.25 Телемагазин.
18.00 Программа Кеннета Коупленда.
18.30 Музыкально-развлекательная программа с Тамарой Лисицкой.
18.35 Хорошие новости.
18.40 «Вопрос, конечно, интересный».
18.50 «Автопилот».
18.55 «Польский час».
19.00 «К-видео Топ-8».
19.10 «Ой, кто это?».
19.15 8 сюрпризов с Надеждой Крупской.
19.20 Истории Александра Суворова.
19.30 «MTV. Русская десятка».
20.30 «Вечарніца».
20.40, 0.00 Новости.
20.50 Т/с «За гранью реальности».
21.25 «Прогулки по Египту».
21.30 Х/ф «Тумбстоун».
0.15 «Этот невероятный West World».
0.45 Музыкальная коллекция 8 канала: PETER GABRIEL – «Secret World Live».

НТВ 22.40 «Инспектор-разиня»

Потомственный полицейский Мишель Клеме всю жизнь находится под опекой своей властной матушки. И вдруг его отправляют на стажировку в Париж. Здесь этого добродушного увальня подстерегает масса нелепых ситуаций. Режиссер – К.Зиди. В ролях: М.Колюш, Ж.Депардье, Ф.Перро. Франция, 1980 г.

ОРТ 23.55 «Мужской зигзаг»

Молодая супружеская пара живет в Москве. Жена не видит измен мужа, а он не думает о том, что она тоже может ему изменить. Но однажды их все же начинают посещать сомнения.

РТР 23.20 «Лолита»

Самый скандальный фильм 1997 года. Экранизация одного из самых знаменитых романов XX века – «Лолиты» Владимира Набокова. Режиссер – Э.Лайн. В ролях: Дж.Айронс, Д.Суэйн, М.Гриффит. США, 1997 г.

ТВ-ЦЕНТР 22.55 «Убийственное лето»

Юная красавица Элиана, на которую оборачиваются все мужчины деревни, занята не столько предстоящей свадьбой с местным пожарным по прозвищу Пин-Пон, сколько идеей мести. Она собирается отомстить троим негодяям, надругавшимся над ее матерью много лет назад. Франция, 1983 г.

СУБОТА, 18 сакавіка

ІМЯНІНЫ. Праваслаўныя: Андрыяна, Анісія, Давыда, Канстанціна, Марка, Фёдара, Яўлампія. Каталіцкія: Кірыла, Эдуарда.

БТ

7.00 Доброе утро, Беларусь!
8.00 Д/ф «Молчунья».
8.10 Столица. Информационно-аналитическая программа.
8.40 Потребительская корзина.
9.00, 15.00, 19.00 Новости.
9.10 М/ф.
9.30 «У каждого своя война». Телеочерк об офтальмологе кандидате медицинских наук В.Бироне.
9.55 Здоровье. Тележурнал.
10.20 Вершина мира. Телевикторина.
10.45 Компьютерный полигон.
11.10 «Все нормально, мама!».
11.45 Спортивные новости.
12.00 Око. О рекламе и не только...
12.20 Усадьба.
12.50 «Праздник любви». Авторский концерт поэта-песенника А.Легчилова. Часть 1-я.
13.55 Сфера. Научно-популярная программа.
14.20 Олимп.
15.10 Познай себя. «Духовный кризис человека».
15.35 «Все мы родом из детства». IV Всебелорусский телефестиваль юных талантов. Гомельская область. Часть 4-я.
16.30 Бон тон. Тележурнал моды.
17.00 «Поет Андрей Миронов».
17.55 Земляки. Клецкий район.
19.15 Из достоверных источников.
19.35 Бездельник.
20.00 Телебарометр. Прогноз погоды.
20.15 Т/с «Кофе с ароматом женщины».
21.00 Панорама.
21.35 Х/ф «Собачье сердце».
23.45 Видимо-невидимо.

ОРТ

7.00, 9.00, 14.00 (с/с), **17.00** Новости.
7.10 Слово пастыря.
7.25 Т/с «Все путешествия команды Кусто». «Поющий кит».
8.15 «Ералаш».
8.30 Играй, гармонь любимая!
9.10 Смак.
9.30 Поле чудес.
10.30 Утренняя почта.
11.00 Х/ф «Прежде чем расстаться».
13.00 Вкусные истории.
13.05 В мире животных.
13.45 История одного шедевра. Русский музей.
14.10 Найди свою любовь в программе «Седьмое чувство».
14.55 «В поисках утраченного». Георг Отс. Ведущий – Г.Скороходов.
15.35 Следствие ведут игроки в программе «Детектив-шоу».
16.15 Музыкальный фильм «Обратная сторона».
17.15 «С легким паром!». В гостях у Михаила Евдокимова.
17.50 Х/ф «Привычка жениться».
20.00 Программа Сергея Доренко.
21.10 Погода.
21.20 «Китайский городовой». Т/с.
22.15 Угадайка.
22.55 Х/ф «Серпико».

РТР

7.00 Х/ф «Витька шушера и автомобиль».
8.05 «Вовка в тридевятом царстве». М/ф.
8.30 Почта РТР.
9.00 Доброе утро, страна.
9.35 «Сто к одному». Телеигра.
10.20 Сам себе режиссер.
10.50 Т/с «Друзья».
11.20 Эх, дороги...
11.35 «Золотой ключ».
12.00, 19.00 Вести.
12.20 Федерация.
13.10 Х/ф «Городской романс».
14.50 «Том и Джерри». М/с.
15.15 Планета Земля.
16.15 Мужчина и женщина.
17.00 Моя семья.
18.00 «Два рояля».
19.40 «Аншлаг» и К°.
20.50 Х/ф «Колесо любви».
22.35 Х/ф «Ночь пугала».
0.00 Биатлон. Кубок мира.

Культура

9.05 «Читая Библию». Ветхий Завет.
9.15 «Аистенок».
9.40 Х/ф «История моей глупости».
11.05 Мировая деревня. «Воспоминание о Масленице».
11.30 Д/ф «Белый медведь».
12.25 Графоман.
13.05 Рассказы старого сплетника. «Я видел Бабанову».
13.30, 21.00 Новости культуры.
13.40 Т/с «Цирк Умберто».
14.35 «Королевские зайцы». М/ф.
14.50 Мой цирк.
15.15 Е.Носов. «Шопен. Соната №2». Телеспектакль.
16.35 Концерт лауреатов XVIII Международного конкурса вокалистов им. М.Глинки.
17.30 Новости.
17.35 «Сферы». Международное обозрение.
18.15 «Царская ложа». Наталья Макарова.
19.00 Вечерняя сказка.
19.05 «Мистер Пронька». М/ф.
19.30 Д/ф «Что вы на это скажете?».
20.05 «Прерванный полет». Художник Р.Семашкевич.
20.30 Никитинские вечера.
21.20 Блеф-клуб.
22.00 «Александр Калягин. Монолог о любимых». Д/ф.
22.20 Баскетбол. Северо-европейкая лига. Мэджик – ЦСКА.

НТВ

7.00, 9.00, 11.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
7.15 Т/с «День рождения Буржуя».
8.05 «Закон джунглей».
8.35 «Миго – инопланетянин».
9.15 Криминал.
9.40 «Экстремальные ситуации». Программа Н.Фоменко.
10.25 Пойми меня.
11.30 Большие деньги.
12.00 Х/ф «Пираты XX века».
13.30 «В нашу гавань заходили корабли». Программа Э.Успенского.
14.40 «Свидетель века». Программа Владимира Кара-Мурзы.
15.30 Профессия – репортер. Александр Зиненко. «Место под солнцем».
15.50 Без рецепта.
16.20 Дог шоу «Я и моя собака».
16.50 Т/с «Она написала убийство».
18.35 Герой дня без галстука.
19.05 Телеигра «О, счастливчик!»
19.50 Т/с «Улицы разбитых фонарей-II». «Школа паука».
21.45 Х/ф «Джеймс Бонд – агент 007». Фильм 10-й. «Шпион, который любил меня».
0.00 Ток-шоу «Про это».

ТВ-ЦЕНТР

7.00 Детский телеканал.
8.00 «Веселая карусель». М/ф.
8.15 «Первосвятитель».
8.30 Т/с «Воин в золотом кимоно».
9.30 «Городское собрание».
10.00 События.
10.15 Программа «С утра попозже».
10.45 «Россия – США: поймем ли друг друга?». Телемост Москва-Бостон.
11.55 Хоккей. Чемпионат России. Плей-офф. Полуфинал. (В перерыве – «События»).
14.30 Короли русского бизнеса в цикле «Булат и злато». Фильм 7-й.
14.55 Т/с «Жюли Леско».
16.35 «Национальный интерес 2000».
17.05 Народная ярмарка «Балаган Лимитед».
18.00 Брэйн ринг.
19.00 Неделя.
19.45 Ток-шоу «Слушается дело».
20.35 Х/ф «Война полов».
22.25 Российские тайны: следствие ведет ТВЦ.
22.50 «Поздний ужин».
23.05 Х/ф «Прелестная малышка».
1.00 «Твой ход, киноман».
1.05 Парад плюс.

ТВ-6

5.55 Х/ф «Тихо умереть».
7.25, 17.45, 23.30 Дорожный патруль.
7.35 Т/с «В мире женщин».
8.30 Диск-канал.
9.05 Программа «Бис».
9.40 «Как стать звездой?».
10.10 «Знак качества».
10.50 «Пальчики оближешь».
11.25 «Без вопросов...».
12.00, 19.00 Новости.
12.15 Х/ф «Джанго».
13.55 «Наши любимые животные».
14.25 «Своя игра».
14.55 Св-шоу. Михаил Ефремов.
15.45 «Ток-шоу «Я – сама». «Русские мужчины. взгляд со стороны».
16.45 Т/с «В мире женщин».
18.00 Т/с «Горец. Бессмертный ворон».
19.20 Скандалы недели.
19.50 Х/ф «В выигрыше все».
21.40 Х/ф «Искусство Шаолиня – Змея и Журавль».
23.40 Диск-канал. Максидром.
0.15 Плейбой.

ТНТ

7.00, 15.00 Т/с «Доктор Элинор Бромвелл».
7.55, 13.55 Сонник.
8.00 М/ф «Приключения Паддингтонского медвежонка».
8.30, 12.30 «Верите ли вы в это?».
9.00 Игра «Пират-атака».
9.30 М/ф «Новые приключения гномов».
10.00 Т/с «Тайный Мир Алекс Мак-2».
10.30 Игра «Сокровища Паго-Паго».
12.00 М/ф «Сказка о попе и работнике его Балде».
13.00 Д/ф из цикла «Веди»: «Истребители восточного фронта».
14.00 Европейский футбол на ТНТ.
16.00 Т/с «Сиквест».
17.00 Т/с «Я люблю Люси».
17.30 М/ф «Кузнец и беда», «Лев и Лео».
17.55, 21.30 «Глобальные новости». Астрологический прогноз Павла Глобы.
18.00, 1.20 «Скрытой камерой».
18.30 Т/с «За пределами возможного».
19.30 Титаны рестлинга на ТНТ.
20.30 Т/с «Инспектор Мартин Бек».
21.35 Х/ф «Судья Дредд».
23.45 Кино, кино, кино.
0.20 «Встреча с...». Ирина Аллегрова.

АСТ

5.00 Спорт без границ.
5.30, 17.30, 20.30, 23.30, 2.30 «Факт».
5.45 М/ф «Лесные путешественники».
6.05 Х/ф «Прекрасное лето 1914 года».
8.00 «Волшебный микрофон».
8.25 Х/ф «Беляночка и розочка».
9.35 М/ф «Мы с Джеком», «Муха-цокотуха», «Крот-химик».
10.00, 23.45 Сегодня 2000.
11.00 Новые имена. Премьера.
11.25 Театр на экране. «Благочестивая марта». 1-я с.
12.30 Д/ф «Стратегия победы». «На главном направлении».
13.20, 19.20 Музыкальная мозаика.
13.45 «Сокровища мировой культуры». «Сан-Доминго. Город Колумба. Доминиканская республика».
14.00 Мир ислама.
14.25 Х/ф «Приключение Гайдука Ангела».
15.55 Документальный экран.
16.45, 4.35 «Гербы России». Герб города Тихвина.
17.00 24 часа из жизни провинции.
17.45 Спорт без границ.
18.10 Х/ф «Не бойся, я с тобой!» 1-я с.
19.35 Алло, Россия!
20.00 Мальчишник.
21.00 Х/ф «Прекрасное тело 1914 года».
23.00 «Кумиры экрана». Г.Жженов.
0.40 М/ф «Рисунок на песке», «Прямое попадание».
0.55 Театр на экране. «Чеховские страницы». 1-я с.
2.00 Джаз и не только.
3.00 Х/ф «Приданое княжны ралу».

EUROSPORT

9.30, 21.00 Сноуборд.
10.00, 11.15, 13.45, 15.30 Горнолыжный спорт.
10.45 Лыжный спорт.
12.00, 14.30, 18.00 Прыжки с трамплина.
13.00, 16.15 Биатлон.
17.00 Велогонки.
19.00 Плавание.
22.00 Теннис.
0.30, 2.45 Новости. СпортЦентр
0.45, 2.30 Ралли.
1.00 Мотогонки.
2.00 Автомотоспорт.

8 канал

12.45, 16.25, 21.20 Телемагазин.
13.00 «Европа сегодня».
13.30 Х/ф «На всякого мудреца довольно простоты». 1 с.
15.00 Джойс Майер «Жизнь в слове».
15.30 «Братья Грим».
16.30 Х/ф «Бетховен».
18.00 «Новости К-видео» (повтор).
18.30 «MTV. Двадцатка самых, самых...».
19.30 Х/ф «Черный замок Ольшанский»,1 с.
20.40 «Прогулки по Египту».
20.45 «Вечарніца».
21.00 Т/с «За гранью реальности».
21.30 Х/ф «Елизавета».
23.45 «Реактивная восьмерка».
0.45 «MTV – Звездный путь».

НТВ 21.45 «Шпион, который любил меня»

В глубинах океана бесследно исчезли советская и американская подлодки. Заинтересованные стороны посылают разобраться во всем своих лучших разведчиков – сексапильную красотку Анну Амазову и крутого Джеймса Бонда. *Режиссер – Л.Гилберт. В ролях: Р.Мур, Б.Бах, Р.Кил, К.Монро. Великобритания, 1977 г.*

ОРТ 22.55 «Серпико»

Нью-Йорк, 1971. Честный полицейский Серпико расследует дело о коррупции в кругу своих коллег. Постепенно он попадает в абсолютную изоляцию. *Режиссер – С.Люмет. В ролях: А.Пачино, Дж.Рэндолф, Дж.Кихоу, Б.Макгуайр. США, 1973 г.*

РТР 20.50 «Колесо любви»

Кирилл – мечта многих женщин. Он служит в фирме, оказывающей интимные услуги. Но сердце Кирилла жаждет большой и чистой любви. И она приходит в образе черноокой дикой горянки-беженки, которую охраняют два брата-горца. *Режиссер – Э.Ясан. В ролях: М.Пореченков, М.Липкина, З.Буряк. Россия, 1994 г.*

ТВ-ЦЕНТР 20.35 «Война полов»

Автор комиксов, посвященных отношениям между мужчинами и женщинами, на приеме у окулиста знакомится с дамой, обремененной тремя разновозрастными детьми и собакой. Женоненавистник влюбляется и женится... *Режиссер – М.Шейвелсон. В ролях: Дж.Леммон, Б.Харрис. США, 1972 г.*

НЯДЗЕЛЯ, 19 сакавіка

ІМЯНІНЫ. Праваслаўныя: Аркадзя, Каліста, Канстанціна, Конана, Феафіла, Фёдара. Каталіцкія: Багдана, Юзафа.

БТ

7.00 Доброе утро, Беларусь!
8.00 М/ф.
8.25 Телебарометр. Прогноз погоды.
8.40 Потребительская корзина.
9.00, 15.00 Новости.
9.15 Мультиклуб.
9.45 Туроб'ектив.
10.10 «Все нормально, мама!».
10.45 «АРТ-клуб». Народный артист СССР Виктор Тарасов.
11.20 Арсенал. Программа об армии.
11.45 Марсово поле. Музыкально-развлекательная программа.
12.05 Международные спортивные новости.
12.20 Сделано в Беларуси. Государственное предприятие «Белтрансгаз».
12.35 «Личности XX столетия». Д/ф «Сокровенные люди» (Россия).
12.55 «Праздник любви». Авторский концерт поэта-песенника А.Легчилова. Часть 2-я.
14.00 Сельчане. Гомельская область.
14.25 «Золотые ключи». Телефестиваль народного творчества.
15.10 Семейный телеканал «На волне взаимопонимания».
15.55 Зорная ростань. Телеконкурс молодых артистов эстрады.
16.30 Х/ф «Мужики!».
18.00 Теленавигатор.
18.20 Таиландский бокс. Чемпионат мира.
18.40 Т/с «Кофе с ароматом женщины».
19.20 Премьера песни.
19.30 Стадион.
20.00 Резонанс.
20.50 Ток-шоу «Карамболь» с участием Александра Гордона.
21.25 Х/ф «Черная вуаль».
23.05 Авто-парк.
23.15 Баскетбол. Чемпионат Беларуси. Итоги второго этапа. Передача из Гродно.
23.45 Акколада. Музыкально-развлекательная программа.

ОРТ

7.00, 9.00, 14.00 (с/с), **17.00** Новости.
7.10 Армейский магазин.
7.40 «Дисней-клуб». «Гуфи и его команда».
8.10 Утренняя звезда.
9.10 «Непутевые заметки».
9.30 Пока все дома.
10.00 Т/с «Альф».
10.30 Здоровье.
11.00 Х/ф «Человек ниоткуда».
12.58 Оформление программы (ГДП).
13.00 Вкусные истории.
13.05 Клуб путешественников. 40 лет в эфире.
13.45 История одного шедевра. Русский музей.
14.10 Т/с «Горец».
15.00 Умницы и умники.
15.25 «Дисней-клуб». «101 далматинец», «Новые приключения Винни-Пуха».
16.20 Как это было.
17.15 «Ералаш».
17.25 Смехопанорама.
18.05 Х/ф «Час пик».
20.00 Время. Воскресный выпуск.
20.55 Погода.
21.00 Х/ф «Хищник».
23.00 Премьера программы. «Время футбола».
23.30 Х/ф «Затерянный в Сибири».

РТР

7.00 Служу Отечеству.
7.25 Папа, мама, я – спортивная семья.
8.20 Устами младенца.
8.50 Доброе утро, страна.
9.30 «Аншлаг» и К°.
10.30 «Городок». Из раннего». Развлекательная программа.
11.00 Русское лото.
11.40 «Мореплавание Солнышкина». М/ф.
12.00 Вести.
12.20 Парламентский час.
13.10 Новая «Старая квартира».
14.05 Диалоги о животных.
15.05 «Тайны тысячелетия» с Арменом Джигарханяном. Д/ф.
16.00 Пресс-клуб.
17.00 Перед «Зеркалом».
17.15 Х/ф «Няньки».
19.00 Зеркало.
20.00 «Библия». «Давид». 2-я с.
21.30 Праздник спорта. Открытие Ледового Дворца в Подольске.
23.45 Биатлон. Кубок мира. Передача из Ханты-Мансийска.

Культура

9.05 «Читая Библию». Новый завет.
9.15 «Аистенок».
9.40 М/ф «Потрясающие приключения мушкетеров».
10.55 «Консилиум». Научно-популярная программа на медицинские темы.
11.25 Экспедиция «Чиж».
11.50 Моноспектакль «Друзей моих прекрасные черты...». Исполняет Валентин Никулин.
13.10 Дворцовые тайны. «Молодая Екатерина».
13.30, 21.00 Новости культуры.
13.45 Т/с «Цирк Умберто».
14.35 «Двенадцать месяцев». М/ф.
15.30 Положение вещей.
16.00 Д/ф «О, кино, кино».
17.30 Новости.
17.35 Джаз в филармонии.
18.15 К юбилею Юлии Борисовой. «Обаяние таланта».
19.10 Вечерняя сказка.
19.20 «Болек и Лелек». М/с.
19.30 Шедевры мирового музыкального театра. «Танец сквозь тьму» Рудольф Нуреев.
20.30 «С потолка». Программа О.Басилашвили.
21.20 «Вокзал мечты». Ю.Башмет.
21.45 «Идеальный муж». Х/ф.

НТВ

7.00, 9.00, 11.00, 15.00 Сегодня.
7.15 Т/с «Улицы разбитых фонарей-II». «Школа паука».
8.10 Телеигра «О, счастливчик!».
9.15 Телеигра «Ключи от форта Байяр».
11.30 Служба спасения.
12.00 Путешествия натуралиста.
12.30 «Полундра». Семейная игра.
13.00 «Женский взгляд» Оксаны Пушкиной.
13.30 «Криминальная Россия». «Бешеное золото». 1-я с.
14.00 «Третий тайм». Программа С.Шустера.
15.25 Большие родители.
16.00 Д/ф «Холодная война».
16.50 Т/с «Она написала убийство».
18.00 Итоги.
19.35 Куклы.
19.50 Т/с «Улицы разбитых фонарей-II». «Ловушка для мамонта».
20.50 «Итого» с Виктором Шендеровичем.
21.10 Х/ф «Во имя справедливости».
22.55 Х/ф «Труп моего врага».

ТВ-ЦЕНТР

7.00 Детский телеканал.
8.00 «Боцман и попугай». М/ф.
8.15 Евгений Матвеев в программе «Эти дни в 45-ом».
8.35 Т/с «Воин в золотом кимоно».
9.30 «Слово и дело».
10.00, 18.00 События.
10.15 «Полевая почта».
10.55 Тележурнал «21 кабинет».
11.25 «Анекдот слышали?». Юмористическая программа.
11.55 Хоккей. Чемпионат России. Плей-офф. Полуфинал. (В перерыве – «События»).
14.45 «Спортландия». М/ф.
15.05 Т/с «Жюли Леско».
16.55 Киноигра «Третьего не дано».
18.25 Х/ф «Проверка на дорогах».
20.10 «Момент истины».
20.55 «Спортивный экспресс».
21.25 Х/ф «Осторожно, бандиты».
23.20 «Мозаика» Вячеслава Малежика.

ТВ-6

5.55 Х/ф «В выигрыше все».
7.40, 12.30, 17.40 Дорожный патруль.
7.55 Т/с «Приключения Шерлока Холмса». «Голубой карбункул».
8.50 «Ле-go-go» с Ильей Легостаевым.
9.25 «Star Старт».
9.55 Юмористическое шоу «Амба – ТВ».
10.30 Т/с «Мистер Бин».
11.00 Шоу Бенни Хилла.
11.55, 14.35 Телемагазин.
12.05 Канон.
12.50 Фильм – концерт В.Леонтьева «По дороге в Голливуд».
14.50 «Вы очевидец» с И. Усачевым.
15.45 «О. С. П. – студия».
16.45 Катастрофы недели.
18.00 Т/с «Приключения Шерлока Холмса». «Медные буки».
19.00 Х/ф «Против закона».
20.35 Х/ф «Каторжник 762».
22.25 Ваша музыка. «Комиссар».
23.20 Т/с «Дневники красной туфельки».

ТНТ

7.00, 15.00 Т/с «Доктор Элинор Бромвелл».
7.55, 13.55 Сонник.
8.00 М/ф «Приключения Паддингтонского медвежонка».
8.30, 12.30 «Тойота» представляет «Мир дикой природы».
9.00 Игра «Пират-атака».
9.30 М/ф «Новые приключения гномов».
10.00 Т/с «Тайный мир Алекс Мак-2».
10.30 Игра «Сокровища Паго-Паго».
12.00 М/ф «Теремок».
13.00 Неизвестная планета.
13.30 Д/ф «Тайна Аполлона-13».
14.00 Суперхоккей. Неделя НХЛ.
14.30 Мировой футбол.
16.00 Т/с «Сиквекст».
17.00 Т/с «Я люблю Люси».
17.30 Кино, кино, кино.
17.55, 21.30 «Глобальные новости». Астрологический прогноз Павла Глобы.
18.00, 0.15 «Скрытой камерой».
18.30 Т/с «За пределами возможного».
19.30 «Встреча с...». Игорь Крутой.
20.30 Т/с «Инспектор Мартин Бек».
21.35 «Однажды вечером».
22.40 Титаны рестлинга на ТНТ.
23.40 Стриж и другие

АСТ

5.00 Спорт на планете.
5.30, 17.30, 20.30, 23.30, 2.30 «Факт».
5.45 Х/ф «Каким ты меня хочешь».
7.20 Дом актера. Людмила Целиковская.
8.00 Стар старт.
8.30 Х/ф «Петля Ориона».
9.55 «Музыкальная жизнь». М.Ростропович и Г.Вишневская.
11.00 «Сказка за сказкой». «Фея Кренского озера».
11.25 Театр на экране. «Благочестивая марта». 2-я с.
12.40 «Прощай, XX век!» (Франция). «Год 1949-й».
13.35 Музыкальная мозаика.
13.45 «Сокровища мировой культуры». «Прага. Путешествие по истории».
14.00 Благовест.
14.30 Х/ф «Способ убийства».
15.35 Страна моя.
16.00 Кинопанорама.
17.00 Темная для А.Бовина.
17.45 Спорт на планете.
18.10 Х/ф «Не бойся, я с тобой!» 2-я с.
19.35 Русская партия. Теледебаты.
20.00 «Парадоксы истории». «Мистика судьбы императора».
20.45 Постфактум.
21.00 Х/ф «Каким ты меня хочешь».
22.35 «Представляет Большой...». «Сэр Питер, или Фантазия в апельсиновых тонах».
23.00 Познавательное шоу (Германия).
23.45 «Музыкальная жизнь». М.Ростропович и Г.Вишневская.
0.35 М/ф «Поползновение», «Осторожно – нервы!»
0.50 Театр на экране. «Чеховские страницы». 2-я с.
2.00 Вас приглашает А.Солодуха.
2.45 Постфактум.
3.00 Х/ф «Неделя безумных».
4.25 Классика. Избранное.

EUROSPORT

9.30, 18.00, 21.45 Прыжки с трамплина.
10.00, 16.00, 21.00 Горнолыжный спорт.
10.45, 0.30 Мотогонки.
17.00, 22.30 Биатлон.
19.00 Плавание.
23.15 Лыжный спорт.
0.00, 2.15 Новости. СпортЦентр
0.15, 2.00 Ралли.

8 канал

12.45, 16.25 Телемагазин.
13.00 М/ф «Стойкий оловянный солдатик».
13.30 Х/ф «На всякого мудреца довольно простоты», 2 с.
15.00 Программа Рика Реннера.
15.30 «Доктор Икс».
16.30 Х/ф «Судный день».
18.30 «Вас поздравляют...».
19.30 Х/ф «Черный замок Ольшанский», 2 с.
20.40 «Прогулки по Египту».
20.45 «Вечарніца».
21.00 В баре «У Олега».
21.45 «Спорт-action».
22.00 Х/ф «Президентский самолет».
0.10 «Поздно вечером с ...».

НТВ 22.55 «Труп моего врага»

Великолепный Жан-Поль Бельмондо в самом расцвете своего мужского обаяния и таланта. Криминальный фильм о бравом парне, который возвращается в родной город после семилетнего заключения и сурово расправляется со своими обидчиками. *Режиссер – А.Верней. Франция, 1976 г.*

ОРТ 23.30 «Затеряный в Сибири»

История английского археолога, ошибочно похищенного чекистами из Ирана и по ложному обвиненению в шпионаже сосланного в сталинские лагеря. *Режиссер – А.Митта. В ролях: Эн.Эндрюз, В.Ильин, Е.Майорова, В.Гафт, А.Жарков, Н.Гундарева, З.Гердт, И.Бортник, Е.Миронов, Н.Пастухов. СССР – Великобритания, 1991 г.*

РТР 17.15 «Няньки»

Близнецы Питер и Дэвид неожиданно для себя спасают жизнь своего дяди-бизнесмена. Махинации дядюшки ставят под угрозу не только его собственную жизнь, но и жизнь добровольных «нянек»-племянников. *Режиссер – Дж.Парагон. В гл.ролях: П.Пол, Д.Пол. США, 1995 г.*

ТВ-ЦЕНТР 21.25 «Осторожно, бандиты»

Симон Версини, бандит по кличке «Эксперт», выходит из тюрьмы, где отсидел десять лет. Теперь у него единственная цель в жизни – отомстить за смерть жены, погибшей в время операции, за которую Версини получил срок. *В ролях: Ж.Янн, М.-С.Пелуш, П.Брюэль, Ш.Жерар. Франция, 1987 г.*

Віншаванкі

Дарагія чытачы, калі вы хочаце павіншаваць знаёмых, блізкіх, то высылайце купон з разборліва напісаным тэкстам загадзя. Указвайце дату публікацыі – газета выходзіць па пятніцах. Віншаванкі звыш пятнаццаці слоў платныя. Мы можам размясціць партрэт таго, каго вы віншуеце, калі вы гэтага пажадаеце. Зрабіце прыемнае сваім блізкім – павіншуйце іх праз газету!

*Віншуем любімую дачушку і сястрычку **Таццяну Марзак** з днём нараджэння. Жадаем моцнага здароўя, шчасця. Твае родныя.*

*З 17-годдзем віншуем **Танюшу Лубнеўскую**. Жадаем здароўя, шчасця, поспехаў у жыцці, кахання. Твой сябар Жэня і яго родныя.*

*Віншуем з днём нараджэння любімую ўнучку **Таню Дзевяцень**. Жадаем усяго самага найлепшага. Дзядуля і бабуля.*

*Віншуем з днём нараджэння **Ларысу Іванаўну Ількевіч** з в. Людвінова. Жадаем шчасця, здароўя, удачы. Сябры.*

***Алену Сяргееўну Зубрыцкую, Ірыну Яўстаф'еўну Кіюць** са Святам вясны! Радасці, шчасця, удачы, сямейнага дабрабыту. "Спадарожнік", цэх 12.*

*Віншуем з днём 8 Сакавіка дарагіх **Марыю Генрыхаўну Шульгу** і **Алену Генрыхаўну Дзевяцень**. Жадаем усяго самага найлепшага. Сям'я Жаўтко.*

*Віншуем са Святам вясны **Марыну Міхайлаўну Козел**. Шчасця, дабрыні, здароўя табе, любімая мамачка. Дачка, зяць.*

*Віншуем **Таццяну Дзевяцень** з днём нараджэння! Жадаем здароўя, шчасця, кахання і ўдачы. Сям'я Жаўтко.*

*Віншуем **Алу Храмцову** з днём нараджэння. Жадаем усмешак, сяброў, шчасця, здароўя, кахання і пяшчотных слоў. Сям'я Храмцовых.*

***Святлана і Людміла Пракаповіч**! Са Святам вясны! Здароўя, радасці, поспехаў, больш удачы вам і смеху! Рэгіна.*

*Віншуем з днём 8 Сакавіка любімую бабулю, **Юзэфу Францаўну Шульгу**. Жадаем шчасця, даўгалецця і моцнага здароўя. Твае ўнукі.*

*Дарагую мамачку **Валянціну Пятроўну Тонкавіч** віншуем з днём нараджэння! Жадаем шчасця, здароўя і дабрабыту. Марына, Сярожа.*

*Віншуем **Андрэя Ахламёнка** з 18-годдзем!*
Дарагі сынок! Жадаем моцнага здароўя, бадзёрасці, аптымізму, светлага кахання.

Сегодня день не для печали,
Должны быть шутки, смех, цветы.
Чтоб поздравления звучали –
Ведь в этот день родился ты.
Пусть будет все прекрасно в жизни
И слез не будет никогда.
Пусть будет все светло и ясно,
Хоть жизнь сурова иногда.
Тата, мама.

*З 16-годдзем **Таццяну Русак**!*
Любая мая дачушка! На парозе твайго жыцця жадаю табе моцнага здароўя, надзейных сяброў, вялікага сапраўднага кахання.

Желаю быть тебе красивой,
Всегда желанной, молодой.
В кругу семьи – всегда любимой,
В кругу друзей – всегда простой.
Желаю счастья много-много.
А также света и тепла,
И чтобы вся твоя дорога
Цветами устлана была.
Твая мама.

*Віншую са святам 8 Сакавіка каханую **Волечку Дрозд**! Жадаю здароўя, кахання і поспехаў у вучобе. Твой Саша.*

*Дарагой **Зойцы, Катажыне, мамачцы і Тарэсцы**! Са Святам вясны! Здароўя доўгага і моцнага навекі. Рэгіна.*

***Родная Нязнайка**!!! Са святам цябе, Сонейка! Здароўя, кахання, радасці, поспехаў! Будзь такой, якая ёсць – каханай!*

*Віншую любімую мамачку **Ніну Пятроўну Дрозд** са святам 8 Сакавіка! Здароўя, шчасця. Дзякуй за ўсё! Дачка Вольга.*

***Галіна Іванаўна Дземідовіч**! З днём нараджэння! Шчасця, здароўя, поспеху, удачы і Боскага блаславення. Рэгіна.*

*Дарагая **Алена Аляксандраўна Лях**! Са Святам вясны! Здароўя, сямейнага дабрабыту, удачы і вялікага шчасця. Рэгіна.*

*Мілая **Вольга**! Віншую цябе з 8 Сакавіка. Жадаю табе здароўя, поспехаў у вучобе. Віталік.*

*Віншуем любімую матулю **Валянціну Генрыхаўну Жаўтко** з днём 8 Сакавіка. Жадаем усяго самага найлепшага. Твае сыны.*

***Раісу Мечыславаўну Мураўскую** са Святам вясны! Сцеражы вас Бог ад жыццёвых нягод, ад цяжкіх хвароб, душэўных трывог. Рэгіна.*

***Даша Дорская**! Віншуем цябе з 8-годдзем! Жадаем заставацца такой жа разумнай, прыгожай, жыццярадаснай! Твае сябры.*

*Любімую мамачку **Раісу Іванаўну Паршуту** віншую з першым веснавым святам 8 Сакавіка. Люблю цябе. Наташа.*

*Дарагая **Галіна Міхайлава**! Мілая, віншуем цябе з 8 Сакавіка! Жадаем шчасця, здароўя! Дачка, сын, муж.*

РОЗНАЕ

ПРАДАМ

БУД. МАТЭРЫЯЛЫ

- Шкло ўзорыстае для залы (2 шт.) і кухні (1 шт.). Т. у Маладзечне 39482 (увечары).
- **ЦЭГЛУ СІЛІКАТНУЮ, БЛОКІ ГАЗАСІЛІКАТНЫЯ, ПЕРАГАРОДКУ. ДАСТАЎКА.** Т. у Маладзечне 70066 (з 8–00 да 17–00), 54305 (пасля 18–00). Падлягае абавязковай сертыфікацыі.

БЫТАВАЯ ТЭХНІКА

- Каляровы тэлевізар у добрым стане. Т. у Маладзечне 37046.
- Халадзільнік, маразільнік, пліту газавую. Дастаўка. Т. у Маладзечне 39121.
- М/п Вега–122С, прайгравальнік Радыётэхніка, Арыя, узмацняльнік Адысей–У–010, э/дрыль. Т. у Маладзечне 76504.
- Пральную машыну–аўтамат, б/у, вытворчасць Германія. Т. у Маладзечне 66787.
- КТ Гарызонт, новы. Т. у Маладзечне 77970.
- Відэамагнітафон Філіпс, 70 у. а. Т. у Маладзечне 62655.

МЭБЛЯ

- **МЭБЛЯ** стандартная і нестандартная. Дастаўка, зборка. Тавар сертыфікаваны. Т. у Вілейцы 56382, 53430.
- Мяккі куток, б/у; прыхожую, б/у. Т. у Маладзечне 36399.

ЖЫВЁЛА

- Жарэбчыка, 9 месяцаў. Т. у Маладзечне 26169.
- Шчанят баксёра, 1,5 месяца. Т. у Валожыне 58533.
- Шчанят маскоўскай вартавой, ндорага. Т. у Маладзечне 37532.
- Племянны гадавальнік "Triumphzug" прапануе перспектыўных шчанят нямецкай аўчаркі ад вытворцы, імпартаванага з Германіі. Ндорага. Т. у Маладзечне 75596.
- Шчанят чаў–чаў з выдатнай радаслоўнай, ндорага, або памяняю. Т. у Маладзечне 69713.

ІНШАЕ

- Лодку Казанка, дзюралевая, 4,6х1,6х0,5. Т. у Маладзечне 63243.
- Дываны, б/у. Т. у Маладзечне 53074.
- **БЛАНКІ БУХУЛІКУ, ВЯЛІКІ ВЫБАР. Т. у Смаргоні 33077. Смаргонь, вул. Танкістаў, 8.**
- Гаражныя вароты. Т. у Маладзечне 36353.
- Цэпліцы металічныя, арачныя, плёначныя, 4х6 і 5х10. Т. у Маладзечне 65166.
- Няспраўную пральную машыну-аўтамат. Т. у Маладзечне 66787.
- **ЖОЎЦЕВЫЯ КАМЯНІ БУЙНОЙ РАГАТАЙ ЖЫВЁЛЫ: 100 г ЦЭЛЫХ — 700 у. а.; 100 г ЛАМАНЫХ — 400 у. а. Тэл. у Брэсце (0162) 417650, т/факс 416037 (абодва кругласутачна), Юрый. 224028 Брэст, а/с 16.**
- **ШВЕЙНУЮ МАШЫНКУ ЗІНГЕР, Б/У, У РАБОЧЫМ СТАНЕ.** Т. у Маладзечне 99449.
- Фотаапарат Зоркі-10, можна няспраўны, без аб'ектыва. Т. у Маладзечне 65184.
- Каляровы тэлевізар ці відэамагнітафон (б/у або няспраўны). Т. у Маладзечне 98268.

КУПЛЮ

- **4-ы ТОМ БЕЛАРУСКАЙ ЭНЦЫКЛАПЕДЫІ (1997 г. выдання). Т. у Маладзечне 53841, 69667.**

ЗГУБЛЕНА

- Згублены ключы з бірулькай у выглядзе бледна-зялёнага каменьчыка у жоўтай аплёціы. Таго, хто знайшоў, прашу вярнуць за ўзнагароду. Т. у Маладзечне 60386, 32933.

ІНШАЕ

- Аддам у добрыя рукі шчаня дога, дзяўчынка, 10 мес. Т. у Вілейцы 58214 (пасля 19^{00}).
- Дапамагу ў вывучэнні рускай і беларускай моў (5–11 кл.). Падрыхтую дзіця да школы. Т. у Маладзечне 73665.
- Камп'ютэрны набор тэксту, друк. Т. у Маладзечне 60142.
- Выканаю кантрольныя, курсавыя, дыпломныя работы па гуманітарных дысцыплінах, кантрольныя па вышэйшай матэматыцы і праграміраванні. Т. у Маладзечне 52541.
- Вазьму ў арэнду або куплю скрыню пад марожанае. Т. у Маладзечне 50433.
- Вырабляем жалюзі вертыкальныя, гарызантальныя, устаноўка і абслугоўванне бясплатна. Т. у Вілейцы 57361. Ліц. №11792 ад 17.02.97 г. да 16. 02. 2002 г.

ШУКАЮ РАБОТУ

- Шукаю работу па рамонце халадзільнікаў. Т. у Маладзечне 76721.
- Шукаю работу на насціле падлогі; вокнаў, дзвераў. Т. у Маладзечне 52506.
- Шукаю работу: фундамент, кладка, дах, зруб, падлога, столь, вагонка. Т. у Маладзечне 34961.

ПАСЛУГІ

ДЛЯ МАЛАДЫХ

- Вас запрашае **САЛОН ДЛЯ МАЛАДЫХ "РАКСАЛАНА"**. Гасцініца "Маладзечна", 1-ы паверх. Т. у Маладзечне 71676, 51070.
- **ВЯСЕЛЬНЫЯ, ВЯЧЭРНІЯ** уборы. Вялікі выбар. Т. у Маладзечне 50825.
- Музычнае суправаджэнне вяселляў. Т. у Маладзечне 70532.
- **ВЯСЕЛЬНЫЯ ЎБОРЫ:** модныя, элегантныя, новыя паступленні, вэлюм у падарунак. Т. у Маладзечне 39293.

ГРУЗАПЕРАВОЗКІ

- А/м МАЗ, з прычэпам, 16 т. Т. у Маладзечне 50055. Ліц. АА №1-7338 МТіК ад 18.06.1999 г. да 17.06.2004 г.
- Грузаперавозкі, а/м МАН, да 4,5 т, РБ і СНД. Т. у Маладзечне 63031, 70257. Ліц. АЕ №1–3510 МТіК ад 07.02.2000 да 06.02.2005 г.
- Грузаперавозкі па РБ і СНД, 1–3,5 т. Т. у Вілейцы 45212, 48206. Ліц. АЕ №1–3036 МТіК ад 02.02.2000 да 04.11.2005 г.

ІНШАЕ

- Установім сістэмы спадарожнікавага тэлебачання НТВ+ і інш. Т. у Маладзечне 54350. Ліц. МС №814 ад 14.11.98 г. да 14.11.03 г.

Знаёмствы

Калі вы хочаце размясціць аб'яву аб знаёмстве, калі ласка, указвайце адрас да запатрабавання. Жадаем знайсці сваё шчасце!

Жанчына, 50 год, спадзяецца на сур'ёзнае знаёмства з мужчынам 50–56 год. Пра сябе: 50/170/70. Маладзечна-1, МС №0111240.

Сімпатычная дзяўчына, 24/164, пазнаёміцца для сур'ёзных адносін з мужчынам прыемнага выгляду, без шк/зв., да 35 год. Вілейка-1, МС 0456989.

Мне 30/162, ёсць дзіця. Пазнаёмлюся з хлопцам да 25 год, пажадана без дзяцей, нежанатым, які не п'е. Чакаю фота. Маладзечна-4, п/п №681715.

Мужчына для стварэння сям'і пазнаёміцца з жанчынай. Пра сябе: 52/168/70, жыву ў прыгарадзе, матэрыяльна і жыллём забяспечаны. Маладзечна-7, МС 01715495.

Сімпатычная бландзінка Святлана, 20 год, жадае пазнаёміцца з цікавым, сімпатычным хлопцам да 20 год. Маладзечна, п/п МС 0004600.

Для стварэння сям'і пазнаёмлюся з хлопцам не старэй за 23 гады, раней не жанатым, які не п'е. Мне 30/162, ёсць дачка. Маладзечна-4, п/п №503949.

Добры спакойны мужчына, 61 год, разведзены, без шк/зв., без жылля, шукае жанчыну. Маладзечна, п/п МС 0390171.

Сімпатычная дзяўчына Ірына, 20 год, жадае пазнаёміцца з добрым хлопцам да 20 год. Маладзечна, п/п МС 025296.

Купон 10
да рубрык «Віншаванкі» і «Знаёмствы». Бясплатна змяшчаюцца тэксты аб'ёмам да 15 слоў. Ананімныя купоны не разглядаюцца. Пішыце, калі ласка, разборліва.
Рэгіянальная газета
ТЭКСТ
ПРОЗВІШЧА, ІМЯ, АДРАС (НЕ ДЛЯ ДРУКУ)

ДА ЎВАГІ ПАСАЖЫРАЎ

16 сакавіка прыгарадны цягнік Маладзечна–Полацк адпраўленнем з Маладзечна ў 8.29 будзе ісці толькі да станцыі Круляўшчызна.

ТРАНСПАРТ

ПРАДАМ

- З/ч да БМВ-520; кіёскі ў в. Краснае або памяняю. Т. у Маладзечне 96101.
- ВАЗ-21043, 1995 г. в., 1600 у. а. Т. у Маладзечне 69517.
- Форд-Скорпіё, 1987 г. в., 2.5D. Т. у Маладзечне 98189.
- Опель-Амегу, 1988 г. в., 2.3, дызель, новыя гума і акумулятар. Т. у Вілейцы 53887 (пасля мелодыі "0"), 49636.
- Запчасткі да а/м Хонда-Акорд, 1988 г. в. Ёсць усё. Т. у Маладзечне 61283, 54629.
- Аўтамабіль Мазда–626, 1983 г. в., рухавік – 1.6, бензін, зялёны металік, кузаў хэчбек, цана 1200 у. а. Т. у Валожыне 36618.
- Форд-Эскорт, 1991 г. в., камп'ютэр Байт, шафу 3-дзверную. Т. у Вілейцы 58629.
- А/м Опель-Рэкорд на запчасткі. Т. у Вілейцы 58282.
- Форд-Скорпіё, 2.0, 1985-86 г. в., 1400 у. а. Т. у Вілейцы 59154.

Аўдзі–100, 1.8Б, 1986–87 г. в., дакументы. Т. у Маладзечне 60451, 69134.

- Тэрмінова Мерседэс-240D; Audi-100, 1984 г. в., нерастаможаны; BMW-316, 1982 г. в., добры стан. Т. у Вілейцы 45341.
- М/а Фольксваген-Транспарцёр, 1988 г. в., дызель. Т. у Вілейцы 58500 (пасля 17⁰⁰).
- ВАЗ-2121, 1981 г. в., у добрым стане, колер бэж. Т. у Вілейцы 53228.
- Рухавік МВ-300Д, б/у, дыскі 190-МВ — 2 шт. Т. у Маладзечне 36399.
- Опель-Амегу, 2.3Д, 1991 г. в., цэнтр. замок, сігналізацыя, чорны, з Германії, 3200 у. а., торг. Т. у Маладзечне 90240.
- ВАЗ-21053, 1993 г. в., 1100 у. а. Т. у Маладзечне 67095.
- ВАЗ-2107, 1995 г. в., 1700 у. а. Т. у Маладзечне 30590, 36283.
- Пежо-405, 1992 г. в., турба-дызель, універсал. Т. у Маладзечне 74108.
- МАЗ-5334 + прычэп МАЗ; Мерседэс-124, 1986 г. в., 200Д, г/у, ц/з. Т. у Маладзечне 77131.
- Фіят-125Р; веласіпед дарожны. Куплю дакументы на л/а. Т. у Маладзечне 62110.
- М/а Баркас, 4 цыліндры, добры тэхн. стан, 1990 г. в., 850 у. а., торг. Т. у Маладзечне 60143.
- Ява-350-638, 1990 г. в., з каляскай, 250 у. а., торг. Звяртацца па адрасе: Маладзечна, вул. Меліярацыйная, 11-1.
- VW-Вента, чырвоны, 1992 г. в. Т. у Маладзечне 31836.
- ФВ-Пасат, 1986 г. в., універсал, **ГАЗ-БЕНЗІН**, 1350 у. а. Т. у Маладзечне 37477.
- А/м Форд-Сіеру, 1988 г. в., 1.8, бензін, 1600 у. а. Т. у Маладзечне 37275.
- Трактар МТЗ-52 з усім інвентаром. Т. у Вілейцы 66328.
- Опель–Аскону, 1986 г. в., 1.8Б, 5КПП, гідраўзмацняльнік, цэнтральны замок, салон велюр. Т. у Валожыне 55402.
- Аўдзі–100 на запчасткі. Т. у Астраўцы 24363.
- УАЗ–469 з запчасткамі, тэнт, добры стан. Т. у Мядзеле 38180.
- А/м Аўдзі 100, 1985 г., нядорага, стан добры, або на запчасткі. Т. у Маладзечне 98240.
- ВАЗ 2101 па з/ч. Т. у Маладзечне 50032.
- Два новыя міні–трактары, нядорага. Т. у Маладзечне 53847 (раб.), 77558 (пасля 18–00).
- **ВЕЛАСІПЕДЫ:** дарожныя, дамскія, складаныя. Тавар сертыфікаваны. Прадпрымальнік 002061 ад 23.09.1996 г. Дастаўка па горадзе бясплатна. Т. у Маладзечне 66310.
- Матацыкл Днепр–11. Т. у Маладзечне 77043.
- **MERSEDES-200 D.** Т. у Маладзечне 36667.
- Мікрааўтобус Форд, 1,6Б, 1980 г. в., у добрым стане, 1100 у. а. Т. у Маладзечне 60037.
- БМВ 316, 1987 г. в., 1600 у. а., добры стан, сіні мет., у выхадныя на аўтарынку ў Маладзечне. Т. у Маладзечне 68201 (з 8–00 да 10–00, з 20–00 да 21–00).
- ІЖ–Ю–5 (без каляскі), 1989 г. в. Т. у Маладзечне 61277.
- Веласіпед дамскі, дарожны. Т. у Вілейцы 57445.
- А/м ВАЗ–2101, добры стан, нядорага. Т. у Вілейцы 58609.
- А/м VW-Golf-2, 84–85 г. в., 3–дзв. Т. у Вілейцы 55690.
- Рэно 9, 1980 г. в., 1100 у. а. Т. у Вілейцы 57492.
- Фольксваген–Універсал, дызель, 1986 г. в., 5КПП. Т. у Вілейцы 55438 (раб.), 59354 (пасля 19–00).
- А/м Луаз–969М, 1983 г. в., 100 у. а. (без торгу) або на з/ч. Т. у Вілейцы 75252 (удзень).
- А/м Мазда 323, 1,7 дызель, 1987 г. в., 1600 у. а., торг. Т. у Вілейцы 59140.
- Форд–Скорпіё, дызель, 92–93 г., нядорага. Т. у Вілейцы 57118.
- Да Форд–Скорпіё і Сіеры запчасткі, КПП–аўтамат. Т. у Вілейцы 57118.
- ВАЗ–21063, 1990 г., у добрым стане, цана дагаворная. Т. у Паставах 28577.
- Форд–Сіеру седан, 1990 г. в., 1,6 бензін, інжэктар, 5 дзён з Германії, 2100 у. а., прабег 100000 км. Т. у Вілейцы 45376.
- А/м–412, 1991 г. Т. у Вілейцы 57625.
- ФВ Джэта дызель, 85–86 г. Т. у Маладзечне 33980.
- Іншамарку або памяняю, дрэваапрацоўчае абсталяванне для вытворчасці сталярных вырабаў (12 адзінак станкоў з усімі камплектуючымі). Даведкі па т. у Мядзеле 53529.
- Опель Аскону, 1988 г., нядорага. Т. у Маладзечне 67212.
- Тэрмінова VW Гольф 2, 1986 г. в., 1,6 турба–дызель, зялёны металік, люк, літыя дыскі, добры стан, 1500 у. а., торг. Т. у Маладзечне 61951, 68388.
- З/ч да рухавіка 1,6 ТД VW. Т. у Маладзечне 54937.
- VW–Гольф, 1990 г. D, з Германії 29.02.2000, Форд–Эскорт, 1989 г. D. Т. у Маладзечне 51859.
- МАЗ 5334, "васьмёрка", бартавы. Т. у Маладзечне 79318.
- Аўдзі–100, 1987 г., вішня металік, 5–КПП дызель, гідраўзмацняльнік, ц/з, фаркоп, магнітафон, люк, 1850 у. а.; Джэта–2, 1986 г., дызель, металік, 5–ст. КПП, 1750 у. а. Т. у Маладзечне 77911.
- Форд–Транзіт пасажырскі, 8 месцаў, 1990 года. Т. у Маладзечне 50237, 75489.
- Опель Аскону, 86 г. в., велюр, эл. люстэркі, 1250 у. а. Т. у Маладзечне 73753.
- ВАЗ 21063, 89 г. в., газ–бензін, фаркоп. Т. у Маладзечне 36036 (пасля 20–00).
- А/м ФВ-Джэта, 1986 г. в., 1,6 Б, выдатны стан. Т. у Маладзечне 39685.

КУПЛЮ

- Трактар да 1000 у. а. Т. у Вілейцы 59243.
- Г/а або м/а, нядорага, разгледжу ўсе варыянты. Т. у Маладзечне 60143.
- Аварыйны кузаў Аўдзі 80, 87–91 г. в., з дакументамі. Т. у Мядзеле 55376.
- А/м ВАЗ, не старэй за 1985 г. в., у добрым стане, да 650 у. а. Т. у Маладзечне 61277.
- Міні–трактар, нядорага. Т. у Маладзечне 65345.
- Іншамарку на з/ч, танна. Т. у Маладзечне 96802.

МЯНЯЮ

- А/м Вольва-244, бензін, 1978 г. в., на любыя будматэрыялы. Т. у Маладзечне 68992, 64483.

ІНШАЕ

- Шукаю спадарожнікаў у Польшчу за аўтамабілем. Т. у Маладзечне 36432.
- Шукаю работу па рамонце інжэктарнага абсталявання. Т. у Маладзечне 96802.
- Прапануем месцы для продажу аўтамабіляў на аўтастаянцы (Вілейка, вул. Незалежнасці). Т. у Вілейцы 56382, 53430.

НЕРУХОМАСЦЬ

ПРАДАМ

- 3-пакаёвую кватэру. Т. у Вілейцы 58805.
- Дом у Маладзечне. Т. у Мінску 783434. Т. у Вілейцы 55375.
- 2–пакаёвую кватэру ў цэнтры. Т. у Маладзечне 66927.
- 4-пакаёвую кватэру. Т. у Маладзечне 37781, у Мінску 865480.
- Дачны ўчастак у в. Татаршчызна, 10,5 сотак, вагон–домік 3х8. Т. у Маладзечне 33578 (пасля 19–00).
- Дом у Валожынскім р–не, нядорага. Т. у Маладзечне 61579.
- Гараж у ГБК №5, Вілейка. Т. у Вілейцы 78039.
- 3–пакаёвую кватэру, 2 паверх, еўрарамонт, або памяняю на 2–пакаёвую. Т. у Вілейцы 57118.
- Дом, пл. 110 кв. м, участак 10 сотак, гараж, лазня, цяпліца, гаспабудовы. Т. у Вілейцы 55712, 59280 (пасля 21–00).
- Зруб 4,8х10,5 (былы магазін) або мяняю на фундаментныя блокі, пліты перакрыцця, новую бензапілу. Т. у Вілейцы 58188.
- Недабудаваны дом у Вілейцы, 4500 у. а. Т. у Вілейцы 40234.
- Дом, дачу. Т. у Вілейцы 54532.
- Дом у Вілейцы з пабудовамі, нядорага. Т. у Вілейцы 54008.
- 2-пакаёвую кватэру ў цэнтры Вілейкі. Т. у Вілейцы 56291.
- Нядорага, тэрмінова 3-пакаёвую кватэру ў р-не "Шанхай". Т. у Вілейцы 53871.
- 3-пакаёвую кватэру ў р-не вул. Незалежнасці, новы жылы фонд. Т. у Вілейцы 53871.
- 3-пакаёвую кватэру. Т. у Вілейцы 58500 (пасля 17⁰⁰).
- Аднапакаёвая кватэра. Т. у Вілейцы 53733.
- Гараж у ГК №12. Т. у Маладзечне 37732, 37107.
- 2-пакаёвую кватэру па вул. Ларына. Т. у Маладзечне 70022, 35040.
- Аднапакаёвую кватэру; гараж у ГК №27. Т. у Маладзечне 65768.
- Палову дома або памяняю на аднапакаёвую кватэру. Т. у Маладзечне 52574.
- Дом у в. Гавуці, Смаргонскі р-н. Т. у Маладзечне 52305.
- Гараж у ГК №21. Т. у Маладзечне 39875.
- Дом у в. Княгінін, Мядзельскі р–н, вул.Кастрычніцкая, 20, хлеў, летняя кухня, студня, сад, агарод. Т. у Маладзечне 62496.
- Дом драўляны, з гаспабудовамі, 150 метраў ад возера. Т. у Мядзеле 50706.
- 2-пакаёвую кватэру ў цэнтры. Т. у Маладзечне 66927.
- Прыватызаваны ўчастак, гаспабудовы, гараж, часовая пабудова, хлеў. Любыя варыянты. Т. у Маладзечне 73665.
- Новы невялікі дом у вёсцы, сад, агарод, 30 сотак прыватызавана, 2 км ад горада. Т. у Маладзечне 69119 (пасля 19–00).
- 3–пакаёвую кватэру ў Радашковічах, у новым доме, 71/48/9. Т. у Валожыне 54610 (пасля 20–00).
- Дом з участкам у вёсцы Більцавічы Вілейскага раёна. Т. у Маладзечне 50072.
- Дом у Вілейскім раёне, вёска Чэхі, 15 сотак, побач лес, рэчка. Т. у Маладзечне 69891.
- 3-пакаёвую кватэру ў цэнтры. Т. у Маладзечне 77043.
- Драўляны дом у Маладзечне або мяняю. Т. у Маладзечне 52660.
- Дом у вёсцы Слабада Валожынскага раёна, нядорага. Т. у Маладзечне 31391 (пасля 18–00).
- Тэрмінова 3-пакаёвую кватэру ў Маладзечне. Т. у Маладзечне 39196.
- Гараж у раёне ПМК–32 або мяняю на аўтамабіль. Т. у Маладзечне 50566.
- Тэрмінова 3-пакаёвую кватэру. Т. у Маладзечне 30067.
- Дом у Смаргоні. Т. у Смаргоні 53186.
- Дом у в. Камяніца Крэўскага с/с Смаргонскага р–на. Т. у Смаргоні 36907.
- Драўляны дом пад знос у вёсцы Цынцавічы, у добрым стане. Т. у Вілейцы 56723.
- Дом на рацэ Нарачанка ў вёсцы Заброддзе, дом на беразе вадасховішча ў вёсцы Сосенка. Т. у Вілейцы 55296.
- 2-пакаёвую кватэру ў Вілейцы, 2 паверх, тэлефон, лоджыя, сігналізацыя, еўрарамонт, 8,3/31,6/55,9. Т. у Вілейцы 58421 (пасля 19–00).
- 3-пакаёвую кватэру, жылая пл. 43 кв. м, агульная 73 кв. м, 1–ы паверх. Т. у Вілейцы 58897.
- Дом, в. Іванцавічы, 1,5 км ад вадасховішча Вілейкі. Т. у Вілейцы 52003.
- Добраўпарадкаваны цагляны жылы дом памерам 10х12, ёсць гаспабудовы (хлеў, гараж, часовая пабудова, калодзеж), памер участка 0,20 га (пасаджаныя пладовыя дрэвы). Побач з домам лес, возера. Даведкі па т. у Мядзеле 53529.
- 2-пакаёвую кватэру, 49/29,5/6,5. Т. у Маладзечне 53557.
- 3-пакаёвую кватэру, прыватызаваная, жылая плошча 39,4, балкон 6 м. Т. у Смаргоні 36885.

1,5–пакаёвую кватэру ў пас. Беразінскае, 2/2 цаглянага дома, 36,2/21,5/7,2, санвузел раздзельны, гаспабудовы. Т. у Маладзечне 25310.

- 1-пакаёвую кватэру ў цэнтры Мядзела, 38,1 аг., 19,2 жыл. Т. у Мядзеле 54767.
- Новы зруб, 5х10. Т. у Маладзечне 54679.
- Дом, в. Гародзькі (ст. Валожын), нядорага. Т. у Валожыне 54764.
- Паўдома ў в. Краснае. Т. у Маладзечне 96716.
- Лазню 4,5х4,5; металічны парнік з вітрынным шклом 5х2,5. Т. у Маладзечне 60234 (пасля 19–00 у рабочыя дні).

КУПЛЮ

- Закінуты, недабудаваны дом у горадзе. Т. у Маладзечне 36667.
- 1-пакаёвую кватэру ў цэнтры горада, пажадана, хрушчоўку. Т. у Маладзечне 63244.

МЯНЯЮ

- Дом у г. Касцюковічы, Магілёўская вобл., на жыллё ў Маладзечне. Т. у Маладзечне 33689.

ГАРАСКОП
13 – 19 САКАВІКА

Авен (21.03–20.04)

Перыяд, калі на вас будзе ўскладзеная дадатковая адказнасць. Аднак усе вашыя намаганні будуць дастойна ўзнагароджаныя. Вашы партнёры зайздросцяць вашаму становішчу і папулярнасці.

Цялец (21.04–21.05)

Ваша настойлівая праца і неаслабныя намаганні пачалі даваць плён. Аднак вам трэба падштурхоўваць сябе да актыўных дзеянняў, каб заставацца «на кані» ў сваіх службовых справах і ў кар'еры.

Блізняты (22.05–21.06)

Атрымаеце карысць дзякуючы чалавеку, які шчыра зацікаўлены ў вашым дабрабыце. Некаторыя з вас атрымаюць прапановы ад замежных арганізацый, што будзе садзейнічаць умацаванню вашага аўтарытэту. Сямейныя справы будуць цалкам мець здавальняючы характар.

Рак (22.06–23.07)

Калі вы планавалі стварыць уласнае прадпрыемства, у вас з'явяцца сродкі і тэхналагічныя магчымасці, каб рэалізаваць свой намер. Да вас далучыцца дасведчаны спецыяліст у той галіне, якой вы маеце намер займацца, што гарантуе вам поспех. Грашовыя паступленні і іншыя даброты пераўзыдуць вашы чаканні.

Леў (24.07–23.08)

Партнёрскія сувязі, якія вы завяжаце на гэтым тыдні, будуць вельмі карыснымі. Тыя, хто меў намер памяняць месца работы, павінныя паклапаціцца пра тое, каб новае было зусім у іншай навакольнай абстаноўцы. Тыя, хто меў намер узяць шлюб, могуць гэта зрабіць на будучым тыдні з благаслаўлення бацькоў і членаў сям'і.

Дзева (24.08–23.09)

Трэба асабліва ўважліва падыходзіць да ўсіх далікатных пытанняў, таму што вас могуць абвінаваціць у тым, у чым вы на самой справе не вінаватыя. Тыя, хто шукаў работу, павінныя крыху пачакаць, каб атрымаць падыходзячую прапанову.

Шалі (24.09–23.10)

Трэба ўдзяліць больш увагі праекту з выкананнем якога вы ўжо спазняецеся. Вам не варта перажываць, таму што ў вас ёсць надзейная работа ці бізнес, які забяспечвае аснову для вашага росту. Стасункі дома і ў сям'і шчаслівыя.

Скарпіён (24.10–22.11)

Новыя праекты знаходзяцца ў падвешаным стане з-за затрымак і цяжкасцяў з фінансаваннем. Вялікія фінансавыя абавязацельствы, напэўна, прывядуць да значных выдаткаў. Калі вы ўжо пазычылі, вам цяжка будзе вярнуць атрыманыя сродкі. На асабістым фронце ўсё таксама выглядае змрочна, і вы не зможаце справіцца з гэтай праблемай так, каб гэта прымірыла ўсіх.

Стралец (23.11–21.12)

Вы будзеце на гэтым тыдні ўступаць у карысныя кантакты, якія дапамогуць вам пачаць уласную справу. Некаторыя з вас могуць адправіцца за мяжу, каб прайсці курсы павышэння кваліфікацыі па сваёй спецыялізацыі.

Казярог (22.12–20.01)

На гэтым тыдні вы павінны быць гатовымі да таго, каб адразу заключыць добрую здзелку, якая будзе ім прапанаваная. Пастарайцеся выканаць усе свае абяцанні, інакш пацерпіць рэпутацыя. Сямейныя прыемна правядуць гэты тыдзень. Калі вы ўсё яшчэ звязаныя рамантычнымі адносінамі, вам трэба будзе іх пераацаніць.

Вадалей (21.01–19.02)

Атрымаеце канфідэнцыяльную інфармацыю наконт кантракта, якім займаліся працяглы час. Пастарайцеся ў поўнай меры выкарыстаць гэтую падказку, каб не ўпусціць магчымасць. Дамашнія справы могуць аказацца не такімі складнымі, як хацелася б. Нехта, варожа настроены ў дачыненні да вашай сям'і, будзе спрабаваць пасеяць напружанне ў стасунках паміж членамі сям'і.

Рыбы (20.02–20.03)

Праекты, звязаныя з партнёрствам, напэўна, прынясуць вам поспех. Вы можаце зусім спакойна ўскласці адказнасць за важны праект на свайго партнёра і прысвяціць свой час асабістым ці сямейным інтарэсам. Тыя, кім кіруе каханне, будуць старацца прынесці задавальненне таму, каго любяць.

Тэлефонныя коды гарадоў рэгіёна: Маладзечна -01773, Вілейка -01771, Смаргонь -01592, Ашмяны -01593, Валожын -01772, Мядзел -01797, Астравец -01591, Мінск - 017(2)

Рэгіянальная газета

Заснавальнікі: Аляксандр МАНЦЭВІЧ, Дзмітрый ХАРЫТОНАЎ, Ігар ВЕЙС, фірма «ФАВАРЫТ».
Пасведчанне № 227.
Галоўны рэдактар Аляксандр МАНЦЭВІЧ.

ТЭЛЕФОНЫ/ФАКС: (01773) 6-96-67, 5-38-41.
E-mail: region_news@irex.minsk.by
222310, Маладзечна, Вялікі Гасцінец, 68а.

Інфармацыйна-рэкламнае штотыднёвае выданне для рэгіёна і рэспублікі. Выходзіць па пятніцах. Тыраж 6900 экз.
Індэкс 63212 (індывідуальная падпіска), 63369 (ведамасная падпіска).
Падпіска праводзіцца пастаянна ў паштовых аддзяленнях рэспублікі.
№10 (255) 10.03.2000. Друкарня «Перамога», 222310, Маладзечна, вул. Таўлая,11. Зак. №. Падпісана ў друк у 13.00 09.03.2000

ПРЫЁМ ДРОБНЫХ АБ'ЯЎ
Маладзечна: Вялікі Гасцінец, 68а. Тэл. 69667, 53841.
Вілейка: гасцініца "Вілія", капіравальны цэнтр "Парус" Тэл. 55194, 55284.
Смаргонь: Рэдакцыя "Новой газеты Сморгони", вул. Танкістаў, 8. Тэл. 33077, 34353.

Разліковы рахунак №3012164030006 у аддзяленні Белзнешэканамбанка ў Маладзечне, код 211, атрымальнік рэдакцыя «РГ»